

KAPTIVITE LEVANJIL LA

Shora KUETU

Edition: ANJC Productions
Alliance des Nations pour Jésus-Christ

© 2009 Edition : ANJC Productions
Alliance des Nations pour Jésus-Christ
5 av. de l'Orme à Martin / 91080 Courcouronnes
Tél. : 00 33 1 60 79 14 65 / Fax : 00 33 1 60 79 38 65
www.reformechretienne.org

Tous droits de reproduction et de traduction réservés.

ISBN : 2-35194007-5 / Dépôt légal : 4e trimestre 2009
Imprimé en France par Graph-M / 77111 Soignolles

TAB SA KI NAN LIV LA

ENTWODIKSYON	5
CHAPIT 1 : Parabòl lanp ak vaz la	7
I.Premye vaz la: katolik romèn	12
1.Ekri « zansèt nou yo nan Legliz la »	13
2.Asanble yo	16
3.Sakreman yo nan Legliz Katolik la.....	23
II.Dezyèm vaz la : protèstan.....	27
1.Lidè yo nan mouvman pwotestan an	27
2.Verite bibliik ki fèmen nan vaz pwotestan an	29
III.Twazyèm vaz la: puritanism	30
IV.Katriyèm vaz la: pentecostalism	31
V.Senkyèm vaz la: legliz revèy ak endepandan	33
CHAPIT 2 : Kaptivite legliz la pa babilòn ak fo pwofèt li yo	35
I.Krisyanis la tounen tankou lavil babilòn	36
1. Gran lavil babilòn nan	37
2. Lavil babilòn, manman pwostitiye tè a.....	42
II.Kaptivite kretyen yo pa fo pwofèt yo	48
1. Avètisman sou filozofi ak seduksyon.....	49
2. Diotrephe, yon egzanp tipik fo pwofèt	51
3. Karakteristik fo pwofèt yo	55
4. Mwayen seduksyon fo pwofèt yo	58

**CHAPIT 3 : Kaptivite legliz la avèk peche,
tradisyon ak lalwa Moyiz la** 61

I.Kaptivite avèk peche a	61
1. Ki sa ki se peche ?	61
2. Ki jan ou ka konnen si ou lye ou avèk peche ?	62
II.Kaptivite legliz la pa tradisyon an	65
III.Kaptivite legliz la, avèk lalwa moyiz la.....	68
1. Inyorans Touye !	68
2. Plizyè kalite lalwa anba ansyen kontra a....	71
3. Ladim taks kretyen yo	74
4. Parabòl diven an ak veso yo	80
5. Fen lalwa mozayik la	87

**CHAPIT 4 : Ofrann yo anba lalwa Moyiz la ak
anba lagras Bondye** 94

I.Ofrann yo anba lalwa	94
II.Ofrann envante pa fo pwofèt yo	96
III.Ofrann yo nan nouvo kontra a.....	100
1. Aksyon de gras	100
2. Ki sa pou ofri Seyè a anba Nouvo Kontra	102
3. Ki jan pou ou bay ?	110

KONKLIZYON 113

ENTWODIKSYON

Ou ka remake pi fò sa yo rele Legliz kretyen yo gen yon fonksyonman de pli zan pli diferan de sa ki ekri nan Bib la. Si nou fè yon etid comparative ant asanble sa yo ak ekriti Bib la, nou pral reyalize ke yo konplètman lwen modèl Legliz primitiv la. Sen doktrin lan pa preche ankò, yo ranplase li pa ansèyman monm ak ansèyman dyabolik. Anpil dezòd sa yo pouse plizyè milye kretyen kite asanble yo pou òganize reyinyon legliz nan kay.

An reyalite, Legliz la rele pou klere ak revele Kris nan mond lan, men depi twò lontan, li kite lanvi, evaris, konpwomi ak anpil lòt peche kontaminen li. Regilyèman tout kalite eskandal kraze soti piblikman. Konsa, ou ka jwenn lidè Legliz yo nan adiltè, divòse epi remarye, visye, fyè, arogan, nan yon pwèn ke yo pran tèt yo pou zetwal. Epoutan nou pa dwe kite tout eskandal sa yo deranje nou paske, tout evènman sa yo se apostasie ki te anonse pa Seyè a menm, epi apòt li yo.

Sonje Legliz primitiv te totalman santre sou Kris, li te viv nan sentete ak laglwa Bondye. Moun ki tap viv nan peche nan asanble yo te byen vit pini tankou Anànyas ak Safira. Apòt yo te senp: yo pa te gen okenn lajan ni lò (Travay 3), poutan yon gwo onksyon te sou lavi yo. Ki diferans ak apòt jodi a ki gen anpil lajan, anpil lò, men ki pòv espiyèlman, paske yo pa renmen Bondye jan yo te renmen li anvan. Yo abandone lanmou verite a.

Sèjousi, verite a enjisteman kenbe kaptif pa moun ki sipoze defann li. Majorite denominasyon kretyen yo ak lekòl

teyolojik yo, anseye fab filozofik ak imanis, ki baze sou pwensip ki nan mond sa a e pa sou pawòl Bondye a. Sityasyon sa a lakòz anpil konfizyon nan mitan pitit Bondye yo. Genyen anpil ki kaptif nan relijyon, tradisyon ak peche, sa fè li enposib pou yon vre konvèsyon. Men, mèsè pou Seyè a, paske yon van revèy souffle atravè mond lan, tout moun ki gen pou delivre ap tounen bout pou bout nan kay papa a. Anpil nan mitan moun ki te kite asanble retrograde sa yo, chèche konprann ki fason ki te pèmèt lènmi an pran kontwòl nan anpil Legliz.

Sa pral sijè etid nan liv sa a, ki mwen espere ke pa gras Bondye, pral yon enstriman nan delivrans inyorans ak yon sous benediksyon pou chak lektè.

Shora KUETU

CHAPIT 1

Parabòl lanp ak vaz la

Sa a sètènman pa chape ou, Seyè a souvan apwann anpil verite nan parabòl yo. Sa te rive lè li te fè fas ak de kategori moun: foul la ak disip yo. Mo foul la soti nan tèm grèk « ochlos » ki vle di yon gwoup moun nan dezòd. Foul la gen tout kalite moun: farizyen, sadiseyen, dirèktè lalwa yo ak patizan Ewòd ki tap chache yon opòtinite pou tiye Jezi, san bliye moun ki te vini apwe Seyè a sèlman pou enterè pèsonèl yo (geri, mirak...)

« Disip yo pwoche bò kot Jezi, yo mande li: Poukisa ou pale an parabòl ak moun yo? Jezi reponn yo: Nou menm, Bondye fè nou favè sa a pou nou konnen sekrè Peyi Wa ki nan syèl la. Men yo menm, yo pa resevwa favè sa a » Matye 13 :10-11.

Mèt la te pale ak foul la nan parabòl paske li te refize pou tande verite a. Vreman vre, kòm li te gen sèlman twa ane pou fè egzèsis ministè li, li pa te devwale ouvètman verite sa yo devan foul la pou pè pou yo pa touye li anvan lè papa a te fikse a rive.

Dezyèm kategori moun yo te disip yo, Jezi te esplike yo sekrè mistè nan Peyi Wa. Nou pral gade nan parabòl lanp lan ak vaz la ki gen yon pwofesi ki te anonse ke verite a kenbe kaptif pa lèzòm.

« Pesonn pa limen yon lanp pou l' kouvri l'anba yon mamit, osinon pou l' mete l' anba yon kabann. Li mete l' sou

yon etajè. Konsa, moun k'ap antre yo kapab wè limyè a » Lik 8 :16.

Parabòl sa a, fondasyon nan ansèyman nou an, li sanble senp men li gen verite esansyèl konsènan Legliz bout tan an.

Nan pasaj sa a, nou ka idantifye plizyè bagay senbolik : lanp lan, vaz la, chandelye a ak kay la.

- **Lanp lan**

Lanp lan nan pasaj sa a reprezante pawòl Bondye a. « ***Pawòl ou se yon chandèl ki fè m' wè kote m'ap mete pye m', se yon limyè k'ap klere chemen mwen*** » Som 119 :105.

Se sen doktrin lan, verite a nan levanjil la, oswa Jezikri pawòl la tounen chè. Remak ki pawòl pwofetik la konpare ak yon lanp ki klere byen bèl nan yon kote ki fè nwa (2 Pie 1 :19).

- **Vaz la**

« *Nan yon gwo kay, gen tout kalite veso: genyen ki fèt an lò osinon an lajan, genyen ki fèt an bwa osinon an tè. Gen ladan yo ki sèvi pou okazyon espesyal. Gen lòt se pou sèvis òdenè. Si yon moun kenbe kò l' pou l' pa fè sa ki mal, y'a fè l' fè yon travay espesyal. Paske lè sa a l'ap mete tèt li apa nèt pou Mèt li, la itil Mèt la, l'ap pare pou l' fè nenpòt bagay ki byen* » (2 Timote 2 :20-21).

Vaz lajan yo, vaz latè yo ak vaz bwa yo senbolize pechè yo, moun ki gen yon lavi pèmèt a zak lawont epi vaz an lò yo reprezante kretyen yo. Vaz wont sa yo fè sonje ak relijyon epi denominasyon li yo (Katolik, protèstan, etc...) ak tradisyon yo, ak fo pwofèt yo, etc. Sistèm relijye sa yo ki lèzòm yo te fonde

se vaz ki fèmen verite a, epi kenbe pitit Bondye yo nan kaptivite ak inyorans (Efez 2:22).

« Monchè, pito ou mande: kisa m' ye pou m'ap diskite ak Bondye konsa? Pran yon krich: èske krich la ka pale ak moun ki fè l' la pou l' mande l': Poukisa se konsa ou fè m'? Moun k'ap bat tè pou fè krich la gen dwa fè sa l' vle ak tè a. Avèk menm pa t' labou a, li ka fè de kalite krich: yon bèl krich byen chè ak yon krich bon mache » Rom 9 :20-21.

- **Chandelye a**

Chandelye a se yon istansil ak yon balèn. Nan tabènak la, nan sid tanp lan te gen youn ki te kenbe sèt lanp yo (Egzod 25 :31-40, 40 :24 ; Levitik 24 :2-4). Sou baz li te gen yon tij ki te gen sis branch fèt an lò solid. Lanp yo te ranpli ak lwil oliv epi limyè yo te klere nan aswè pou denmen maten (Egzod 27 :20-21, 30 :7-8 ; 1 Samyel 3 :3). Anba Nouvo kontra a, chandelye a repwezante Legliz la ki se limyè nan mond lan (Matye 5:14). Kòm chandelye a ta dwe klere tabènak la pou tout tan, Legliz la rele pou toujou klere mond lan.

« Ekri tou sa ou wè a: ni sa k'ap pase koulye a, ni sa ki gen pou rive apre. Men sans kache sèt zetwal ou wè nan men dwat mwen an, ansanm ak sans sèt gwo lanp sèt branch lò yo. Sèt zetwal yo se zanj sèt Legliz yo. Sèt gwo lanp sèt branch yo, se sèt Legliz yo » (Revelasyon 1:19-20).

Nan nesans Legliz la, Jezikri, lanp lan te nan mitan chandelye a, ki vle di Legliz la (Revelasyon 1:13). Jezi te limyè ki klere pèp li a se pou sa mirak, konvèsyon ak delivrans te fèt souvan. Sekrè ki nan kè moun yo ak sa ki te fèt nan fènwa te devwale (Travay 5 ; 1 Korint 14 :23-25).

Konklizyon lèt pou sèt Legliz yo ki nan Apocalypse la inkyétant paske Jezikri deyò Legliz la, li pa nan mitan sèt chandelye yo (Legliz la) men li devan pòt la (Travay 3 :20). Limyè pawòl Bondye koulye a trouve tèt li fèmèn nan vaz diferan denominasyon (batis, luteranism, pentecostalism, metodism, katolik, anglikanism, orthodoxisme, etc) ke lèzòm te mete nan plas kote verite a kenbe kaptif. Chak konfesyon sa yo li Bib la ak pwòp linèt yo, ki vle di, yo esplike li nan yon fason espesyal dapré fo opinyon yo ak ansèyman payen ke yo bay nan lekòl teyolojik yo.

- **kay la**

Kay la senbolize mond lan, Bib la di konsa nan 1 Jan 5 :19 nou konnen nou se moun Bondye, men, tou sa ki sou latè anba pouvwa Satan. Malerezman, nan tan prezan sa a anpil Legliz ak ministè nan fènwa tou, paske yo echwe nan misyon chandelye yo a, ki se klere mond lan (Matye 5). Nan vèsè sa a, mò « mond », ki vle di « *cosmos* » nan grèk la vle di yon aranjman habile nan yon lòd yon gouvènman. Se konsa, tout gouvènman nan mond lan anba otorite Satan. Nan Lik 4:5-8, nou wè dyab la te pwopoze Jezi gouvènans peyi nan mond sa a pou li te adore li.

Fènwa ki kouvri mond sa a manifeste nan movèz vi, imoralite toupatou. Se fasil pou wè sa ki mal ogmante de pli zan pli nan sosyete modèn nou an. De pli zan pli moun yo santi yo pa alèz, nan pwèn ke kèk ale sibi gwo operasyon ki danjere pou chanje sèks. De pli zan pli lwa imoral pase epi pibliye pou pèmèt maryaj ant moun menm sèks, menm jiska bay yo dwa pou yo adopte timoun. Pi mal ankò, papa ak manman fanmi abize seksyèlman pitit yo. Vreman vre, kijan

pou pa gen degoutans devan tout zafè move sa yo ke la pwès la pwopaje chak jou devan je nou (divòs, rasis, touye moun, swisid, avòtman, parisid, pedofili, vyòl, manje moun, atak teworis, lagè, tire nan lekòl, pran otaj, vòl, etc.) ? Se pa etonan ke gen moun ki chanje nan pwen sa a nan sa ki mal ak imoralite lè nou wè ki jan medya yo plen ak vyolans vèbal, fizik ak seksyèl.

Konsa, an 2008, nou te aprann ke Joseph Fritzl, yon Ostralyen ki gen 73 ane, te kidnape pitit fi li nan yon kav epi li vyole li pandan ven-kat ane, li fe sèt pitit konsa. Dènyèmman, nan Wayòm Ini, Vanessa George, yon manman ki travay kenbe timoun, te arete pou vyole yon douzèn timoun, menm pal yo tou, li afiche sou entènèt imaj move zèv li yo. San dout, jenerasyon nou an wè peche rive nan yon nivo kote sa pa janm te rive, nou depase byen lwen Sodòm ak Gomò.

Dapre Lik 11:21, Satan se nonm vanyan an kap veye kay li (mond lan), se pou sa li esansyèl ke Legliz la reponn vokasyon li, ki se klere nan pote verite a nan kote ki fè nwa ki se kay la (2 Pie 1:19).

«Nan tou sa n'ap fè, pa plenyen, pa diskite, pou yo pa jwenn anyen pou yo repwoche nou, pou nou ka fè sa ki byen tankou bon pitit Bondye, antan n'ap viv nan mitan bann moun malonèt ak bann mechan sa yo ki sou latè. Se pou nou klere nan mitan yo tankou zetwal nan syèl la, lè n'ap ba yo mesaj ki bay lavi a. Konsa, n'a fè kè m' kontan lè jou Kris la va rive. Paske, m'a konnen mwenn pa t' fatigue kò m' pou gremesi, mwenn pa t' travay mal » Filip 2 :14-16.

I. PREMYE VAZ LA: KATOLIK ROMÈN

Pou konprann orijin paganization nan Legliz la ak òganizasyon premye vaz la an nou fè yon analiz retrospektiv.

Sou fen premye syèk la, te gen yon vid lè dènnye apòt yo Pòl ak Jan te mouri. Pou ranpli vid sa a, yon gwoup klèje parèt. Reyinyon yo ki te ouvè pou tout moun te kòmanse disparèt ak asanble Legliz yo te vin de pli zan pli litijik.

Nan twazyèm syèk la, distenksyon ant klèje-layik te grandi nan yon vitès enpresyonan. Yon estrikti yerarchize ki baze sou yon melanj modèl relijye payen ak modèl Levitik te monte parèt. Sa te favorize aparasyon espesyalis relijye, entèmedyè ant Bondye ak pèp la. Fas ak chanjman sa yo kreyen tout bon yo ki te ranpli pa Lespri Bondye a te refize soumèt yo devan èstrikti eklezyastik sa a ki fo e ki dyabolik, ki anpeche li fè egzèsis don esprityèl li yo.

Nan katyèm syèk la, Legliz la totalman enstitisyon e fonksyonman li te paralize. An menm tan sa a, anpil oratè payen te vin "kreyen", sa te favorize enfiltrasyon lide filozofik payen nan kominote kreyen an.

Vreman vre, kèk nan nouvo konvèti nan Legliz primitiv la te ansyen filozòf ak oratè payen. Malerezman, anpil nan yo te vin teolojyen. Yo rekonèt tankou "zansèt nou yo nan Legliz la" yo se otè anpil liv ki malerezman se fondasyon anpil doktrin ki anseye nan Legliz yo jodi a. Gen kèk nan "zansèt Legliz yo" se fo anseyan ki Pòl, Pyè ak lòt apòt yo te anonse ke yo tap

vini. Avèk ekri yo ak divès kalite konsèy èkumenik, yo chanje baz sou ki Legliz la te bati (Efez 2:20).

« *Pa gen anyen yon bon moun ka fè, lè tout bagay tèt anba* » (Som 11 :3).

1. Ekri « zansèt nou yo nan Legliz la »

Nan moman Jezi ak apòt yo, ekri sen yo te gen liv de Jenez a Malachi. Jezi te kòmande disip li yo ale anonse ansèyman li yo:

« *Ale fè disip pou mwen nan tout nasyon, batize yo nan non Papa a, Pitit la ak Sentespri a. Moutre yo pou yo obsève tou sa mwen te ban nou lòd fè...* » (Matye 28 :19-20).

Konsa Jezi Kris etabli an avanse otantisite ekri nan Nouvo Testaman li te deklare ke li pa te devwale tout bagay pandan ministè li sou tè a:

« *Mwen gen anpil lòt bagay ankò pou m' di nou, men nou pa ka konprann yo koulye a* » (Jan 16 :12).

Se poutèt sa, li te pwomèt ke Sentespri a tap vini konplete revelasyon bibliik la :

- Nan yon pwen de vi istorik : « *la fè nou chonje tou sa m' te di nou* » (Jan 14 :26).
- Nan yon pwen de vi doktrin : « *Sentespri sa a va moutre nou tout bagay, ... ; la mennen nou nan tout verite a* » (Jan 14 :26, Jan 16 :13).
- Nan yon pwen de vi pwofetik: « *la fè nou konnen bagay ki gen pou rive* » (Jan 16 :13).

Sentespri a chwazi douz apòt yo ak Pòl pou revele tout levanjil la epi konplete sa Mèt la pa te gen tan anseye yo

pandan ministè li soute tè a (Matye 28 :19-20 ; Jan 15 :24-27 ; Travay 1 :8-9 ; Travay 15 :17 ;) Vreman vre, te gen nan Legliz primitiv pwofèt tankou Pòl ki te chwazi pa Seyè resisite pou resevwa revelasyon siplemantè, ki te ekri nan Liv la (Efez 3 :4-5 ; Rom 16 :25-26 ; 2 Timote 3 :16).

Revelasyon se dènye liv devwale, pa gen plas pou lòt ansèyman ki kapab pote nouvo revelasyon ki ka konplete canon bibliik la. Vreman vre, li di nan Jid 1 vèsè 3 ke lafwa (levanjil) te voye pou pèp Bondye a yon fwa pou tout.

Men, anpil « zansèt nou yo nan Legliz la » pa te pran an kont remak Jude te fè a yo ekri anpil liv, sipozeman enspire pa Bondye pou konplete revelasyon ki nan Bib la.

« Mwen sezi wè jan nou prese vire do bay Bondye ki te rele nou, gremesi Kris la, pou n' al swiv yon lòt kalite bon nouvèl. Pou di vre, pa gen okenn lòt bon nouvèl. Men, mwen di sa paske gen moun k'ap plede chaje tèt nou, ki vle chanje anpil bagay nan bon nouvèl Kris la. Enben, si yon moun ta vin anonse nou yon lòt bon nouvèl ki pa menm ak sa nou te anonse nou an, moun sa a li te mèt se mwen menm, osinon yon zanj ki soti nan syèl, madichon pou li! » Mwen deja di nou sa, koulye a m'ap repete nou sa ankò: si yon moun vin anonse nou yon bon nouvèl ki pa menm ak sa nou te resevwa a, madichon pou li ! » (Galasi 1 :6-9)

Sa ki kèk « zansèt nou yo nan Legliz la » pa te konprann, ke nou sispann gen bezwen nouvo revelasyon paske Bib la se deja revelasyon an pa ekselans. Sa nou bezwen, se klere (ki soti nan grèk «photizo»: bay ekleraj oswa rann evidan) kòm Pòl te di Efèz yo.

« ...mwen pa janm sispann di Bondye mèsì pou nou. Mwen toujou chonje nou lè m'ap lapriyè. Bondye Jezikri, Seyè nou an, fè nou konnen an, se yon papa ki gen anpil pouvwa. Mwen mande l' pou li ban nou Sentespri l' ki bay bon konprann ki moutre nou sa Bondye ap devwale nou an pou nou ka rive konnen l' byen. Mwen mande l' **pou l' louvri lespri nou**, pou nou ka konnen kisa n'ap tann nan men Bondye ki rele nou an, ki vle di eritaj Bondye pwòmèt l'ap bay moun ki pou li yo, yon eritaj ki rich anpil, ki bèl anpil. Mwen mande l' pou nou ka konnen tou ki jan pouvwa li k'ap travay nan nou menm ki kwè nan li a, se yon gwo pouvwa ki san limit. Se menm gwo pouvwa sa a Bondye te fè moun wè, » Efez 1 :16-19.

Pa tonbe nan pèlen moun sa yo, Grèk ak Women, ki te bliye ke delivrans vini sèlman nan jwif yo (Jan 4:22). Seyè a te pwomèt bay temwen li yo otorite li, tout jwif ki ta anonse bon nouvèl la, avèk Lespri Bondye (Matye 10: 1-8). Pwomès sa a te vre pou kèk eli ki pa te jwif ki te rele pou ekri yon lòt pati nan revelasyon an, Jan, Mak ak Lik ki te grèk. Lè premye temwen ministè Jezi yo te kòmanse disparèt, bezwen pou yo kite yon tras ekri sou ansèyman Seyè a ak akdèzapot te enpoze. Se te lè sa a ki premye liv « Nouvo Testaman » te parèt.

Premye kretyen yo te bay pawòl Bondye a ak lavi Kris la menm otorite ke Bib jwif yo, paske dapre yo, de sous sa yo te enspire nan Sentespri a. koleksyon pawòl Mèt la ta pral fòme pita levanjil la.

Lè sa a, rive sou fen premye syèk la, yo te bay ekri apòt yo yon otorite egal. Sepandan, yon seleksyon strik te fèt pou separe ekri apòt yo ak ekri lòt otè ki pa te enspire.

Dapre istoryen yo, premye tras liv canon kretyen, ki konstitye yon véritable konstitisyon vrè krisyanis la dat nan ane 140 apre Jezikri. Nan ane 150, koleksyon ekri kretyen yo te divize an de gwoup : « Senyè a » (levanjil la) ak « apostolik » (epitr yo). Inite ak amoni nan ekri bibliik yo pwouve enspirasyon ekri sen yo soti nan men Bondye.

Inite sa a pa parèt nan liv kèk « zansèt nan Legliz la », ki kontredi Bib la e ki kontredi youn ak lòt. Ekri yo se baz paganization nan Legliz la paske rituèl payen yo valide. Pa egzanp, Ignace nan lavil Antioche te ofisyèlman sètifye sipremasi evèk la nan Legliz lokal la. Cyprien nan lavil Carthage (200-258 apre Jezikri) te deklare ke kite Legliz lokal la se pèdi delivrans nou. Se te li menm ki etabli pratik ladim la e ki simaye lide ke pèp Bondye a te dwe dirije pa yon sèl moun, tandiske Legliz primitiv la te dirije pa yon ekip ansyen.

Nan fen dezyèm syèk la, doktrin teolojyen tankou Irénée nan lavil Lyon, Tertullien nan lavil Carthage ak Clément nan lavil Alexandrie, te genyen otorite nan kominote kretyen an. Legliz nan tan sa yo te gen pou defann tèt yo kont antrepriz eretik yo, se poutèt sa gen yon kòd nan doktrin li yo ak disiplin li yo. Plizyè konsèy èkumenik lè sa a te fèt pou etabli doktrin krisyanis la. San ale nan detay yo, nap bay kèk ekzanp.

2. ASANBLE YO

Paradoksal, nan asanble sa yo, evèk sa yo pa defann Pawòl Bondye a, men yo adopte pozisyon ki kontredi li.

- **Nicée**

Asanble Nicée I (325 apre Jezikri) te premye asanble èkumenik konvoke pa Anperè women Constantin 1^{ve}. Li te lè sa a konsidere kòm Grand Pontif la. Evèk ki nan lavil Wòm la te jis yon minis eli pa fidèl yo, jis nan ane 872. Asanble sa a te fèt pou mete yon fen nan polemik yo ki te chire kominote kretyen yo. Nan mitan diferan doktrin nan tan sa yo, Arius, yon prèt nan lavil Alexandrie (256-336) te refize divinite Kris la, doktrin sa a te rejte pou konfime egalite ant Papa a ak Pitit la. Sepandan, anplis sa, evèk katolik yo te enpoze pratik ki pa te gen okenn baz Biblik.

Ordination prèt yo te tounen konsekrasyon ki te gen kòm lè nan tan lalwa (Egzod. 28: 1) ak nan tanp greko-women yo. Men, nan Nouvo Kontra a, ansyen yo ki te an chaj mouton yo te eli pa fidèl yo nan asanble yo (Travay 14:23).

Mete rad sasèrdotal, konstitye yon lòt pratik nan lalwa Moyiz la (Egzod 28:2), te retabli. Tandiske nan Nouvo Kontra a, rad kretyen yo se fè sa ki dwat devan Bondye (Revelasyon 19:6-7).

Katechèz la se toujou yon seri kou yo bay pou moun kap vini batize. Vreman vre, evèk nan moman sa a te reyalize ke anpil moun nan Anpi Women an te anbrase Krisyanis la, pou fè anperè a plezi, katechèz la se te yon fason asire ke konvèsyon yo te sensè. Men, Bib la di ke batèm se yon siy vizib angajman nou pran pou Seyè a (1 Pie 3 :21). Anplis, nou kapab li nan akdèzapot nouvo konvèti yo te batize menm jou ke yo te konvèti (Travay 8 :27-38).

Dimanch te deklare kòm « jou Seyè a ». Constantin te pran jou fèt bondye payen ki rele Mithra, menm bagay kòm bondye solèy moun peyi Lejip, e ki te enpoze kretyen yo kòm

jou espesifik pou ale nan Legliz bilding pou adore Bondye. Sepandan premye kretyen yo te rankontre chak jou pour selebre Seyè a, reyinyon sa yo te fèt nan divès kote (nan kay, nan lanati kòm nan Travay 2:46).

25 desanm (Nwèl) te deklare kòm jou nesans Kris la.

Se yon envansyon paske Bib la pa mansyone okenn dat espesifik pou nesans Seyè a. Li etranj ke evènman sa a sitiye nan sezon fredri paske nan Lik chapit 2 vèsè 8 a 13, yo pale de gadò mouton « *ki t'ap pase nwit la deyò ap veye mouton yo* » lè yo te vizite pa yon zanj ki te di yo nesans Sovè a. Si Kris te vrèman fèt sou 25 desanm, ki jan gadò mouton yo te kapab fè mouton yo manje nan sezon fredri a ? Reyalite a se ke dat sa a se solstis nan sezon fredri a, fèt orgiastic ki te popilè nan tan antikite.

Manje Seyè a (Dènye Soupe a) te ranplase pa institisyon ekaristik la, reprezante pa yon pen ki gen fòm bondye solèy moun peyi Lejip, ki Constantin te yon fidèl adoratè. Soti nan kominyon senp ant frè ak sè bò yon tab, manje sa a te devni yon rit sakre ak mystique dirijé pa klèje a. Sèjousi, pwotestan yo ak evanjelik yo kontinye tradisyon sa a nan asanble yo.

Asanble nan lavil Nicée a te bay ofisyèlman nesans Katolik Women ki se pwemye vaz ki gen verite a.

- Constantinople I

Asanble nan lavil Constantinople I (381 apre Jezikri) te lakòz yon separasyon pèmanan ant kretyen yo ki te opoze ak doktrin Women yo ki gen ladan evèk yo tou. Se te nan asanble sa a ki Sentespri a te vin twazyèm moun nan sen Trinite a.

Remake ke premye ki sèvi ak tèm « trinite » se Tertullien (160-230 apre Jezikri.), li te yon evèk nan Legliz Carthage nan Tinizi. Pawòl Bondye a nan Deteronom 6:4-5 di li genyen sèlman yon sèl Bondye, se konsa gen yon inite reyèl ant twa moun divinite a. Sèvi ak mo « trinite » vle di egzistans twa Bondye apa. Epitou, pa gen okenn nesosite pou etabli yon yerachi ant papa a, pitit la ak Sentepri a paske li pa nan Bib la. Ki jan yo ka eksplike yon Bondye enfini kòm Bondye nou an? Li pa ka eksplike li, li devwale tèt li. Jan di nou ke lè Kris la retounen, nou pral wè li jan li ye (1 Jan 3: 1-3).

Se nan reyinyon sa tou ke yo te bay siperyorite Pap la nan lavil Wòm, ki konsa te vin sant Krisyanis la, jan sa te anvan lavil Jerizalèm nan moman lalwa, pou Jidayis la.

- Ephèse

Asanble nan lavil Ephèse (431 apre Jezikri) te deklare double nati JeziKri, kòm pitit gason Bondye e ki te fèt nan yon moun ki ka mouri. Men, yon gwo erezi te vini ak deklarasyon kòm Mari pou manman Bondye. Ebre 7: 3 di ke Jezi, se Bondye: « *san papa, san manman, san zansèt* ». Se sou okazyon sa ki Nestorius, patriyach nan lavil Constantinople la te demanti lide sa a, pou tèt sa yo te kondannen li amò.

Prete nan men paganism, kilt Mari a te enspire pa kilt yo te fè pou gwo deyès Artémis, oubyen pa kilt yo te fè pou deyès Diane nan lavil Efez, koté li se gadyen lavil sa a. Moun pèp Izrayèl nan tan pwofèt Jeremi te adore divinite sa a tou sou fòm Rèn ki nan syèl la (Jeremi 7). Nouvo wòl yo bay Mari te sèlman yon manevwe relijye-politik pou anpeche Efezyen yo kite Legliz Women an, se pou sa yo te satisfè tandans idolatri yo. 1 Timote 2 :5 prezante nou sèlman yon medyatè, Jezikri,

pa Mari, pa sen Katolik yo, ki pa te gen yon lavi apa pou Bondye.

- **Trente**

Asanble nan lavil Trente (1545-1563 apre Jezikri) apwouve lòd dogmatik sou peche orijinal la, jistifikasyon pa lafwa ak sakreman yo. Yo te etabli benediksyon maryaj tou, li te dwe selebwe pa prèt la ede pa de dyak.

Nan Bib la, nou pa wè okenn pastè e pa gen okenn apòt ki beni yon maryaj. Se paran ki marye timoun yo, se pa yon pastè kòm nou wè nan anpil Legliz kounye a (1 Korint 7:36-38).

Gen anpil lòt pasaj nan Bib la ki montre ke maryaj se yon fèt fanmi kote mari a ak madanm li nan mitan (Jenèz 24:21, 24; Jenèz 29:21-22, Deuteronom 22:16, Jij, 14:1-10, Jan 2:1-10, 1 korint 7).

Paske lòd sa a pa nan Bib la, sèjousi nou wè eksè dramatik ak eskandal. Pastè yo apwopriye yo tout wòl yo, entèfere nan fanmi yo, jiska ranje ak enpoze moun maryaj ki repoze sou fo pwofesi. Evidamman, maryaj sa yo kondane pou echèk epi lakòz gwo soufrans.

Okòmansman divès kalite asanble sa yo te gen bon entansyon, yo te vle efase divèjans ki genyen nan diferan kouran kretyen yo pou pote lòd. Malerezman, yo te pè pèdi yon gwo kantite fidèl « kretyen » ki te toujou atache ak kèk pwatik payen, moun ki te a la tèt asanble sa yo te tonbe nan konpwomi moun Babilòn yo, sa rive bay nesans Legliz apostata, ki se gwo fanm movèz vi a.

« Lè sa a, yonn nan sèt zanj ki te kenbe sèt gode yo vin di mwen: Vini non. Mwen pral fè ou wè ki jan yo pral peni gwo jennès la, gwo lavil ki bati nan mitan gwo dlo yo. Wa latè yo lage kò yo nan dezòd avè l': Tout moun ki rete sou latè te sou ak diven movèz vi li a. Nan vizyon an, mwen wè zanj lan pote m' ale nan yon dezè. La, mwen wè yon fanm ki te chita sou yon bèt tou wouj. Bèt la te gen sèt tèt ak dis kòn. Tout kò l' te kouvri ak mo ki te jouman pou Bondye. Fanm lan te gen yon rad swa mòv ak wouj san sou li. Li te chaje ak bijou fèt an lò, ak piè tout koulè ansanm ak bèl grenn pèl. Li te kenbe nan men l' yon gode fèt an lò ki te plen ak madichon ansanm ak vie bagay sal lavi jennès li a. Te gen yon non ekri sou fwon li ki te gen yon sans kache: Gwo Babilòn, manman jennès yo ansanm ak tout bagay sal k'ap fèt sou latè. Mwen wè fanm lan te sou tèlman li te bwè san moun k'ap sèvi Bondye yo ak san tout moun yo te touye paske yo te pran pozisyon pou Jezi » Revelasyon 17:1-6.

« Pou fini, fanm ou te wè a, sè gwo lavil k'ap donminen sou tout wa ki sou latè yo » Revelasyon 17:18.

Vil sa a se pa okenn lòt pase Vatikan an ki se chèz Legliz Katolik Women an. Fanm sa a te rele fanm movèz vi a ak gwo manman nan jennès sou latè. Yon jennès se yon fanm infidèl ak atitud imoral. Bondye sèvi ak imaj sa a ki enkarne Legliz apostata, ki deklare fè pati moun Bondye pandan yo ap sèvis zidòl yo. Pwostitisyon sa a espiryèl paske li manifeste pa konpwomi ak peche, sèvi zidòl ak fo doktrin.

« Eske nou pa konn sa: yon nonm ki mete kò l' ak yon fanm ki nan jennès, li fè yon sèl kò avèk li. Se sa Liv la di: yo tou de va fè yon sèl kò » 1 Korint 6:16.

Legliz Women (1ye vaz), isit la senbolize pa fanm jennès la, te fè pitit. Pitit li yo, se tout konfesyon paganize kreyen yo : protèstan (2yèm vaz), mouvman evanjelik (3yèm vaz), pentecostalism ak Legliz asanble Bondye (4yèm vaz) ak Legliz revèy oswa Legliz endepandan (5yèm vaz).

Fanm sa a ofri pèp Bondye a vyann sakrifye pou zidòl yo.

« *Ekri zanj Legliz ki nan lavil Tiyati a. Di l' konsa: Men sa pitit Bondye a voye di ou, li menm ki gen je l' yo tankou de flanm dife, ak pie l' yo klere tankou kwiv poli. Mwen konnen tou sa w'ap fè. Mwen konnen jan ou gen renmen nan kè ou, jan ou gen konfians, jan ou fè sèvis ou byen, ak jan ou gen anpil pasians. Mwen konnen tou w'ap travay koulye a pi plis pase anvan. **Men, men repwòch mwen gen pou m' fè ou: w'ap tolere fanm yo rele Jezabèl la k'ap pran pòz pwofèt Bondye li. L'ap detounen sèvitè m' yo, l'ap moutre yo pou yo lage kò yo nan imoralite, pou yo manje viann bèt yo te ofri pou touye bay zidòl** » Revelasyon 2 :18-20.*

Katolik Womèn fè menm erè ak farizyen yo ki te mete tradisyon yo sou menm pozisyon ak ekri sen yo (Bib la). Klèje a ak fidèl yo te dwe konfòme yo ak entèpretasyon moun ki gen otorite relijye a (otorite doktrin la) pou konpreyansyon Pawòl la. Entèpretasyon sa yo te dwe akòde ak desizyon yo ki te pran nan asanble yo, ak ekri « zansèt nou yo nan Legliz la » e tradisyon yo.

3. Sakreman yo nan Legliz Katolik la

San konte ekri yo ki pa te enspire pa Bib la; Legliz katolik la te etabli anpil sakreman ki pa gen okenn fondasyon bibliik.

Sakreman inisyasyon kretyen

- batize pa aroze tèt tout moun, kèlkeswa laj li,
- konfimasyon ki sètifye ke moun ki batize a responsab pèsonèlman batèm li
- ekaristik la te ranplase manje Seyè a ak dogme transsubstansyasyon (chanjman pen ak diven an vini kò a ak san Kris la pandan ekaristik la).

Sakreman yo pou geri moun malad

Prèt la fè enpozisyon ak yon lwil « sakre » sou malad yo, lwil la gen sann zosman moun, lwil sa a te prepare chak ane pa evèk la. Yo te mete lwil sa a tou sou moun ki pral mouri pou prepare yo pou antre nan mond apre lanmò. Se sa Legliz Katolik rele « ekstrèm onksion ».

Sakreman penitans ak rekonsilyasyon oubyen konfesyon peche

Sèlman prèt la bay absolisyon, sa vle di ke Bondye padonnen peche yo, apre konfesyon fidèl la. Li pwal egzije li yon penitans pou resite yon lapriyè (« Papa nou » ak yon « Bonjour Mari ») kòm mantra.

Sakreman yo nan sèvis kominyon

- konsekrasyon prèt yo (asanble nan Lavil Nice nan 325)
- maryaj (asanble nan lavil Trente nan 1543).

Men jodi a doktrin sakreman yo endiskutabl nan Legliz Katolik la, depi asanble Vatikan II (Konstitisyon Dogmatik Dei Verbum sou revelasyon divin lan) di : « Sen tradisyon an ak ekri sen yo, se yon sèl depo sakre Pawòl Bondye a ke Legliz la reskonsab. Sen Tradisyon an ak ekri sen yo ak majistèr a nan Legliz la avèk yon trè bon dispozisyon Bondye, konekte youn ak lòt okenn nan reyalite sa yo rete san lòt yo, tout ansanm, chak nan pwòp fason pa yo anba aksyon Sentespri a kontribye efektivman pou sove nanm yo ».

Nou mete aksan sou orijin relijyon Katolik Women an paske li te sitou yon relijyon eta ki te fèt pou inifye nouvo anpi Constantin 1^{ye}, nati relijyon leta li te detèmine mòd operasyon li, liturgy li ak pouvwa li.

Anperè a te bay manm klèje yo, yon otorite ki te ba yo kapasite pou etabli tèt yo kòm jij kwayan yo nan plas Bondye. Misyon sa a te fèt pou yon bezwen kontwole yerachi eklezyastik la sou popilasyon an. Se poutèt sa li te endispansab defòm epi transfòm Pawòl Bondye a pou genyen obeyisans manm Legliz yo. Difizyon Pawòl Bondye a pa « zansèt nou yo nan Legliz la » ak sen tradisyon an mete kwayan yo anba kontwòl kondiktè yo pou lavi yo sou tè a ak lavi espiyèl yo. Se poutèt sa pi fò sakreman yo, kontrè ak Bib la te fèt e yo te devni fondasyon esansyèl nan fwa Katolik Women an. Klèje a, ki nan Legliz apostolik la pa te separe avèk pèp kretyen an, te vin yon lòd privilejye kouvwi ak yon pouvwa konparab ak yon « pouvwa sinatirèl ».

Anba Constantin, pèp payen yo vini ak rit idolatri yo nan Legliz la pou satisfè plent majorite a.

Verite bibliik yo ke moun yo te kache nan vaz katolik la:

- **Prètriz tout kwayan yo** (1 Pie 2: 9) te vin sèlman pou evèk yo. Ignace nan lavil Antioche (35-107), Clement nan lavil Rome (mouri nan ane 100), Cyprien nan lavil Carthage (200-258), ak Clement nan lavil Alexandrie (150-220) yo te premye moun ki te etabli fondasyon klerikalism ak sacerdotalism, yo refize reyalyte prètriz tout kwayan yo. Sepandan, anba Nouvo Kontra a tout kwayan yo se prèt (Revelasyon 5:4-5 ak 5:8-10) men malerezman, menm nan mitan pwotestan yo ak evanjelik yo osi byen ke nan tout lòt konfesyon nan Refòm lan, kreyen yo konsidere kòm layik, kòm kwayan dezyèm klas.

- **Legliz la ki se yon òganis vivan** (1 Korint 12) te vin tounen yon bilding.

- **Manje Seyè a se yon vre repa** (1 Korint 11: 18-34) te vin yon seremoni sakre ak lame (pen).

- **Kris la, se sèl medyatè** (1 Timote 2:5) te konkou pa lòt medyatè, tankou Mari epi « sen yo » ki te ranplase ansyen divinite payen yo.

- **Bib la di ke jijman an ap vini apre lanmò** (Ebre 9:27), sepandan Katolik bay mesaj purgatwar kòm yon altènativ lanfè. Li bay opòtinite pou delivre peche yo ki pa konfese apwè lanmò si ou sibi yon pinisyon pou yon ti tan. Remake byen ke moman purgatwar ka ratresi gras yon kilt selebwe pou moun ki mouri ak yon sòm lajan.

- **Gen yon sèl Bondye (Deteronom 6)**, Legliz katolik te etabli dogme trinite ki di egzistans twa bondye.

- **Bondye pa gen ni papa ni manman (Ebre 7:3)**, men Legliz katolik atribiye Mari matènite Jezi Bondye nan ansanble nan lavil Efèz nan ane 431. Dogme sa a te ranplase kilt ki te dedye pou Diane Efèz yo (Travay 19: 24-41).

- **Delivrans vini pa lafwa nan Bondye (Efez 2:8 ; Rom 1:17)**, Legliz katolik vini ak endiljans sa vle di gen aksè pou ou gen delivrans pa fè zèv, sa kontrè ak sa ki ekri nan 1 Korint 13.

- **Adorasyon imaj entèdi (Egzod 20:4-6)**, men Legliz katolik ankouraje fè kontrè a. Se nan dezyèm asanble nan lavil Nicee nan ane 787 ke adore imaj te otorize epi te vin popilè toupatou.

Nan 385, vèsyon laten Nouvo Testaman an te pibliye anba sipèvizyon « Sen Jerome », Bib jwif la (Ansyen Testaman an), te konplètman tradui nan ane 405. Bib sa a tradui nan latin te rele « Vulgate », li te Bib ofisyèl nan Legliz Katolik Women. Men, nan moman sa a, kek moun te pale epi te li latin paske li te yon lang rezève pou Legliz la ak moun rich yo. Posesyon Bib sa a te fòmèlman entèdi pou pèp la, nenpòt moun ki te genyen ekstrè yo te pèsekite oswa boule vivan pa lidè eklezyastik katolik yo. Pap la te koze plis lanmò nan mitan kretyen yo ke tout anprès Women yo ansanm. Konsa, pandan pwèske douz syèk, soti nan 325 jiska konmansman refòm pwotestan an nan sèzyèm syèk la, yo te kache verite a nan vaz Katolik la.

Kòm repons, nonm Bondye yo ki te patisipe nan mitan Legliz la ak liturjik Katolik Women an, te kenbe tèt. Pi popilè nan yo se Martin Luther ak Jean Calvin, ki se fondatè

protèstan. Retounen nan mesaj ki te genyen nan Legliz pwemye syèk la, yo te pote yon gwo chanjman nan lakreyente Oksidantal la.

II. DEZYÈM VAZ LA : PROTÈSTAN (XVI Syèk)

1. Lidè yo nan mouvman pwotestan an

Bondye te toujou fè chak fwa ke Levanjil la te menase, li pran yon moun pou rale pèp la sòti nan apostazi pou tounen vin jwenn li. Se sa li te fè nan chwazi moun brav pou soti verite a nan vaz katolik la.

Pierre Valdo (oswa Valdès), ki te viv nan ane 1200 an Frans te mennen yon refòm ki gen prensip sa yo : kreyen yo dwe konnen ekri sen yo, yo gen menm dwa ak prèt yo, patikilyeman enstwi ak evanjelizasyon. Li te konsidere ke pap la, evèk yo ak prèt yo te bay tèt yo yon pouvwa ilejitim. Moun ki swiv doktrin Valdo a te rele « Vaudois ».

Soti nan yon lòt mouvman avèk menm jan de enspirasyon, « Pòv yo nan lavil Lyon », ki tou senpleman te rele « frè yo » te simen pawòl Bondye a toupatou nan Ewòp konsa tou yo te jwenn pèsekisyon.

Nan ane 1380, an Angletè, John Wyclif te etabli tèt li tankou lidè yon mouvman antiklerikal epi kont pap la. Doktrin li te chita sou separasyon Legliz ak leta epi retounen nan Bib la ki se « sèl sous lafwa », nan ki sa nou pa dwe ajoute anyen ni soustrè anyen. Nan ane 1376, Wyclif ekspoze doktrin otorite tout kreyen yo nan Kris la ki fonde sou lagras Bondye. Pou li

vre Legliz la envizib li konpoze avèk kretyen yo ki nan eta lagras.

Jean Hus te entèveni nan ane 1400 nan Ewòp santral. Li te defann lide Wyclif yo, li te defye èkskomunikasyon yo epi li te konfwonte avèk otorite politik yo ak relijye yo nan lavil Prague, pou ki li te adrese yo mesaj levanjil la. Nan ane 1415, nan laj 46 ane, yo te boule li tou vivan, kondannen pa asanble nan lavil Constance.

Nan sèzyèm syèk la, youn nan refòmateur yo ki te pi popilè te yon mwàn alman, Martin Luther, ki pita te vin pwofesè. Li te deklare doktrin li, delivre pa lafwa. Doktrin sa a te opoze ak ansèyman katolik ki baze sou delivre pa travay. Nan ane 1517, li te fè yon eskandal paske li te mete sou tout pòt nan chato nan lavil Nuremberg, kote li te anseye, afich kote li te denonse dogm katolik yo.

Nan sèzyèm syèk la, Bondye leve Luther, Calvin ak Zwingli pou wete verite a nan vaz katolik la.

Refòmateur sèzyèm syèk la remèt kesyon prètiz katolik la en kesyon. Vreman vre, yo demanti lide ki prèt la te posede pouvwa espesyal ki gen ladan transfòmasyon diven an nan tounen san. Yo te denonse tou fonksyon medyatè ant Bondye ak pèp la ke yo te bay prèt la. Yo te ankouraje prèt yo marye, yo te adousi liturjik la pou bay lòt moun yo plis patisipasyon nan asanble a. Finalman, yo siprime fonksyon evèk la yo redwi fonksyon prèt la ki vini ansyen. Refòm yo te kòmanse, byenke yo te nesèsè epi yo pote delivrans, yo pa te aplike jouk nan fen.

2. Verite biblik ki fèmen nan vaz pwotestan an

Malerezman, refòmasyon sa yo fèmen kèk eleman nan pawòl Bondye a nan yon nouvo vaz ki se pwotestan. Vreman vre, yo pote distenksyon katolik ant klèje a ak layik yo nan mouvman pwotestan an. Yo kenbe pratik konsekrasyon an ki se yon konsèp katolik. Yo siprime sèvis prèt la, yo ranplase li ak pa pastè a, yo bay li yon nouvo rad ak yon kolye kòm moun klèje yo.

Refòm sa a te rasanble sou restorasyon prètiz tout kwayan yo. Sepandan, restorasyon sa a te sèlman an pati. Luther (1483-1546), Calvin (1509-1564), ak Zwingli (1484-1531), te sètifye prètiz kwayan yo nan relasyon endividyèl yo ak Bondye. Di yon lòt fason, refòmasyon yo te sèlman retabli prètiz kwayan an, li fè li konnen byen ke tout kretyen yo genyen aksè endividyèl ak imedyata nan prezans Bondye. Tou mèveye jan li ye, yo pa te mansyone prètiz tout kwayan yo nan kontèks kilt kolektif la ak egzèsis ministè a. Refòmasyon yo te pwopoze yon refòm enkonplè nan Legliz la. Kontribisyon pwensipal yo te chita sou yon pwen fondamantal: kounye a Bib la pa te sèlman nan yon yerachi eklezyastik men li te vin aksesib pou tout moun. Sepandan, rit Katolik la rit pwotestan an te echwe pou òganize kretyen yo dapre règleman ekri sen yo.

Yon pwen komen rete ant de gwo konfesyon sa yo (pwotestan ak katolik) nan krisyanis la : pèp Bondye a toujou anba dominasyon yon lidè ak ekipye li yo ki transfòme fidèl yo an espektatè ki an silans. Refòm Lutheran aboli yerachi prèt la epi li ranplase li an pati pa òganizasyon eklezyastik teolojyen

yo. Pè « laik ak prèt òdone » te ranplase pa « laik ak teyolojiyen regilyèman òdone » (Rott : Presbyter, E.G., 78, p. 421).

Se konsa, nan Legliz yo di refòm sistèm klèje a ki te rejte avèk teyoloji a te retabli. Avèk Luther, pastè a te vin lidè nan Legliz lokal la, medyatè ant Bondye ak pèp la.

Calvin te nan orijin doktrin « **cessationism** la » ki di ke don espiryèl yo ak ministè apòt yo ak pwofèt yo te sispann apre lanmò apòt yo nan Legliz primitif la. Calvin te fèmen apòt yo, pwofèt yo ansanm ak don Lespri Bondye yo nan pwòp vaz li. Men, Labib anseye ke don yo ak ministè yo deklare nan Efez 4:11 ap kontinye egziste jouk nan fen tan an.

Prèch la (.homiletic la: elokan pou predikasyon.) te vin pyès mètrès nan kilt pwotestan an pandan ke Bib la ankouraje patisipasyon tout manm yo nan reyinyon Legliz yo (1 Korint 14: 23-26). Men, pou refòmatè yo, kilt pwotestan an pa kapab fèt san yo pa preche avèk yon diskou nan twa pwen ki gen ladan yon entwodiksyon, sijè trete a ak yon konklizyon.

III. **TWAZYÈM VAZ LA: PURITANISM (17 ak 18tyèm syèk)**

Puritanism parèt nan Angletè pandan pwemye mwatye disetyèm syèk la. Mouvman sa a te enpòtan paske se sous mouvman Legliz evanjelik yo. Li byen rekoni pou gwo enterè li pou Bib la, li te fòme yon mouvman refòm nan Legliz Angletè. Li te leve kont formalism pwotestan an epi yo te eseye montre nan tout fason yon lavi nan purete ak jistis. Pèsèkite pa otorite

eklezyastik protèstan yo, puriten yo te kite Legliz ofisyèl la, li te fòme yon kouran Legliz endepandan ki rele « pa konformist », ki se anabatist, congregationalists ak prebisteryen.

Nan disetyèm syèk la, « pyetism » yon mouvman nan luteranism la, te parèt li chanje doktrin Lutheran sou jistifikasyon an. Li mete aksan sou sanktifikasyon, konsidere ke prezans Kris la nan lavi kretyen an fè li mennen yon lavi apa pou Bondye.

Nan dizwityèm syèk la, kouran Evanjelik, pou ki batèm lan se yon gwo evènman, te parèt.

Nan dizwityèm syèk la, mouvman methodist la te etabli pa John Wesley. Pastè nan Legliz Anglikan a, li te anseye yon doktrin ki baze sou travay Sentespri a ak yon lavi sen. Yerachi li yo te entèdi li preche nan Legliz yo, li te kòmanse fè sa nan jaden yo, nan min ak nan kwen lari yo, li te atire foul moun, te genyen anpil konvèsyon.

Mouvman sa a malerezman te tonbe nan menm sistèm Protestantism la. Pastè yo se vre pwofesyonèl nan reliyon an, prètriz tout manm yo toufe pa omniprezans pastè a. Bilding yo tounen Legliz, dimanch toujou konsidere kòm sakre. Don Lespri Bondye a inègzistan. Pifò sa yo rele Legliz evanjelik yo konplètman mouri, yo se reyèl simtyèr plen ak kadav jan sa te ye nan Legliz lavil Sades la.

IV. KATRIYÈM VAZ LA: PENTECOSTALISM (mouvman 20thyèm syèk)

Pentecostalism se yon mouvman revèy evanjelik yo karakterize li pa resevwa batèm nan Lespri Bondye a ak manifestasyon li yo ke kwayan yo wè. Li parèt nan 1901 nan Topeka, nan Kansas, sou inisyativ yon ansyen pastè methodist. Mouvman sa a te pran yon dimansyon entènasyonal nan 1906 nan Azusa Street, nan Los Angeles ak yon pastè nwa ameriken ke yo te rele William Seymour. Pannkotis yo mete aksan sou sentete lavi kretyen an apre konvèsyon li, don espiyèl yo epi sitou pale nan lang ki se dapre yo siy enkontournabl ki pwouve batèm nan Sentespri a. Pentecostalism te gaye byen vit atravè lemond. Depi nan lane 1920, li te prezan nan Ewòp ak Amerik di Sid. Se mouvman relijye kretyen ki gen pi gwo kwasans nimerik nan mond lan sitou nan peyi ki ap devlope yo.

Malerezman, mouvman sa a tou pyèj kèk verite bibliik nan vaz li.

- Batèm nan Sentespri a nesesèman manifeste pa pale nan lang, pandan règ Bib la anseye nou ki pale nan lang se selman yon don spirityèl nan mitan lòt don yo, e ke tout kretyen yo batize nan Sentespri a lè konvèsyon yo (1 Korent 12: 29-31).

- Bilding yo se kòm si se Legliz la, dapre Pawòl Bondye, kretyen yo se yon edifis espiyèl ki se vrè Legliz la (Efez an 2:22; 1 Pie 2: 5).

Mouvman sa a te fè Legliz asanble Bondye yo, yon denominasyon trè rijid ki konsidere ke tèt li sèlman se vre Legliz la. Kite li se kòm kite kote Bondye wa a. Malerezman, Legliz asanble Bondye yo te vin tounen yon prizon ki anpeche kretyen yo viv konplètman libète yo nan Kris la.

V. SENKYÈM VAZ LA : LEGLIZ REVÈY AK ENDEPANDAN YO

Nan ane 1980 yo, kèk moun pa te rekonèt yo nan mouvman sa yo : batis, evanjelik ak pannkotis, yo te decide kite li, yo kreye ti gwoup lapriyè pou viv vre revèy la. Bondye te reponn lapriyè yo ak yon veritab éfuzyon Sentespri ki te desann sou yo, akonpaye pa mirak ak anpil konvèsyon. Moun sa yo ki te leve, te fè reyinyon lapriyè nan kay pandan semèn la, e yo te kenbe reyinyon dimanch yo nan Legliz tradisyonèl yo. Yon pèsekisyon te swiv, sa te mennen yon separasyon definitiv avèk Legliz kote yo te ye a. Lidè nan mouvman sa a te rele gadò mouton yo, yo pa te gen okenn fòmasyon teyolojik, epi yo pa te mete rad yon fason patikilye men yo te ranpli avèk dife.

Sepandan, lè mouvman an vin grandi, anpil nan yo paganize paske yo fè kòm nan Katolik Women an, ki pèmèt moun ki pa rele pa Seyè a, kanpe pou pwoklame tèt yo apòt ak pwofèt. Yo te adopte konpòtman moun yo te denonse lè yo te kòmanse paske yo te fonde Legliz ke yo te dirije kòm lidè konpayi yo.

Nan rezime vaz Legliz revèy yo te fèmen verite ki esansyèl eksprime nan 1 Pie 2: 9. Se konsa, pastè yo vin inik minis Bondye, se sèlman yo ki gen chay pou:

- beni maryaj,
- anseye,
- kolekte ladim kòm anba lalwa Moyiz la,
- prezante Bondye plent pèp la,
- prezante timoun yo Seyè a tankou anba lalwa,

- lapriyè pou malad yo.

Pifò nan pastè sa yo enspire pa « gran pastè » Ameriken yo, pou bati gwo katedral pou pwòp laglwa yo kòm faraon yo ak piramid yo.

« Nan dimanch maten, byen bonè, medam yo ale nan kavò a. Yo te pote lwil santi bon yo te pare pou benyen kò a. Yo jwenn wòch ki te fèmen kavò a te woule byen lwen soti devan bouch kavò a. Yo antre, men yo pa jwenn kò Seyè Jezi. Yo te la konsa, yo pa t' konn sa pou yo te fè lè de moun parèt devan yo ak rad yo byen klere. Medam yo te pè anpil. Yo bese tèt yo atè; men de moun yo di yo konsa: Poukisa n'ap chache moun vivan an nan mitan mò yo? (Li pa isit; li leve soti vivan nan lanmò.) Chonje sa l' te di nou lè l' te Galile a: Moun Bondye voye nan lachè a gen pou tonbe anba men pechè yo; yo gen pou yo kloure l' sou yon kwa. Men, sou twa jou l'ap leve soti vivan ankò » Lik 24 :1-7.

Nan pasaj sa a, Mari, moun lavil Magdala akonpaye pa lòt medam yo te ale nan simityè ak lwil santi bon pou benyen kò Seyè a. Yon zanj Bondye parèt devan yo, li mande yo: *« Poukisa nap chache moun vivan an nan mitan mò yo »*. Kesyon sa a tou poze pou kretyen yo ki prizonye nan vaz sa yo ki anpeche yo viv libète yo epi ki kenbe yo nan lanmò espirityèl. Ki jan nou ka espere jwenn Jezi nan asanble sa yo kote pratikman pa gen konvèsyon ak kote vre mirak yo disparèt? Materyalis, imanis, tradisyon, relijyon, konpwomi ak peche te genyen sou bon rezolisyon yo te pran nan kòmansman an.

Okenn moun poko rive atenn pèfeksyon an, men nou dwe fè efò pou apwòch li. Si nou tou senpleman kontan gade eritaj zansèt nou yo, san vrèman chèche verite a nan Sen Ekriti yo, tankou jwif yo ki te nan lavil Bere (Travay 17:11), nap rete pou toutan èsklav lèzòm ak sistèm yo.

CHAPIT 2

Kaptivite legliz la pa babilòn ak fo pwofèt li yo

« Frè m' yo, mwenn vle fè nou chonje sa ki te rive zansèt nou yo lè yo t'ap swiv Moyiz. Yo tout te anba pwoteksyon nwaj la, yo tout te pase nan mitan Lanmè Wouj la. Antan yo te nan nwaj la ak nan lanmè a ansanm ak Moyiz, yo tout te resevwa yon batèm. Yo tout te manje menm manje Lespri Bondye te ba yo a. Yo tout te bwè menm bwason Lespri Bondye te ba yo a. Se konsa yo t'ap bwè dlo ki t'ap soti nan gwo wòch Lespri Bondye te ba yo epi ki t'ap mache ansanm ak yo a: Wòch sa a, se te Kris la menm. Atousa, anpil ladan yo pa t' fè Bondye plezi. Se poutèt sa yo tonbe, yo mouri nan dezè a. Tout bagay sa yo rive pou sa sèvi nou leson pou nou pa kite move lanvi kaye nan kè nou tankou yo te genyen l' lan. Piga nou sèvi zidòl tankou kèk ladan yo te fè l', jan sa ekri nan Liv la: Pèp la chita, yo manje, yo bwè. Lèfini, yo leve pran plezi yo. Pa lage kò nou nan dezòd lachè tankou kèk ladan yo te fè li. Lè sa a, venntwamil (23.000) tonbe, yo mouri yon sèl jou. Piga nou

seye fè plan ak Bondye tankou kèk ladan yo te fè li. Sa lakòz sèpan te mòde yo, yo tout yo mouri. Pa bougonnen tankou kèk ladan yo te bougonnen. Lè sa a, zanj lanmò a te touye yo tout. Tout bagay sa yo rive pou sa sèvi lòt yo egzanzp. Yo ekri yo nan Liv la pou sa sèvi nou avètisman. Paske, pou nou menm k'ap viv koulye a, pa rete lontan ankò anvan pou lafen an rive » 1 Korint 10:1-11.

Istwa Legliz la se menm jan ak istwa jwif yo. Nou dwe sèvi ak li pou evite pyèj nan ki Ebre yo te tonbe. Jwif yo te konnen plizyè kaptivite ki gen ladan de prensipal: kaptivite nan peyi Lejip la ak kaptivite Babylonien an. Premye a te dire a 400 ane e li te trè difisil nan yon pwen de vi fizik paske travay yo te enpoze yo te difisil. Dezyèm lan, ki te dire 70 ane, te pi rize men byen lwen plis danjere. Vreman vre, pandan kaptivite nan peyi Lejip la, Ebre yo te rete nan Goshen, yo pa te melanje ak moun peyi Lejip yo, konsa yo te rete fidèl a Bondye yo a. Yon lot bo pandan kaptivite Babylonian an, jwif yo te konsidere anpil epi yo te sedui, akòz tretman preferansyèl yo te akòde yo (Danyèl 1). Peyi Lejip la, se te pèsèkasyon, Lavil Babilòn se te seduksyon. Vreman vre, lè pèp Bondye a pèsèkite li rete tache ak Bondye men lè li sedwi ak manje wa a, li vire ale. Malerezman, anpil Legliz yo te sedwi pa lavil Babilòn, yo inyore avètisman apòt Pòl te bay nan 2 Korent 11: 1-4.

I. KRISYANIS LA TOUNEN TANKOU LAVIL BABILÒN

Senkant ane ki sot pase yo te make pa yon chanjman nan istwa Legliz la. Vreman vre, nou se temwen yon mouvman globalizasyon, menm nan krisyanis pwotestan an.

Reyinyon preliminè nan ane 1925 ak 1927 te mennen fòmasyon yon konsèy pwovizwa èkumenik nan 1938.

Aprè yon Konsèy mondyal Legliz yo te fèt nan Amstèdam nan ane 1948. Nan nouvo afilyasyon sa a, anpil konfesyon ak dè milyon kretyen te ini nan yon efò komen pou fòme yon « trè bon Legliz ». Depi nan konmansman an, espwa a te eksprime pou yo reyini ansanm nan yon òganizasyon eklezyastik, tout branch ki nan Krisyanis la: Legliz pwotestan, katolik women ak otodòks moun lès yo. Sepandan, nan pwosesis sa a, strik doktrin bibliik la te sakrifye pou pwofi inite òganizasyon an. Lavil Babilòn repwezante pa yon fanm ki chita sou gwp dlo yo nan Revelasyon 17.

1. Gran lavil babilòn nan

« Lè sa a, yonn nan sèt zanj ki te kenbe sèt gode yo vin di mwen: Vini non. Mwen pral fè ou wè ki jan yo pral peni gwo jennès la, gwo lavil ki bati nan mitan gwo dlo yo. Wa latè yo lage kò yo nan dezòd avè l': Tout moun ki rete sou latè te sou ak diven movèz vi li a. Nan vizyon an, mwen wè zanj lan pote m' ale nan yon dezè. La, mwen wè yon fanm ki te chita sou yon bèt tou wouj. Bèt la te gen sèt tèt ak dis kòn. Tout kò l' te kouvri ak mo ki te jouman pou Bondye. Fanm lan te gen yon rad swa mòv ak wouj san sou li. Li te chaje ak bijou fèt an lò, ak piè tout koulè ansanm ak bèl grenn pèl. Li te kenbe nan men l' yon gode fèt an lò ki te plen ak madichon ansanm ak vie bagay sal lavi jennès li a. Te gen yon non ekri sou fwon li ki te

gen yon sans kache: Gwo Babilòn, manman jennès yo ansanm ak tout bagay sal k'ap fèt sou latè. Mwen wè fanm lan te sou tèlman li te bwè san moun k'ap sèvi Bondye yo ak san tout moun yo te touye paske yo te pran pozisyon pou Jezi. Lè m' wè l', mwen te sezi anpil. Men, zanj lan di mwen: Poukisa ou sezi konsa? Mwen pral ba ou yon sekre, mwen pral fè ou konnen ki sans pou ou bay fanm lan ansanm ak bèt k'ap pòte l' la, bèt ki gen sèt tèt ak dis kòn lan. Bèt ou wè a te vivan yon lè. Koulye a li pa vivan ankò. Li gen pou l' moute soti nan gwo twou san fon an, apre sa pou li al mouri nèt. Moun ki rete sou latè ki pa t' gen non yo ekri depi lè Bondye t'ap kreye tout bagay nan liv ki gen non moun ki gen lavi a, yo pral sezi anpil lè y'a wè bèt la. Paske li te vivan nan tan lontan, koulye a li pa la, men li gen pou l' parèt ankò. Se koulye a pou moun fè wè yo gen lespri ak bon konprann. Sèt tèt yo, se sèt ti mòn kote fanm lan chita a. Se sèt wa tou yo ye. Senk ladan yo gen tan tonbe, yonn ap gouvènen koulye a, dènye a poko vini. Lè la vini, li p'ap la pou lontan. Bèt la menm ki te vivan nan tan lontan men ki pa la koulye a, se yon witièm wa. Li fè yonn ak sèt premie yo, li pral fin pèdi tèt li nèt. Dis kòn ou wè yo, se dis lòt wa ki poko konmanse gouvènen. Men, y'ap resevwa pouvwa pou yo gouvènen tankou wa pandan yon ti tan ansanm ak bèt la. Yo toulèdis gen menm lide nan tèt yo, y'ap renmèt pouvwa yo ak otorite yo bay bèt la. Y'a goumen kont ti Mouton an. Men, ti Mouton an va kraze yo, paske li Chèf tout chèf, li Wa tout wa. Li va kraze yo avèk moun pa l' yo, moun Bondye te rele, moun li te chwazi, moun ki kenbe fèm ak li. Zanj lan di m' ankò: Ou te wè jennès la chita nan mitan anpil gwo dlo. Dlo sa yo se pèp, se foul moun, yon bann nasyon ki

*pale tout lang. Dis kòn ou te wè ansanm ak bèt la, yo pral rayi fanm movèz vi a: y'a pran tou sa l' genyen, y'a kite l' toutouni, y'a manje viann li, y'a boule l' nan dife. Bondye mete nan kè yo lide pou yo fè sa li menm li vle, pou yo tout tonbe dakò fè menm bagay, pou yo renmèt pouvwa yo kòm wa nan men bèt la, jouk tan pawòl Bondye yo va rive vre. Pou fini, fanm ou te wè a, **sè gwo lavil** k'ap donminen sou tout wa ki sou latè yo » Revelasyon 17 :1-8.*

Fanm lan ki chita sou bèt la, ak sou gwo dlo yo, ki sou ak san sen yo, se imaj lavil la, ki genyen rèy sou wa ki sou latè a. Vil sa a se pa okenn lòt pase lavil Wòm, plis egzakteman Vatikan an.

Karakteristik fanm sa a se menm bagay kòm sa ki nan Legliz women an. Fanm sa a senbolize Legliz apostata ki va batay kont pèp Bondye a. Chapit disèt nan liv Revelasyon dekri an detay antite sa a.

Li chita nan mitan gwo dlo yo: dlo yo reprezante pèp yo, foul moun yo, nasyon yo ak lang yo. Fanm sa a kontwole nasyon yo, prèv la se ke nan chak nan yo li gen katedral ak anbasad paske li reprezante an menm tan yon sistèm politik ak relijye. An Ewòp ak nan Amerik yo, li sou fòm katolik women. Nan peyi azyatik yo, li pran fòm sou endouyis, boudis ak lòt sèk yo.

Pa gen okenn nasyon ki pa afekte pa lavil Babilòn paske dapre Jenèz 11, se nan lavil Babèl ke tout lang te pran nesans, eksepsyon pale nan lang ki soti nan Bondye. Remak tou divèsite lang yo te baze divizyon moun ki te ap bati bilding Babèl la, pandan ke nan Travay 2, se egzakteman opoze a ki

rive. Annefè, Legliz la fèt jou Lapannkòt ak 120 lang diferan ki ini ansanm pou laglwa Bondye (Galasi 3:28).

Li chita sou bèt wouj la: Legliz Women an, aposte epi èkumenik, te sipòte, e pral sipòte pa bèt la, katriyèm anpi an, ki vle di Ewòp.

Note ke « chita », rele nan grèk « *kathemai* » ki vle di « gen yon rete fiks, okipe yon plas ». Legliz aposte la pa chita nan Kris la nan syèl la, men li pase isit sou latè, li fè travay dyab la ak materyalist. Lefèt ke fanm sa a, ki se lavil Babilòn relijye a, monte sou bèt sa a, montre ke li domine li. Annefè, nan yon pwèn de vi istorik, relijyon sa a enfliyanse anpil anpi, tankou peyi Babilòn la, peyi Lejip la, lavil Wòm,...

Li gen yon rad liksye: kontrèman ak Legliz nan Kris la ki abiye avèk bon zèv (1 Timote 2; 1 Pie 3 ak Revelasyon 19:7-8), Legliz ki aposte abiye avèk koulè wouj violèt, wouj ansanm ak plen bijou lò ak bèl pyè koute chè ak bèl grenn pèl. Ekspozisyon richès sa yo te toujou abitud Legliz Women an. Nou jwenn gen karakteristik sa yo, menm jan ak Legliz Lawodise a ki te panse ke li rich, men an reyalyte li te pòv nan richès Bondye (Revelasyon 3: 14-18). Legliz aposte la plis konsène ak byen materyèl ak richès sou latè, li konsantre sou liksye lidè li yo. Li preche yon levanjil pwosperite epi li pa pran swen delivrans nanm yo.

Li te gen yon non ekri sou fwon li: « *Te gen yon non ekri sou fwon li ki te gen yon sans kache: Gwo Babilòn, manman jennès yo ansanm ak tout bagay sal k'ap fèt sou latè* » Revelasyon 17 :5.

Fwon an se imaj panse, se poutèt sa Bondye mande jwif yo pou genyen nan fwon yo make pawòl Li (Deteronom 6: 8). Enskripsyon sa a sou fwon fanm sa a vle di ke lavil Babilòn se sitou yon ideoloji, yon mantalite, yon fason panse (2 Korint 10:3-5). Sonje ke timoun pèp Izrayèl yo, menm si yo te fizikman kite peyi Lejip la, te fè yon ti bèf annò paske panse yo te toujou anprint ak mantalite moun peyi Lejip yo (Egzod 32).

Ideoloji lavil Babilòn se yon foterès ki leve kont konesans Kris la. Se poutèt sa se pi fasil pou mennen yon payen nan Seyè a, ke yon relijye nan senplisite levanjil la. Apòt Pòl te rankontre pwoblèm sa a nan lavil Atèn nan diskisyon ak filozòf grèk yo, epikiryen yo ak stoisyen yo (Travay 17).

« Fè atansyon pou nou pa kite pesonn twonpe nou ak bèl diskou filozòf yo, ak diskisyon ki pa vo anyen. Bagay sa yo soti nan koutim lèzòm, nan jan yo konprann bagay ki nan lemonn. Yo pa soti nan Kris la » Kolos 2:8.

Non sou fwon an se imaj rezònman ki anpeche konvèsyon anpil moun. Katolik te lakòz domaj sa yo, nan pwèn ke anpil moun panse twòp lè yo prezante yo Kris la, lè ou ka jis tou senpleman aksepte kwè nan li pa lafwa.

« M'ap viv koulye a nan yon kò tankou tout moun, se vre. Men, mwen p'ap goumen menm jan ak tout moun. Zam m'ap sèvi nan batay m'ap mennen an, se pa menm ak zam moun k'ap viv dapre lide ki nan lemonn yo. Zam mwen se zanm ki gen pouvwa devan Bondye pou kraze tout gwo fò. M'ap kraze tout pawòl esplikasyon ki pa bon, m'ap kraze tou sa lèzòm nan lògèy yo ap fè pou anpeche moun konnen Bondye. M'ap mare tout vye lide ki nan tèt lèzòm yo, m'ap fè yo vin obeyi Kris la » 2 Korint 10 :3-5.

2. Lavil Babilòn, manman pwostitiye tè a

Li se manman prostitiye yo ak abominasyon yo nan tè a, li kenbe yon gode fèt an lò ki ranpli avèk salte: pwostitisyon sa a espiyèl, li gen rapò ak sèvi zidòl, ak adore imaj yo. Gode an lò sa a ki cache salte se imaj relijye yo ki anbeli aparans deyò yo, pandan ke dedan yo plen ak kras. Lavil Babilòn se yon relijyon pou lafòm ak legalist (2 Timote 3).

Nan pasaj sa a, mo « manman » soti nan tèm grèk « meter » ki vle di « sous ». Vreman vre, lavil Babilòn se sous tout fòm relijyon kontrefè, li te toujou enspire tout fo doktrin yo ki te enfilte Legliz la.

Nan Jenèz 10:6-12 ak 11:1-9, gen mansyone orijin lavil Babilòn. Soti nan vèsè 3 a vèsè 5 nan Jenèz 11, Bib la di nou anbisyon Nimwòd, premye wa peyi Babilòn ak pèp li a.

*« Lè sa a, yonn di lòt. Mezanmi, vini non! **Ann fè brik.** Ann kwit yo nan dife. Se konsa, yo pran brik sèvi wòch pou bati kay, yo pran asfat sèvi mòtye. Apre sa, yo di. Annou wè! **Ann bati** yon gwo lavil pou nou rete ak **yon gwo gwo kay tout won byen wo ki rive jouk nan syèl la. Konsa tout moun va respekte nou,** yo p'ap ka gaye nou toupatou sou latè. Seyè a desann pou l' wè lavil la ansanm ak gwo kay won moun yo t'ap bati a ».*

Aparamman, pwojè sa a sanble parèt san danje. Epitou, li ka sanble kirye ke li te kapab jenere anpil kòlè Bondye. Men, dèyè inite imen sa a cache tout foli lèzòm yo ak rebelyon yo devan Bondye.

*« **Ann fè brik...** »* Pandan ke Legliz la bati ak wòch vivan (1 Pie 2: 5), lavil Babilòn, bati ak brik.

Brik ki fèt pa imen yo, gen yon aparans inifòm epi nòmalize. Yo fè yo ak yon tè ajil, epi yo ini yo ansanm pa siman. Sepandan se pou nou sonje ke tè a te madichonnen pa Bondye aprè ke Adan te tonbe nan peche (Jenèz 3:17). Brik yo, yon fwa yo mete yo nan bilding lan, yo imobil, inaktif epi san mouvman. Yo reprezante relijye yo ki fòmate pa sistèm imen an. Espirityèlman yo mouri, yo konplètman inyore lavi Lespri Bondye a, epi relijyon yo se sèvi zidòl sèlman. Malgre echèk premye tè s la, vizyon Babylonian sa a siviv li janbe tan jiska jounen jodi a. Anperè Constantin, swadizan konvèti nan Krisyanis la, te tou senpleman repete vizyon Nimwòd, li bati Legliz yo sou zo kretyen yo ki te mouri. Mantalite move sa a toujou ap pèsiste nan anpil asanble. Vreman vre, anpil kretyen yo te abitye avèk brik yo, ki vle di nan lavi woutin nan bilding yo a. Kondisyone pa vizyon piramidal sa a, yo remèt don espirityèl yo, onksion yo, ak apèl yo, nan men yon sèl lidè ki dirije tout bagay. Fonn nan foul moun yo, koule nan mem fòm konformist la, yo fòme yon gwoup inifòm, anonim epi ki deja pare pou disparèt !

Menm David, gran wa ak pwofèt Seyè a te enfliyanse pa lavil Babilòn, li te vle bati yon bèl tanp pou laglwa Bondye. Li tankou anpil nan lidè kretyen jodi a, ki panse sensèman fè onè Bondye pa konstruksion yon bilding pou atire adoratè ki sòl atravè lemond.

Sepandan, vizyon Seyè a diferan. « *Bondye ki fè lemonn antye ak tou sa ki ladan l', se li menm ki Mèt syèl la ak tè a. Li pa rete nan kay moun bati ak men yo* » Travay 17:24.

Kòm anpil moun pa konprann volonte Bondye nan domèn sa a, yo envesti nan brik yo epi yo neglije wòch vivan yo ki se nanm yo.

Wòch vivan yo se kretyen yo ki fèt yon dezyèm fwa ki ansanm konstitye edifis espiyèl la ki se Legliz la.

« Nou menm tou, tankou wòch vivan, kite Bondye sèvi ak nou pou bati kay li a ak pouvwa Sentespri, pou nou ka sèvi l' tankou prèt k'ap viv pou li. Konsa, gremesi Jezikri, n'a ofri bay Bondye ofrann ki soti nan kè nou, ofrann ki pou fè l' plezi »
1 Pie 2 :5.

Kontrèman ak brik yo, wòch yo ki gen fòm pa lanati a, pa presyon ki nan dlo a, ki ba yo yon bèl klere. Skilte pa eleman natirèl yo, file ant yo, chak te devlope pandan wout li kalite ak pèsonalite pèsonèl. Inik, plen lavi ak bèl, yo rasanble ansanm lib epi yo deplase yo nan yon direksyon dapre Lespri Bondye a (Jan 3: 8).

Konsa anba ansyen kontra a, Seyè a te refize ki yo ofri li sakrifis sou lotèl an wòch skilte pa men lèzòm, pa pè aksyon moun sa a pa derespekte li. Nou konprann pa sa Senyè a ap aksepte sèlman bagay ki sòti nan li. *« Si nou fe yon lòtèl ak ròch pou mwèn, pa travay ròch n'a pran pou fè l' la. Paske lè ou travay yon ròch ak sizo, li pa ka sèvi pou mwèn ankò »*
Egzod 20 :25.

Nan Revelasyon 21:19-20, apòt Jan te wè lavil Jerizalèm ki nan syèl la ki gen fondasyon avèk ròch presye. *« Gwo wòch fondasyon miray lavil la te byen òne ak tout kalite piè bijou gwo pri. Premie wòch la te an jasp, dezyèm lan an safi, twazièm lan an agat, katriyèm lan an emwòd, senkièm lan an oniks, sizièm lan an sadwan, setièm lan an krizolit, witièm*

lan an beril, nevièm lan an topaz, dizyèm lan an krizopraz, onzièm lan an tikwaz, douzyèm lan an ametis ».

Ròch presye sa yo se pa anyen men ke wòch kap viv ki se kay espirityèl Seyè a (1 Pie 2: 5), ki te rive nan pèfeksyon.

« **Se pou nou bati yon gwo kay won ki rive jouk nan syèl la...** » Remake byen ke sèlman tèt la manyen syèl la! Vizyon sa a se orijin fonksyone piramid la nan Legliz la ki te fè sacerdotalism la (yon lidè kòm medyatè ant Bondye ak pèp la) ak clericalism la (separasyon klèje a ak layik yo).

Imaj sa a se youn nan de sele yo ke nou jwenn sou biye yon dola. Nou wè yon piramid ki senbolize bilding Babèl la. Remake byen ke tèt la detache nan rès kò a li manyen syèl la egzaktman jan sa endike nan Jenèz 11. Je a repwezante isit la konesans esoterik la ki rezève sèlman pou inisyè yo.

Lè sa a, somè a reprezante Nimwòd (Jenèz 10: 6-12), pafè kalite anti Kris la, ki te pwemye anperè istwa imanite ak enspirasyon vizyon Lavil Babilòn la. Kounye a, somè a reprezante tèt yo, lidè yo ki nan tèt yerachi pyramidal la (prezidan, vis-prezidan, sekretè yo ki gouvène, federasyon relijye yo). Sistèm sa a prezan nan majorite Legliz yo kote se

sèlman inisyè yo ak moun yo ki a la tèt ki gen aksè konesans lan. Mòd operasyon sa a te baze sou yon melanj ki soti nan prètiz jwif la ak koutim Babylonian yo, se orijin tout relijyon mistè yo (Masonry, Rosicrucians, Illuminati...) ak tout gouvènman peyi ki sou latè.

Dapre Bib la, pa gen okenn kò pastoral, men sèlman yon kò (Efez 4: 4; 1 Korent 12:13) ki gen lib aksè nan twòn Bondye a. « *Paske, gremesi Kris la, nou tout, kit nou jwif kit nou pa jwif, nou ka pwoche bò kot Papa a, nan pouvwa yon sèl ak menm Sentespri a* » Efez 2 :18.

Anplis de sa, Bondye vle : « *Li ta renmen wè tout moun sove, li ta renmen wè tout moun rive **konn** verite a* » 1 Timote 2 :4.

« ***Se pou nou ban nou yon non ...*** » Bondye te ban nonm privilèj pou li nonmen bèt yo (Jenèz 2: 19-20), privilèj sa a te ansanm ak otorite Seyè a te ba li. Men, li te vle fè yon non, pou eksprime dezi li, pou moun konnen li pou laglwa li. Nou gen la orijin tout konfesyon ak non asanble yo ke nou jwenn nan Krisyanis la. Jodi a, nou wè ke Legliz yo prèske tout pote yon non, egzanp yo pa manke : « Betèl », « wòch la », « Laman nan kache », « Mòn Siyon », etc. Li diferan ak Legliz Biblik yo ki te senpleman idantifye pa vil yo, kote yo te etabli !

Lè nou gade nan Nouvo Testaman an, nou reyalize ke nou te pale osijè de kretyen yo espesyalman anba non « disip » oswa « sen » (Korent, Efez, Tesalonik ...). Tèm kretyen an, mansyone twa fwa nan Bib la (Travay 11:26; Travay 26:28 ak 1 Pie 4:16). Jodi a, anpil rele tèt yo kretyen pandan ke yo ap reklame tèt yo an menm tan batis,

pentecostalism, katolik, protèstan, adventism, metodism ... Tout « ism » sa yo pa ekri nan Bib la, yo dirèkteman enspire pa lavil Babilòn epi yo plis divize pitit Bondye yo plis ke rasanble yo ansanm. Sistèm move sa a ankouraje manm asanble yo kouri dèyè tit yo. Sa te vin tèlman toupatou ke genyen ki bay tèt yo tit ke nou pa janm wè nan Bib la: Sen Papa, Archibishop, Reveran-pastè, Jeneral, Apòt entènasyonal, Kadinal, Marshal... !

Ki diferans avèk pawòl Bondye a! « *Pa rele pesonn sou latè papa, paske nou gen yon sèl papa: sa ki nan syèl la. Pa kite yo rele nou chèf, paske nou gen yon sèl chèf, se Kris la* » Matye 23 :9-10.

Li bwè diven debòch la: « *Kisa m' vle di la a? Gen lè zidòl y'ap sèvi a, osinon vyann bèt yo ofri pou touye ba li a gen yon valè? Non! Men sa m' vle di: ofrann bèt moun lòt nasyon yo ap fè a, se pa pou Bondye, se pou denmon yo fè li. Mwen pa ta vle nou vin an komenyon ak denmon yo. Nou pa kapab ap bwè nan gode Seyè a anmenmtan pou n'ap bwè nan gode denmon yo tou. Nou pa kapab ap manje sou menm tab avèk Seyè a anmenmtan pou n'ap manje sou menm tab ak denmon yo* » 1 Korint 10 :19-21.

Yon fwa ankò, se debòch esprityèl akòz melanj yo nan èkumenism la. An reyalite, yon ti kras ledven, menm yon ti kantite, fè leve tout pat farin lan. « *Nanpwen anyen la a pou n'ap fè grandizè! Nou konn pawòl la ki di: Se yon ti kras ledven ki fè tout pa t' la leve* » 1 Korint 5 :6.

Li te sou ak san sen yo: li sou akòz pèsèkisyon pou touye jwif yo ak kretyen yo. Masak sa yo komèt pa ansyen

Babilòn (anprè Babylonian, Pès ak Women) epi pa Legliz katolik, nan kou istwa ap repete ak yon vyolans ekstrèm ak yon mechanste inegalabl. Kòm nou te deja di pi wo, katolik Women touye plis pase twa milyon moun ki mouri nan mitan vrè kretyen yo, li depase de lwen kantite viktim ke divès anprè Women yo te fè.

Nou nan tan la fen. Senbolik ansyen lavil Babilòn lan ap rebati devan zye nou. Konsa monte Ewòp la ap prepare kreyasyon yon gouvènman nan lemonn ki pral kreye katriyèm anpi rkonstitue.

Apòt yo te avèti nou kont entwodiksyon fo doktè yo nan Legliz nan fen tan yo. Kris la te vini pou delivre nou (Galasi 5:1, 13 ; 2 Korint 3:17) men plan Satan le dyab diferan. Koulye a, fo doktè yo ak fo ansèyman yo, ki pa anyen lòt pase doktrin demon yo (1 Timote 4: 1-3), ogmante epi yo mete anpil kretyen nan esklavaj.

II. KAPTIVITE KRETYEN YO PA FO PWOFE T YO

« Malgre sa, te gen kèk fo pwofèt nan mitan pèp Bondye a nan tan lontan. Konsa tou, va gen kèk direktè nan mitan nou k'ap bay manti. Yo pral vin ak yon bann bèl pawòl ki pa vre pou yo seye pèdi nou. Y'ap vire do bay Mèt la ki te delivre yo. Y'ap rale yon chatiman sou tèt yo k'ap detwi yo lapoula. Anpil moun pral swiv yo nan sa y'ap fè ki mal yo. Konsa, y'ap lakòz moun pale chemen laverite a mal. Nan kouri dèyè lajan, yo pral esplwate nou ak yon bann manti. Men, depi

lontan moun sa yo deja jije, nanpwen chape pou yo » 2 Pie 2 :1-3.

1. Avètisman sou filozofi ak seduksyon

« **Bondye te achte nou. Li peye byen chè pou sa. Pa tounen esklav moun » 1 Korint 7:23.**

Pòl te avèti kretyen yo sou danje fo pwofèt yo ak fo doktrin yo. Se poutèt sa li te ankouraje yo kenbe fèm nan renmen yo pou Bondye.

« *Fè atansyon pou nou pa kite pesonn twonpe nou ak bèl diskou filozòf yo, ak diskisyon ki pa vo anyen. Bagay sa yo soti nan koutim lèzòm, nan jan yo konprann bagay ki nan lemonn. Yo pa soti nan Kris la » Kolos 2 :8.*

Filozofi soti nan grèk « *philosophia* » li vle di « lanmou lasajès ». Nan yon lòt mo, sa vle di se teyoloji se pa anyen pase yon syans imen.

« *Bon konprann konsa pa soti nan Bondye, li soti nan lemonn, nan moun ak nan dyab la » di Pawòl la nan Jak 3 :15.*

Pòl te di ankò: « *Lè m' te fè nou konnen tout bagay sa yo, lè m' te anonse nou nouvèl la, se pa t' avèk bèl pawòl bon konprann lèzòm mwen t'ap chache pran tèt nou. Men, se te avèk pouvwa Lespri Bondye a ki t'ap bay tout prèv pou fè nou kwè. Konsa, konfyans nou gen nan Bondye a pa chita sou bon konprann lèzòm, men sou pouvwa Bondye » 1 Korint 2 :4-5.*

Twompe soti nan grèk la « *apate* », ki vle di « seduksyon ». Konprann se pa sèlman séduksyon lemond lan, sa ki soti nan deyò. Vreman vre, yon lòt séduksyon plis

sibtil egzèse nan asanble yo pa pibliye ansèyman ki tankou mesaj Bondye a men ki an reyalyte ranpli ak imanis, mistik ak doktrin dyabolik.

Ekspresyon ***pran prekosyon oswa fè atansyon***, « *blepo* » nan grèk la vle di « disènman ». Genyen anpil pasaj nan Nouvo Testaman an kote nou jwenn ekspresyon sa a. Sa ta dwe rele nou fòtman epi ankouraje nou pridan. San disènman, kretyen an fèb ak risk pou li rale nan tout van doktrin sa ki lakòz li ka pèdi. (1 Korent 7:23; 2 Korent 11:20).

Viktim (pa kite pesonn twonpe nou) soti nan grèk « *sulagogeo* » ki vle di « yo pran yon moun kòm yon prizonye ak esklav » epi, « kondwi nan deyò verite a epi domine li ». Nou wè kounye a yon gwo revèy ak fo pwofèt yo ki te deja anonse pa Seyè a ak apòt li yo.

« *Gen anpil moun k'ap parèt, y'ap pran pòz pwofèt yo, y'a twonpe anpil moun* » Matye 24 :11.

« *Paske lè sa a, gen fo Kris ak fo pwofèt k'ap parèt. y'a fè anpil mèvèy ak anpil mirak pou twonpe ata moun Bondye chwazi yo, si yo ta kapab. Mwen di nou sa davans* » Matye 24 :24-25.

Vèb « parèt » ke yo itilize nan pasaj sa yo soti nan grèk « *egeiro* » ki vle di « reveye nan dòmi » oswa « rezirèksyon ».

Nan yon lòt mo, Jezi anonse nan fen tan, li pral gen yon revèy san parèy fo Kris ak fo pwofèt ki pral antre nan Legliz yo.

Remak ke entwodiksyon vòlè sa yo nan levanjil la nan Legliz yo pa ta ka fèt san yon akò enplisit kèk mouton ki

tankou kretyen Korent yo, yo renmen moun vòlè yo depi yo di yo bèl bagay (2 Korint 11 :20).

« Yon lè, ou gen pou ou wè moun p'ap vle kite yo moutre yo verite a ankò, y'ap vle pou yo swiv lide pa yo. Lè sa a, y'a reyini yon bann direktè met bò kote yo ki va di yo sa yo ta renmen tandè. Yo p'ap vle tandè verite a, y'a pito koute istwa ki pa vre » 2 Timote 4 :3-4.

2. Diotrephe, yon egzanp tipik fo pwofèt

« Mwen te ekri yon lèt tou kout voye bay Legliz la. Men, Diyotrèf ki renmen pran pòz chèf li nan mitan yo a, refize koute sa m' di a. Se poutèt sa, lè m'a rive, m'ap devwale tou sa li fè ki mal, tout move pawòl ak manti l'ap bay sou mwen yo. Li pa kontante l' fè sa sèlman. Li refize resevwa frè yo ki depasaj. Si gen moun ki ta vle resevwa yo, li enpoze yo fè l', li menm chache mete yo deyò nan Legliz la » 3 Jan 9-10.

Bib la ban nou egzanp Diotrèphe ki te pran yon Legliz an otaj. Rebel, li te chase tout moun ke apòt yo te voye pou korije li. Pa refize otorite apòt Jan, li te montre ke sa ki konte pou li, se gen premye plas nan asanble a. Lespri Diotrephe la toujou la jodi a pa plizyè pastè ki pran Legliz kote yo te reskonsab.

Nou rekonèt lespri Diotrephe pa karakteristik sa yo :

- Li renmen premye, li atache ak tit yo (Matye 23: 6-7)
- Li inospitalye,
- Li bay move pawòl sou frè yo,
- Li anpeche moun yo resevwa misyonè yo
- Li chase nan asanble a fidèl yo ki kontredi li.

Lespri dominasyon sa a ak kontwòl sa a sanble ak lespri Nikolayit. Remake byen ke « Nikolayit » vle di « yon moun ki domine pèp la ».

Nicolaism se yon seri doktrin danjere ki te prezante nan Legliz yo nan lavil Efez ak Pergame. Nikolayit yo te anseye kretyen yo doktrin Balaam lan, ke yo te kapab manje vyann ofri bay zidòl yo ak komèt zak imoral tankou moun lòt nasyon yo anba pretèks yo te lib (Revelasyon 2:6, 14, 15).

Se konsa, yo te ensite moun yo pou yo pa obsève preskripsyon asanble apostolik la ki te chita nan lavil Jerizalèm nan ane 50 apre jèzikri.

Sistèm nikolayit sa a enpoze yon jouk ak yon soumèt total ak pastè yo. « Soumèt devan otorite yo! » Yo di.

Nikolayit yo devye nan avantaj yo pasaj Rom 13 la pou enpoze dezi dominasyon yo sou pèp la.

Bib la anseye nou nan Rom 13 ak 1 Pie 2: 13-15, ke en bon jan kalite kretyen, nou dwe soumèt devan divès otorite ki etabli. Sepandan, pawòl Bondye a pa refere a otorite ke swadizan pastè, apòt, pwofèt ak prèt sa yo te bay tèt yo, men otorite jidisyè yo (majistra, jij ...), politik, lejislatif ak egzekitif (wa, prezidan, minis, polisye ...) nan gouvènman nou yo.

Moun ki swaf pouvwa yo posede pa lespri Nikolayit la. Sepandan Pawòl la envite lidè Legliz yo mennen mouton yo bay Bondye ak bon konprann ak renmen. Lè lidè yo konfòme ak Bib la, yo pa manipile moun yo, yo anonse verite a epi yo ankouraje tout moun al chache volonte Seyè a. Kèlkeswa feblès moun ki vin konfye nan yo, yo ede yo ak konseye. Sèl yerachi akseptab nan Legliz la se sa ki etabli pa Bondye.

Vreman vre, Jezikri se tèt Legliz la li se sèl chèf (Efez 1: 22-23).

Sou sijè sa a, mwen fè yon rèv nan ki Bondye di moin ke anpil pastè apre yo genyen nanm yo epi yo prezante yo bay Bondye, yo tounen ak yo tankou si nanm sa yo te pou yo menm. Se konsa, anpil pastè entèdi fidèl yo ale nan lòt seminè ni vizite lòt asanble yo sou pretèks pou pwoteje yo kont fo doktrin !

Mwen ta renmen mete aksan sou yon lòt vèsè ki mal entèprete pa anpil pastè. « *Obeyi chèf nou yo, soumèt devan yo. Se tout tan y'ap veye sou nanm nou* » Ebre 13 :17.

Mo « obeyi » nan grèk « *peitho* » vle di « kite konvenk ak mo yo ». Sa vle di tou « bay yon moun konviksyon ankouraje li fè yon bagay paske ou rasire li ». Lidè yo dwe konprann ke soumèt ak obeyisans kretyen yo pa gen anyen pou li wè ak diktati ak autoritarism. Olye de sa, yo dwe rasire yo ak konvenk yo, paske, tout bagay ki pa pwodwi yon konviksyon se peche (Rom 14 :23). Yo pa ta dwe entimide frè yo pou fòse yo obeyi yo (1 Pie 5: 2-3).

Jezi te avèti apòt yo sou lespri dominasyon : « *Jezi rele yo, li di yo: Nou konnen ki jan chèf nasyon yo trete pèp la tankou esklav. Grannèg yo renmen fè moun santi jan yo gen pouvwa* » Matye 20 :25.

Mo « domine » nan grèk « *katakuriuo* » vle di « entimide, pote anba pouvwa li, mete anba yon jouk ». Se pa paske lidè yo sipoze veye sou mouton yo ke yo dwe kòmande yo kòm diktatè. Okontrè yo gen yon devwa pou mennen yo kòm vre gadò mouton.

Dapre Pawòl Bondye a, gadò mouton yo se yon moun ki bay lavi li pou mouton li yo (Jan 10:10). Gadò mouton yo pa sèlman dirije mouton li yo, men li pran swen yo nan pwoteje yo kont lou mawon devoran yo. Otorite li genyen an pa dwe pase limit Bondye mete a. Pa egzanp, yon lidè pa dwe mele nan zafè pèsonèl yon fidèl pou fòse yon maryaj. Li pa dwe mande fidèl yo pran swen pitit li oswa fè travay domestik pou li. Li pa dwe solisite menm nan travay Seyè a, ede yon fanm marye san pèmisyon mari li ki se chèf li (1 Korent 11: 3).

Remak ki soumèt dapre Bib la, pa inilateral men mityèl, li ki ekri ke nou dwe soumèt youn ak lòt nan respè pou Kris la (Efez 5:21).

Anplis, li klè ke yon lidè ki ap viv nan peche pa ta dwe kontinye mennen pèp Bondye a. Se konsa, ou dwe soumèt bay yon lidè ke si li mem li soumèt li bay pawòl Bondye a ak soumèt youn ak lòt (Efez 5: 20-21).

Bondye pa enpoze nou kichòy, alewè pou yon lidè pa gen dwa pou sere konsians yon moun oubyen mande li yon soumisyon avèg. Tout otorite dwe egzamine nan limyè prensip ki nan pawòl Bondye. Lidè kretyen ki ap chèche yon otorite pi lwen pase règ Seyè a te bay ap fini pa blese frè yo.

Konsa, tout bon direksyon Legliz la se yon sipò sou ki kretyen yo kapab poze tèt yo paske Kris se baze Legliz la (1 Korent 3:11). Anplis, egzèsis otorite ki bibliik la se toujou pou sèvis kretyen yo e pa kretyen yo ki sèvi lidè yo. Tout moun ki sèvi ak fonksyon pastoral yo oubyen yon lòt fonksyon pou eksplwate fidèl yo tounen ineluktableman fo pwofèt, fo pastè, fo apòt...

Gen yon lòt vèsè ki detounen pa anpil pastè pou anpeche pitit Bondye yo chape sou priz yo.

« Pa pran egzanp sou moun ki pran abitud pa vin nan reyinyon nou yo. Okontrè, se pou yonn ankouraje lòt fè sa, koulye a pi plis pase anvan, paske nou wè jou Seyè a ap pwoche » Ebre 10 :25.

Vèsè sa a pa kapab separe de vèsè 24 la nan Ebre 10: « *Se pou nou yonn veye sou lòt pou yonn ka ede lòt gen renmen nan kè nou, pou yonn ka ankouraje lòt nan fè sa ki byen ».*

Sa a se bi yon reyinyon nan Legliz kote frè ak sè yo sipoze pran swen youn ak lòt, ankouraje nan charite ak nan pwatik sa ki byen. Si objektif sa yo reyalize, pa gen okenn rezon pou kite yon asanble lokal. Kontrèman si se pa sa, li antyèman bibliik pou kite li paske pa gen relasyon ant limyè ak fènwa. Anplis, pa gen anyen ki anpeche ou kite yon asanble lokal aposte pandan ke wap kontinye kenbe yon komunyon ansanm ak moun ki mache avèk krentif pou Bondye. An rezime, Ebre 10:25 mande nou pa viv lavi nou kòm yon kreyen pou kont li paske nou se yon pati nan kò a.

3. Karakteristik fo pwofèt yo

Men sa Bib la di an jeneral sou fo pwofèt yo ak fo doktè yo. Yo se:

- **sous dlo san dlo (2 Pie 2:17)**. Yon sous se yon sous dlo kap bay dlo ki jayi soti nan tè a natirèlman oubyen atifisyèlman, li gen objektif pou pase swaf dlo moun. Fo pwofèt yo sèk ak vid epi yo pa kap bay pèsonn bwè paske yo se sous

dlo san dlo, ki vle di san pawòl la (Ezekyèl 36:25). Yo pa gen okenn mesaj se poutèt sa yo pa ka bay pèp Bondye a bwè. Yo gen diskou gonfle ak lògèy (2 Pie 2:18).

-nwaj ki ap chase dèyè yon gwo toubouyon (Jid 1:12). Gen nwaj se gwo nwaj byen pwès. Wòl li double: aroze ak pwoteje moun kont reyon solèy la. Fo pwofèt yo se nwaj ki pa gen dlo. Fo pwofèt yo pa kabap ni aroze ni pwoteje nanm yo. Yo san fondasyon yo balanse yon bò ak lòt kòm van an vle pouse yo.

- pèlen yo (Jid 1:12). Pèlen yo se obstak, danje oswa difikilte ki menase kretyen yo. Vreman vre, pèlen yo isit la se fo pwofèt yo ki se danje, pyèj pou delivrans nanm ke yo pran.

« Malè pou nou, nou menm direktè lalwa yo! Nou pran kle ki pou louvri pòt kay konesans la: nou menm nou pa antre ladann, epi moun ki ta vle antre, nou anpeche yo antre » Lik 11 :52.

- pye bwa nan sezon otòn san fwi (Jid 1:12). Otòn se sezon an ki apre ete ak anvan sezon fredy a, yon sezon tyèd ant cho ak frèt. Fo pwofèt yo tyèd, yo pa gen okenn pozisyon, yo se opòtinis. Men, Bondye vomi moun tyèd yo : *« Men, ou kièd, ou pa cho, ou pa frèt. Mwen pral vonmi ou soti nan bouch mwen »* Revelasyon 3 :16.

Nan otòn, fèy pyebwa yo vire jòn epi yo fini tonbe nan sezon fredy. *« Ou menm yo rele jwif la, ou apiye kò ou sou lalwa a. W'ap vante tèt ou dèske ou konn Bondye. Ou konnen sa Bondye vle ou fè; lalwa a moutre ou ki jan pou ou chwazi sa ki byen. Ou mete nan tèt ou ou ka moutre moun ki pa wè yo chemen pou yo pran. Ou konprann se yon limyè ou ye pou*

moun ki nan fènwa, yon pwofesè lekòl pou timoun; ou kwè ou ka moutre moun ki pa konnen anyen yo anpil bagay. Ou mete tou sa nan tèt ou paske ou sèten ou jwenn tout konesans ak tout verite nan lalwa a. Enben, ou menm k'ap bay lòt yo leson, poukisa ou pa bay tèt ou leson tou? W'ap mande moun pou yo pa vòlò, epi w'ap vòlò: w'ap defann moun fè adiltè epi ou menm, w'ap fè adiltè! Ou di ou rayi zidòl, epi w'ap piye tanp zidòl yo! Wi, ou menm k'ap vante tèt ou deske ou gen lalwa Bondye a ou se yon wont pou Bondye, pou jan w'ap dezobeyi lalwa a! Se sa menm ki te ekri: Se nou menm jwif yo ki lakòz moun lòt nasyon yo ap plede pale Bondye mal konsa » Rom 2 :17-24.

- vag lanmè ki kòlè, ki pouse kim salte yo met deyò (Jid 1: 13). Vag yo rejte tout kras ki soti nan lanmè a bò rivaj la.

Remake byen ke lanmè a, nan Ekriti yo senbolize mond lan. Fo pwofèt yo anseye kretyen yo prensip ak filozofi nan mond lan. Enteryè yo ranpli avèk tout bagay ki sou latè, se poutèt sa, Seyè a di nan liv Mak 7 vèsè 20 pou rive nan 23 : « *Li di yo ankò: Sa ki soti nan kè yon nonm, se sa ki mete l' nan kondisyon pou l' pa ka fè sèvis Bondye. Se nan kè yon moun, se anndan li tout move lide soti: lide fè ou fè tout move bagay, li fè ou vòlè, li fè ou touye moun; li fè ou fè adiltè, li fè ou renmen lajan. Li rann ou mechan, fentè, li lage ou nan libètenaj, li ba ou gwo je, li fè ou pale moun mal, li fè ou gen lògèy, li rann ou fou. Tout move bagay sa yo, se nan kè moun sa soti, se yo ki mete yon moun nan kondisyon pou l' pa ka fè sèvis Bondye.»*

- **zetwal ki pèdi wout (Jid 1: 13).** Fo pwofèt yo se zetwal kap tire, yo enstab. Yon zetwal tire se yon etwal ki kite òbit li epi ki pèdi nan fènwa nan linivè a. Fo pwofèt yo kite òbit yo alantou solèy ki ap leve a, ki se Kris (2 Pie 1:19; Revelasyon 22:16). Yo kouri tout kote pou chèche koneksyon, alyans, lajan. Yo konplètman nan fènwa epi yo mennen moun nan erè yo.

Zetwal yo gen misyon klere moun pandan lanwit lan men fo pwofèt yo pa gen okenn limyè, yo se avèg ki ap mennen avèg parèy ke yo : « *Pa okipe yo! Se yon bann **avèg** k'ap mennen **avèg** parèy yo. Si yon **avèg ap mennen** yon lòt **avèg**, tou de gen pou tonbe nan menm twou a* » Matye 15 :14.

Fo pwofèt yo gen misyon pou mete sou pye fo doktrin (1 Timote 4: 1-2; 2 Timote 4: 3) pou sedui ak twonpe (2 Pie 2; Revelasyon 13: 11-18), pou avèg, pou volè (Jan 10: 10), pou monopolize ak domine kretyen yo.

4. Mwayen seduksyon fo pwofèt yo

Nou ap viv nan yon mond kote moun yo malad pi plis, kè sote, ak dezespere. Pou jwenn yon solisyon pou pwoblèm yo gen chak jou, yo pare fè tout kalite sakrifis. Fo pwofèt yo itilize nan avantaj yo reyalyte sa a pou eksplwate moun yo. Mwayen yo sèvi yo se:

- **mirak yo** (Matye 24:24; 2 Tesalonik 2: 8-12; Revelasyon 13: 11-18). Jezi pa te janm mande disip yo pou yo òganize kwazad mirak. Pou Pòl ak Pyè, yo pa janm te anonse nan avanse sa Bondye ta pral fè pandan yon prèch. Yo te jis tou senpleman prezante Levanjil la pandan ke yo te te espere sou Seyè a. Jodi a, gen anpil moun ki òganize seminè ak

pwomèt nan avanse prodij ak mirak tankou si yo te kapab predi aksyon Lespri Bondye. Dè milye kretyen kouri apre prodij yo, yo bliye ke mirak sa yo dwe akonpanye yo chak jou nan lavi yo (Mak 16: 15-20). « *Mechan an va vini ak tout pouvwa Satan an. Li va fè anpil mirak, anpil mèvèy ak anpil gwo siy pou bay manti. Li va fè tout kalite bagay mal pou twonpe moun k'ap pèdi tèt yo. Y'ap pèdi tèt yo paske yo pa asepte verite ki pou ta sove yo a, yo pa renmen li* » 2 Tesalonik:2-9.

Nou dwe di nou sa, moun yo ki twò fanatik mirak yo epi ki neglije Pawòl Bondye a, ap toujou viktim pi fasil pou nonm move a.

- **pwofesi yo** (2 Pie 2:1-3): kretyen yo renmen sa! Gen kèk gen ladan yo ki gen kaye ranpli ak pwofesi, souvan yo sòti nan lachè ak dyab la ki mare yo nan fo esperans. Yo pafwa koze gwo desepsyon lè se pa domaj ki pa kapab aranje.

Etranjman, pwofèt sa yo pa janm denonse peche men yo karès li. Vreman vre, sa ki enterese yo se bati repitasyon yo epi anrichi tèt yo, yo fè peye prediksyon yo (Jeremi 23:9-40).

- **aktivism**: genyen asanble kote yo pa gen souf. Lendi pou dimanch, pwogram yo (seminè, retrèt lapriyè, konvansyon,...) te òganize pou kaptive kretyen yo. Toujou okipe nan divès aktivite nan asanble lokal yo, kretyen yo prizonye nan sistèm sa a pa fè egzèsis jijman yo epi yo pèdi tout disènman. Aktivis san kontwòl sa a pran pa seryezman sou lavi prive ak fanmi moun sa yo, ke li fòtman afekte yo.

Se konsa yo kwense, yo pa gen tan ale nan lòt Legliz pou tande yon son klòch diferan.

Fo pwofèt yo gen pou prensipal motivasyon: lajan, ak koleksyon ladim, yo fè divès apèl pou ranmase lajan ak lòt ofrann ke yo envante (2 Pie 2: 1-3), lanvi seksyèl (2 Pie 2:14), plezi lavi (Filip 3: 18-19) ak rechèch laglwa avèk lonè, tit yo ak pouvwa (Jan 5: 44).

Si fo pwofèt sa yo ogmante rapid nan tan lafen an, se paske yo gen yon piblik ki vle mete tèt yo anba dominasyon yo paske yo renmen anpil fab, pwofesi ak spektak (Miche 2:11 et 3: 5).

« Nou kite yo fè nou tounen esklav, nou kite yo devore nou, nou kite yo pran nou nan pèlen, nou kite yo fè awogans sou nou, nou kite yo ban nou souflèt » 2 Korint 11 :20.

CHAPIT 3

Kaptivite legliz la avèk peche, tradisyon ak lalwa Moyiz la

I. KAPTIVITE AVÈK PECHE A

1. Ki sa ki se peche ?

Ki sa egzakteman Pawòl Bondye a di sou peche?

« Tout moun ki fè peche, se dezobeyi yo dezobeyi lalwa Bondye, paske peche se dezobeyisans lalwa » 1 Jan 3:4.

Dapre Bib la, peche, se dezobeyi oswa vyolasyon lalwa Bondye. Li manifeste nan panse oswa aksyon. Pran nan sans strik mo « peche » soti nan lang ebre « hatta't » (oswa « het », « hatta'ah ») ak grèk « hamartia » sa a vle di « manke objektif la » oswa « devyasyon yon sib » (Jenèz 20: 9; 8:16 P.M. Jij; Rom 3:23). Konsa, moun ki peche a manke objektif la pou ki Bondye te kreye li sa ki vle di, lavi etènèl. Peche, se vyole ekspre volonte oswa pawòl Bondye ki devwale. Li se yon eta, sètadi absans jistis. Satan se premye kreyati ki te leve kont Bondye (Ezayi 14 ; Ezekyèl 28:11-19), se li ki te fè peche rantr nan mond lan avèk Adan (Rom 5:12).

Jezi Kris te predi nou ogmantasyon peche nan fen tan an. Sèjousi, pesonn pa ka diskite akonplisman pwofesi sa a. Se pa sèlman peche a ki ogmante nan mond lan, men li rantr

epi li devlope nan Legliz yo tou. Anpil kretyen tounen èsklav peche epi yo ap viv mare ak tout kalite vis.

2. Ki jan ou ka konnen si ou lye ou avèk peche ?

Repons lan nan Rom 7 :15-23 : « *Lè m' fè yon bagay, mwen pa konprann sa m' fè a. Paske, sa m' ta vle fè a, se pa sa m' fè. Epi sa m' pa vle fè a, se li mwen fè. Si sa m' pa t' vle fè a se li mwen fè, sa vle di mwen dakò lalwa a bon. Nan kondisyon sa a, se pa mwen ki fè sa ki fèt la, men se peche ki nan mwen an ki fè li. Sa se bagay mwen konnen: Nanpwen anyen ki bon nan mwen, nan tout kò mwen. Mwen di sa, paske menm lè mwen vle fè sa ki byen, mwen pa santi m' kapab fè li. Mwen pa fè byen mwen vle fè a, men mwen fè mal mwen pa vle fè a. Epi, si m' fè mal mwen pa vle fè a, se pa mwen ki fè l', men se peche ki nan mwen an ki fè li. Pou mwen menm, mwen jwenn lwa sa a nan mwen: lè m' vle fè sa ki byen, se sa ki mal ase mwen santi m' ka fè. Nan fon kè m', mwen jwenn tout plezi m' nan lalwa Bondye a. Men, nan tout kò m', mwen santi yon lòt lwa k'ap goumen ak lalwa mwen renmen an. Lwa sa a kenbe m' prizonye anba otorite peche a ki nan tout kò mwen ».*

« *Jezi reponn yo: Sa m'ap di nou la a, se vre wi: Tout moun ki fè peche, se esklav peche yo ye » Jan 8 :34.*

Se poutèt sa, Pòl te di ak rezon : « *Se poutèt sa, men sa m'ap di nou: Kite Lespri Bondye dirije lavi nou. Pa obeyi egzijans kò a. Kò a gen egzijans ki pa dakò ak egzijans Lespri Bondye a. Konsa tou, Lespri Bondye a gen egzijans ki pa dakò ak egzijans kò a. Se de bagay ki pa mache ansanm menm. Se sak fè nou pa kapab fè sa nou vle. Men, si se Lespri Bondye a*

k'ap dirije lavi nou, nou pa anba lalwa ankò. Se fasil pou nou wè sa egzijans kò a fè moun fè: se imoralite, malpwòpte ak vis. Se sèvi zidòl, se fè maji, se yonn fè lòt lènmi, se fè kont, fè jalouzi, fè kòlè, se yonn pa vle wè lòt, se fè ti pil gwo pil. Yonn anvye sò lòt, yo tafyatè, yo saf konsa, ak yon bann lòt bagay ankò y'ap fè. Mwen deja di nou sa, epi m'ap repete l' ankò pou nou: moun ki fè tout bagay sa yo p'ap antre menm nan peyi kote Bondye wa a » Galasi 5 :16-21

Èske li nòmal pou jwenn nan Legliz la, divizyon, lahèn, mank padon, touye moun, avòtman, fònikasyon (adiltè, omoseksyalite, pwatik sodomi ak sèks oral, konsomasyon fim pònografi), sèvi zidòl, evaris, bay manti, excès tab, rasis, bougonnen, tripotay, fè manti, egoyis, fyète, ipokrizi, seduksyon, maji, rad endesan...? Men, bagay sa yo egziste nan anpil asanble epi malerezman pa gen anpil moun ki enkyete.

Timoun Bondye dwe metrize chè li paske li toujou ankouraje li peche. Kò a pa kreye pou libèrtinaj, men li se tanp Sentespri a (1 Korent 6:19). Se pou sa Pòl te fè refleksyon sa a: « *Nou konnen, pa vre, kò nou se manm kò Kris la. Eske mwen ka pran yon manm kò Kris la pou m' fè l' tounen yon manm kò yon fanm k'ap fè jennès? Pa posib!* »

Men, kisa nou wè jodi a nan anpil Legliz?

Bouch la, ki te kreye pou bay Bondye laglwa, se sijè manti, kritik, bougonnen, flate ak ipokrizi, joure, felasyon, kunilengus, excès tab, dwòg, alkòl, tabak ... (Mak 7:18-23).

Je yo, ki te kreye pou kontanple bèl bagay Bondye fè, yo itilize pou pote lanvi epi gade istwa san sans nan televizyon ak lòt medya an jeneral.

Zòrèy la, ki te kreye pou tande Pawòl Bondye a ak resevwa enstriksyon Senyè a (Pwovèb 20:12; Job 36:10), detounen pou koute kalomnye, tripotay, mizik mond lan ak mo endesan. Men, Seyè a pa sispann envite pèp li pou koute li pou li lage anba enfliyans move ki nan mond sa a (Deteronòm 5: 1, 6:3 ak; Jeremi 2:4).

« *Si nou gen zòrèy pou n' tande, tande !* » (Matye 11 :15, Mak, 4:9, Lik 14:35, Revelasyon 2:7, 11, 17, 29, 3:6, 13, 22), ekspresyon sa a ke Seyè Jezi renmen anpil se yon envitasyon louvri zòrèy pou resevwa revelasyon. Men, anpil te vin mal pou tande paske kè yo di ak peche. Vreman vre, zòrèy yo pa sikonsi paske yo refize resevwa enstriksyon Seyè a (Jeremi 6:10 a; Travay 7:51). « *Yon moun lespri ap toujou chache gen plis konesans. Zòrèy moun ki gen bon konprann toujou pare pou l' ka konnen plis toujou* » Bib la di nou nan Pwovèb 18:15.

« *Konsa, se lè ou tande mesaj la ou vin gen konfyans. Mesaj la, se pawòl Kris la y'ap anonse* » Rom 10 :17. Se konsa, sa nou tande enfliyans nou swa byen oswa mal. Se pou sa fè atansyon pou pa kite tèt nou kontamine pa enkredilite ak peche.

Rèy Bondye kapab etabli ke nan mitan nonm ak fanm ki anvi tande Pawòl li ak mete li nan pratik. Kontrèman, moun ki vire do zòrèy yo pou pa koute Pawòl Bondye a ap toujou tonbe nan peche epi konsa yo louvri pòt pou demon yo (Sòm 119: 11).

Nan Mak chapit 1, vèsè 21 a 28, Jezi delivre yon moun posede ki te frekante sinagòg la pandan anpil ane, kote Tora a te li e ankò kote Bondye te sipoze reye. Jodi a, menm tris konklizyon sa a kapab fè nan anpil asanble jodia. Anpil moun ale nan Legliz tankou yo te ale nan spektak, Pawòl Bondye a vin pou kèk yon kalite mizik anyens ki pa fè yo anyen.

« Pou yo, ou pa anyen pase yon mizisyen ki gen bèl vwa, k'ap chante bèl ti chante swa, ki konn jwe mizik byen. Y'ap koute tou sa w'ap di yo, men yo p'ap fè sa ou di yo fè » Ezekyel 33 :32.

Se poutèt sa pa etone ke demon yo te eli lakay yo nan anpil Legliz epi yo lib aji pou enspire tout kalite fo doktrin.

II. KAPTIVITE LEGLIZ LA PA TRADISYON AN

Nan senkyèm syèk la anvan Jezikri, sistèm edikasyon jwif la ki te baze sou transmisyon konnesans tradisyonèl, te yonn nan pi devlope nan ansyen mond lan. Sepandan, progresivman raben yo te fè yon diferans ant Tora ekri (Pantatèk) ak Tora oral la (Talmud) ki vle di: konplete epi pafwa korije lwa ekri a. Nan nouvo testaman an, tradiksyon oral sa a te rele « tradisyon ansyen yo » (Matye 15:2; Mak. 7:3, 5).

Levanjil yo souvan al gade nan tradisyon farizyen yo ak dirèktè lalwa yo. Pandan ke sadiseyen yo te konsidere sèlman tèks ekri a kòm nòmatif, farizyen yo te devlope yon tradisyon oral trè konplèks pou esplike pasaj difisil yo oswa ki pa klè. Apre yon tan, tradisyon oral la te vini enpòtans menm jan ak

Tora ekri a. Tout kòmantè yo ak detay yo ki gen rapò ak Tora a (Iwa ekri a) yo te sanble ak kodifye nan Michna a (Tradisyon an). Se konsa, nou konprann pi byen sa Seyè a reproché farizyen yo ki anile Pawòl Bondye a pa tradisyon yo. Vreman vre, tradisyon yo a te vin relijyon yo « *Se konsa, avèk koutim nou yo, nou fè pawòl Bondye a pase pou anyen menm* » Maye 15 :6.

Krisyanis aktyèl la plis baze sou tradisyon lèzòm ke sou fondasyon apostolik ki Efez 2:20 pale nou.

Nan mitan tradisyon sa yo genyen :

- dimanch te vin jou Seyè a (Konsèy nan lavil Nicée nan 325 anba Constantin) pandan kretyen yo nan Legliz primitiv la te lapriyè chak jou (Travay 2:46),

- losti ki ranplase manje Seyè a (Konsèy nan lavil Nicée nan 325),

- soutan prèt la (Konsèy nan lavil Nicée nan 325) pandan apòt yo te abiye tankou tout lòt moun yo,

- jou Nwèl la te deklare dat anivèsè nesans Kris la (Konsèy nan lavil Nicée nan 325), pandan ke Bib la pa presize dat egzak nesans Seyè a,

- katechèz (Konsèy nan lavil Nicée),

- bilding yo te ranplase edifis esprityèl Legliz la (Konsèy nan lavil Nicée),

- gwoup fè lwanj la (prezante nan sizyèm syèk la pa pap Grégoire

- benediksyon nuptial ak pote alyans (konsèy trant nan 1555).

- lekòl dimanch ki te fonde pa Robert Raikes (1736-1811), dapre Bib la edikasyon pitit yo se chaj paran yo (Pwovèb 22: 6; Efez 6).

Li klè ke imen an gen anpil pwoblèm pou lage tradisyon li yo. Eitou, sa farizaism la te yè pou Jidayis la, teyoloji jodi a se pou Krisyanis la.

Teyoloji a

Mo « teyoloji » soti nan grèk « *theologia* » e ki vle di literalman « diskou sou divinite a oswa diven an ». Se etid rasyonèl sou reyalite diven an. Theology, kontreman sa nou ta ka panse egziste depi antikite, li pa fèt ak Legliz la. Premye ki te nonmen non syans sa a se filozòf grèk Platon nan liv li ki rele « Repiblik la ».

Nan Legliz primitiv la, kretyen yo te fòme avèk ministè Pawòl la ki mansyone nan Efez 4:11. Nan moman sa a, nou pa te kapab panse voye fè fòmasyon nan yon lekòl teyolojik paske ekselans pwofesè a se Lespri Bondye. Vreman vre, teolojyen yo se moun ki se sitou chèchè ak syantifik yo pa te janm pèsoneyman rankontre JeziKri. Menm pi mal, gen kèk ki refize nesans mirak li a, rezirèksyon li ak retou iminan li a. Ki jan yo ka kapab byen anonse levanjil la ki Christocentric?

« **Fè atansyon** pou nou pa kite pesonn twonpe nou ak bèl diskou filozòf yo, ak diskisyon ki pa vo anyen. Bagay sa yo soti nan koutim lèzòm, nan jan yo konprann bagay ki nan lemonn. Yo pa soti nan Kris la » Kolos 2 :8.

Te gen kat etap nan edikasyon teyolojik la nan istwa Legliz la: episkopal la, relijyeu a, eskolè a, ak pastoral la.

- **Etap episkopal la** ki te kòmanse ak zansèt nou yo nan Legliz la (nan 2yèm syèk apre Jezikri) e li te make pa fòmasyon evèk yo ak prèt yo nan lekòl yo a ki gen menm non. Yo te ba yo yon ansèyman dogm sou diferan rituèl yo ak diferan liturgy ke Legliz la te dwe fè.

- **Etap monastik** kreyen an te kòmanse ant twazyèm ak katyèm syèk la apre Jezikri. Li te karakterize pa yon fòm vie asèt ak mistik. Mwàn ki te fè yon pwomès seliba, povrete ak obeyi Legliz la, te viv solitè nan monastè. Nan twazyèm syèk la, lekòl monastik la te kreye pou fòme misyonè ki yo te voye nan teritwa enkonni.

- **Etap skolastik la** dwe anpil nan kilti inivèsite a. Annefè, otou ane 1200 yo, yon kantite lekòl katedral te transfòme nan inivèsite. Inivèsite nan lavil Bolòy, nan Itali te premye ki te fèt, li te swiv pa sa yo ki nan lavil Pari ak Oxford. Etap sa a nan edikasyon teyolojik la te tradui nan dispansasyon nan ansèyman teyolojik yo pa pwofesè inivèsite.

- **Etap pastoral la**, ki rele teyoloji seminè tou, devlope soti nan teyoloji eskolastik ki anseye nan inivèsite yo. Konsakre pou fòmasyon minis pwofesyonèl, li te gen entansyon pwodwi espesyalis relijye ki kalifye. Teyoloji seminè oswa lekòl pastoral toujou rete jodi a.

III. KAPTIVITE LEGLIZ LA, AVÈK LALWA MOYIZ LA

1. Inyorans Touye !

« Pèp mwen an ap fini, paske li pa konnen mwen. Prèt yo voye tou sa mwen te moutre yo jete. Se konsa, mwen

menm tou, mwen p'ap rekonèt yo pou prèt mwen ankò. Yo voye tou sa mwen menm, Bondye yo a, mwen te moutre yo a jete. Mwen menm tou, m'ap voye pitit yo jete » Oze 4 :6

Nan pasaj sa a, Bondye te fè yon konklizyon anmè: pèp mwen an kondane nan destriksyon paske yo rete nan inyorans. Sa a se espesyalman inyorans idantite Bondye ak pwòp tèt yo. Vreman vre, anpil kretyen pa konnen pozisyon yo nan Kris. Deklarasyon sa a toujou vre jodi a nan anpil asanble. Apòt Pòl te deja mete kontanporen li yo okouran sou risk ki gen nan mal konprann Nouvo Kontra a ak efè li yo.

« Enben! Men sa m' vle di: Pitit ki pou resevwa byen papa li a, toutotan li piti toujou, y'ap trete l' menm jan yo trete yon esklav, atout se li menm ki mèt tout bagay. Toutotan li timoun toujou, li sou lòd moun k'ap okipe l' la, moun k'ap regle zafè l' pou li a, jouk lè papa a te fikse a rive. Nou menm tou, toutotan nou te tankou timoun, nou te esklav tout lide ki t'ap mennen lèzòm nan lemonn. Men, lè lè a rive, Bondye te voye pwòp pitit li. Li soti nan vant yon fanm, li viv anba lalwa jwif yo, pou l' te ka delivre tout moun ki te anba lalwa pou n' te kapab vin pitit Bondye » Galasi 4 :1-5

Mo « pitit » nan vèsè sa a, « *nepios* » nan grèk la vle di « inyoran ». Inyorans touye kòm tout moun konnen. Se poutèt sa li esansyèl ke kretyen yo konprann pwofondè ki nan travay ke Seyè a te akonpli sou kwa a. Relijyon ankouraje pasivite ak inyorans, sepandan, kretyen an ki benefisye lagras Bondye, rele pou soti nan sistèm sa a.

« Se pou n' te ka lib tout bon kifè Kris la te delivre nou. Se poutèt sa, ann rete fèm nan libète sa a. Veye kò nou pou n' pa tounen esklav ankò. Tande byen. Men sa mwen menm Pòl

m'ap di nou: Si nou kite yo sikonsi nou, sa vle di Kris la pa sèvi nou anyen. M'ap repete sa m' te di deja pou tout moun ki kite yo sikonsi yo: si yo fè sa, y'ap blije fè tou sa lalwa Moyiz la mande. Moun ki kwè Bondye ap fè yo gras paske yo fè sa lalwa a mande, yo vire do bay Kris la. Yo pèdi favè Bondye a. Pou nou menm, nou gen espwa Bondye va fè nou gras paske nou gen konfyans nan li. Se sa menm n'ap tann, gremesi pouvw a Lespri Bondye a k'ap travay nan nou. Paske, lè n'ap viv ansanm ak Kris la, kit nou sikonsi, kit nou pa sikonsi, sa pa fè anyen. Sa ki konsekan an se pou nou gen konfyans nan Bondye, yon konfyans k'ap fè nou viv ak renmen nan kè nou » Galat 5 :1-6.

Galasi yo te tonbe nan pèlen relijyon an. Yo te retounen nan respect jou repo ak fèt Seyè a, yo al tèlman lwen kòm pratike sikonsi, yo pa viv libète yo nan Kris la.

« Men, koulye a nou rive konn Bondye, ou pito koulye a Bondye konnen nou, kouman nou fè vle tounen al jwenn ti lespri sa yo ki tou fèb, tou mizerab? Ki jan pou nou vle tounen esklav yo ankò? Ki jan fè gen jou, gen mwa, gen sezon, gen lanne ki gen pi konsekan pou nou pase lòt? Mwen pè pou nou anpil. Gen lè mwen te travay mal nan mitan nou? Se sa m'ap mande mwen » Galasi 4 :9-11.

« Moyiz di pèp la konsa: Seyè a, Bondye nou an, gen pou l' voye yon pwofèt ban nou tankou l' te voye m' lan. Se va yonn nan nou, yon moun pèp Izrayèl parèy nou. Se pou nou koute tou sa l'a di nou. Se sa menm nou te mande Seyè a, Bondye nou an, lè nou tout te reyini sou mòn Orèb la. Nou t'ap di nou pa vle tandè vwa Seyè a, Bondye nou an, ni nou pa ta renmen wè gwo flanm dife sa a ankò pou nou pa mouri. Lè sa

a, Seyè a di mwen konsa: Sa yo di a, se vre wi. M'a chwazi yonn nan yo pou pwofèt, m'a voye l' ba yo tankou mwen te voye ou la. M'a mete pawòl mwen nan bouch li. Epi l'a di pèp la tou sa m'a ba li lòd di yo. Si yon moun pa koute sa pwofèt la ap di yo nan non mwen, se avè m' menm l'ap an afè. Se mwen menm menm la gen pou l' rann kont » Deteronom » 18 :15-19.

Mesi a te voye pa Bondye pou libere pa lanmò li, lèzòm yo ki nan peche, demon yo ak madichon nan lalwa. Misyon sa a ki te akonpli avèk Jezi sou kwa a. Men, tankou Galat yo, anpil Legliz toujou prizonye lalwa Moyiz la. Vreman vre, yo rete fòtman tache nan òdonans lalwa, tankou ladim, ofrann pou di Bondye mèsì, obsève jou repo ak lòt gwo jou fèt seremoni, mete rad seremoni prèt, seremoni konsekrasyon pastè ...

2. Plizyè kalite lalwa anba ansyen kontra a

Anplis dis kòmandman yo ki te yon pati nan lalwa moral la, Ebre yo te gen pou soumèt yo bay lòt lwa ke nou pwal di byen vit.

- Lalwa seremoni yo (Ebre 9: 1)

Bib la di ke ti mouton Bondye a te touye depi nan fondasyon mond lan (Revelasyon 13:8). Sakrifis sa a te mak kòmansman lalwa seremoni yo. Apre Adan ak Èv tonbe nan peche, Bondye touye yon bèt pou fè pou yo yon rad nan po pou kouvri toutouni yo. Bèt sa a te yon prefigirasyon Jezikri ki te sakrifye pou wete peche nou yo epi pran nou pou mete nou

sou jistis Bondye a. Vreman vre, tout sakrifis bèt ki te fèt anvan ak apre Moyiz prezaje lanmò ekspyatwa Senyè a.

Nan ansyen Kontra a, lalwa sa yo te gen rapò ak kilt nan tabènak la aprè nan tanp lan (Levitik 16 ak Ebre 9: 1-10). Koulye a, tanp sa yo pa egziste ankò ak prètriz Levi a ki te ansanm avèk li, pa gen okenn rezon pou rete ankò.

Nan Nouvo Kontra a, Kris te fè pitit li yo tounen yon kay kote Lespri Bondye rete (Efez 2:22) ak yon wayòm wa ak prèt (Deteronòm 14: 22-29; 26: 8-13; Revelasyon 1: 4 6; 5: 8-10; 1 Pie 2: 9).

« Lè Bondye di li pral fè yon lòt kontra, li fè premye kontra a pase mòd. Tou sa ki pase mòd, tou sa ki fin vye prèt pou disparèt » Ebre 10:13.

« Paske, avèk Kris la, lalwa a jwenn bout li. Konsa, Bondye fè tout moun ki kwè nan Kris la gras » Rom 10:4.

Moun ki vle absoliman obsève kèk eleman nan lalwa a, ta dwe konnen ke pa obsève lalwa Moyiz la, yo gen obligasyon obsève tout lwa yo, otreman yo mete tèt yo anba madichon.

« Moun ki mete nan lide yo lalwa a ka sove yo, yo anba madichon. Men sa ki ekri nan Liv la: Madich on pou tout moun ki pa fè tou sa ki ekri nan Liv lalwa a tout tan » Galasi 3 :10.

« Paske, moun ki obsève tout lalwa a men ki dezobeyi yon sèl nan kòmandman yo, se tankou si l' te dezobeyi tout kòmandman yo » Jak 2 :10.

- **Lalwa moral yo (Egzòd 20: 1-17)**

Lwa moral yo pi plis rekoni, yo pap janm fini, yo etènel paske yo se temwayaj lanati sen Bondye. Levitik 18 ba nou yon bon ekstrè lwa sa yo ki toujou aktualite.

Pou egzanp, nan vèsè 22 omoseksyalite ki se yon abominasyon devan Seyè a kondane san okenn dout.

« *Piga yon gason kouche yon lòt gason tankou yo kouche yon fanm: Se bagay Bondye pi pa vle wè* ». 1 Korènt 6:9-10 konfime pasaj sa a ki soti nan ansyen testaman an : « *Nou konnen byen pwòp moun ki mechan p'ap resevwa anyen nan peyi kote Bondye wa a. Pa twonpe tèt nou: moun k'ap viv nan dezòd, moun k'ap sèvi zidòl, moun k'ap viv nan adiltè, moun pèvèti k'ap sèvi fanm ak fanm, gason ak gason, moun k'ap vòlò, moun ki gen lanvi plen kè yo, tafyatè, moun k'ap pale moun mal, piyajè, yo yonn p'ap resevwa anyen nan peyi kote Bondye wa a* ».

Moralite jan Bondye egzije tou pou nou pa dekouvri toutouni paran nou oswa toutouni yon lòt moun, eksepte mari ak madanm evidamman. Remake byen, sepandan, ke moun ki pral marye yo pa dwe wè toutouni anvan maryaj la.

Se enpòtan pou remake ke nan mitan dis kòmandman yo, nèf fè pati lwa moral yo e li evidan ke yo toujou valab. Se poutèt sa, yo enskri nan konsyans lèzòm epi li grave nan kè yo.

« *Bondye di ankò: Men kontra mwen pral fè ak pèp Izrayèl la, apre jou sa yo fin pase. M'a mete lwa m' yo nan lespri yo, m'a make lwa m' yo nan kè yo. M'a tounen Bondye tout bon pou yo, y'a tounen yon pèp ki apa pou mwen* » Ebre 8:10.

- **Lalwa sosyal yo ak sivil (Egzòd 21: 1-36)**

Sa yo se lwa sivil ki gouvène lavi sosyal nan peyi Izrayèl la epi ki **konsène sèlman moun pèp Izrayèl**. Yo entèveni, nan domèn domestik, sanitè, lejislatif ... Se te yon, kalite kòd

sivil ki te gouvène lavi moun pèp Izrayèl la chak jou. Kwayan yo nan Nouvo Kontra a pa gen okenn obligasyon soumèt ak lwa sivil sa yo.

Ladimn te fè pati lalwa sosyal yo ak lalwa seremoni yo men anpil moun kontinye fè reklamasyon pou li sou èkskuz ke li te egziste nan tan Abraram, depi lontan anvan lalwa Moyiz la.

3. Ladim taks kretyen yo

Ladim se youn nan lwa yo ki pi di ki pi persiste nan asanble nou yo malgre abolisyon li. Cyprien (200-258) te premye otè kretyen ki mande yon sipò finansye pou klèje a tankou jwif yo te fè pou moun Levi yo anba lalwa Moyiz la. Se konsa, nan dizyèm syèk la, ladim te vin obligatwa pou sipòte Legliz nan eta san enkyete itilizasyon ki te fè nan ansyen kontra a. Vreman vre, lalwa Moyiz la te mande kat kalite ladim.

- Premye dim lan

« *Seyè a di konsa: -Mwen mete tout ladim moun Izrayèl yo va bay la apa pou moun branch fanmi Levi yo, pou sèvis y'ap rann nan tanp lan, pou travay y'ap fè nan tant Randevou a* » Resansman 18 :21 .

Pèp la te dwe peye yon dim jeneral pou benefis moun Levi yo. Vreman vre, tout branch fanmi pèp Izrayèl la, eksepte moun Levi yo te gen eritaj teren lè yo rive nan peyi Canaan. Moun Levi yo te chwazi pa Seyè a pou sèvis nan tant randevou a, menm jan yo pa te resevwa teren pou posesyon.

« *Pa bliye moun Levi k'ap viv nan lavil nou yo paske yo menm yo pa gen anyen ki rele yo pa yo* » Deteronom 14:27.

Se poutèt sa, nan konpansasyon pou sèvis sa a, lòt branch fanmi pèp Izrayèl la te dwe peye yon taks 10% sou revni yo. Moun Levi yo te ajan nan sèvis piblik nan tan sa a, yo te gen wòl enspektè sante, ofisye polis, jij ak pwofesè.

- **Dezyèm dim lan**

« *Seyè a pale ak Moyiz ankò, li di l': -Pale ak moun Levi yo, di yo konsa: Lè n'a resevwa nan men moun pèp Izrayèl yo ladim Seyè a ban nou pou byen pa nou, n'a wete yon dizyèm ladan l' pou mwèn. Se va ofrann ladim pa nou bay Seyè a. Y'a konsidere ofrann sa a tankou ofrann lòt moun yo fè sou farin ble ak diven apre chak rekòt. Konsa, nou menm tou, n'a pran yon pòsyon nan tout ofrann ladim moun pèp Izrayèl yo va fè, n'a mete l' apa pou mwèn. Epi n'a pran pòsyon nou wete pou Seyè a nan sa ki pou nou an, n'a bay Arawon, prèt la, li pou tèt pa li. N'a pran sa ki pi bon nan tout sa ki pou nou an, n'a ofri l' bay Seyè a. W'a di yo tou: Lè moun Levi yo fin pran sa ki pi bon nan tou sa ki pou vin pou yo a, y'a konsidere rès ki rete a tankou rekòt farin ble ak diven yo menm yo fè. Y'a manje l' kote yo vle, ansanm ak tout moun lakay yo. Se tankou lajan yo ba yo pou travay y'ap fè nan tant randevou a » Resansman 18 :25-31.*

Moun Levi yo te dwe peye « ladim nan ladim nan » nan benefis prèt yo. Tout prèt yo te moun Levi, men tout moun Levi yo pa te prèt. Prèt yo te desann soti nan Arawon epi yo egzèse responsablite espesyal nan sèvis nan tant lan apre nan tanp lan. Dezyèm dime sa a te ofwi yon garanti finansye pou prèt yo epi pou asire yon bon fonksyonman pou sèvis nan tanp lan.

- **Twazyèm dim lan**

« *Chak lanne, n'a pran ladim rekòt nou, yon dizyèm nan tou sa jaden nou yo donnen, n'a mete l' apa. Apre sa, nou va ale kote Seyè a te chwazi pou fè sèvis pou li a. Epi la, devan Seyè a, n'a manje ladim farin nou, ladim diven nou ak ladim lwil oliv nou ansanm ak premye pitit bèf, premye pitit mouton ak premye pitit kabrit nou yo. Se konsa n'a aprann pou nou toujou gen krentif pou Seyè a. Men, si kote Seyè a chwazi pou fè sèvis pou li a twò lwen lakay nou, kifè vwayaj la ap twò pou nou, nou pa ka pote ladim rekòt Bondye ban nou pou benediksyon an, lè sa a, n'a vann ladim lan, n'a kenbe lajan lavant lan nan men nou epi n'a ale kote Seyè a te chwazi pou fè sèvis pou li a. Lè n'a rive, n'a achte ak lajan an sa nou pi pito: bèf, mouton, kabrit, diven, likè, wi tou sa nou pi renmen. Epi la, devan Seyè a, Bondye nou an n'a manje yo, n'a fè fèt ansanm ak tout moun lakay nou » Deteronom 14 :22-26.*

Tout Izrayelit yo te kenbe yon dim nan tout pwodiksyon yo pou patisipe nan pelerinaj anyèl yo a nan lavil Jerizalèm. Moun pèp Izrayèl yo te rasanble twa fwa nan yon ane nan lavil Jerizalèm, kote Seyè a te chwazi nan okazyon prensipal selebrasyon yo. Selebrasyon sa yo te yon opòtinite rejwi ansanm epi Bondye te planifye pou tout moun gen ase resous pou pèmèt yo pwofite konplètman. Pou sa, yo te dwe mete sou kote 10% nan pwodiksyon agrikòl anyèl yo. Li enteresan sonje ke ladim pa te janm peye avèk lajan men toujou avèk bagay natirèl. Twazyèm dim sa a te dwe manje pandan fèt anyèl sa yo, li pa dwe konfonn ak dim espesifik pou moun Levi yo.

- **Katriyèm dim lan**

« *Chak twazan, n'a pran ladim tout rekòt n'a fè nan lanne a, n'a mete yo nan pòtay lavil nou yo. Moun Lèvi yo ki pa*

gen anyen ki rele yo pa yo va vini, y'a pran sa yo bezwen. Konsa tou, moun lòt nasyon yo, timoun ki pèdi papa yo, fanm vèv yo va vini, y'a pran sa yo bezwen. Se konsa, Seyè a, Bondye nou an, va beni nou nan tou sa n'ap fè » Deteronom 14:28-29.

Chak twa zan, yo te gen pou peye yon dim espesyal ki te yon tyè nan dim anyèl la pou pwofi pòv yo, òfelen ansanm ak vèv yo. Jodi a, nan peyi modèn nou yo, dim sa ta dwe rele « Sekirite sosyal la » paske li te la pou moun ki pi pòv yo.

Ladim sa yo pa te ofrann volontè men yon reyèl taks ki te repwezante plis pase 20% revni total chak ane nan pèp Izrayèl.

Pou jistifye ladim, anpil lidè kretyen panse bay rezon bibliik. Premye rezon a se di ke Abraram, papa lafwa te peye dim e ke se poutèt sa ke nou sipoze fè tankou li.

« Apre Abram te fin kraze Kedòlaòmè ansanm ak tout lòt wa ki te fè tèt ansanm ak Kedòlaòmè yo, li t'ap tounen lakay li. Wa Sodòm lan vin rankontre l' nan Fon Chave a ki rele Fon Wa a tou. Mèlkisedèk menm ki te wa peyi Salèm fè pote pen ak diven vini. Se yon prèt ki t'ap sèvi Bondye ki anwo nan syèl la li te ye. Li beni Abram, li di. Se pou Bondye ki anwo nan syèl la, li menm ki fè syèl la ak latè a, beni Abram. Lwanj pou Bondye ki anwo nan syèl la. Se li menm ki te lage lènmi ou yo nan men ou. Apre sa, Abram ba li yon dizyèm nan tout sa li te pran » Jenez 14:17-20.

Men, ki sa nou wè nan limyè sa ki ekri nan Liv la?

- Abraram pa te peye ladim pou li rich kòm li te deja rich (Jenez 13: 1-3).

- Abraram pa te bay Bondye ladim sou pwopriyete pèsonèl li men sou piye nan lagè a (Ebre 7: 4).

- Abraram pa te peye ladim bay yon pastè oswa bay yon Legliz men li te bay Mèlkisedèk li, ki te yon imaj Kris la.

- Epitou, Abraram se imaj papa a, li senbolize tou pastè yo ki sipoze pran swen mouton yo. Si nou refere a Abraram, li klè ke moun ki dwe peye ladim yo se pastè yo e pa mouton yo.

- Abraram te peye ladim yon sèl fwa.

Pastè yo ki pran ladim pren tèt yo pou Mèlkisedèk? Si ou fè reklamasyon ladim, konnen ke ou sipoze bay li sèlman yon fwa! Epitou, priye pou Mèlkisedèk parèt devan ou jan li te fè pou Abraram pou ou ka remèt li!

Isit la se youn nan vèsè yo pi renmen pou moun sa yo ki mande peman ladim nan ! « *Pote tout ladim lan nèt nan tanp lan, san wete anyen ladan l', pou ka gen manje nan tanp lan. Se pou nou fè sa pou nou wè si mwèn p'ap kenbe pawòl mwèn vre. n'a wè si mwèn p'ap louvri syèl la fè lapli tonbe, si mwèn p'ap vide benediksyon sou nou an kantite* » Malachi 3 :10.

Si nou etidye vèsè sa a pi byen, nou ap dekouvri yon bagay trè enteresan. Sonje ke te gen kat ladim anba lalwa. De ki dim li yé nan pasaj Malachi sa a ?

« *Yonn nan pret yo, ki soti nan branch fanmi Arawon an, va toujou ale avèk moun Levi yo lè yo pral ranmase ladim lan. Lèfini, moun Levi yo va pote mete nan depo pwovizyon tanp lan yon dizyèm nan tout ladim y'a ranmase a pou sèvis Tanp lan* » Malachi 10 :38.

Tèks nan liv Malachi a konsènan ladim ki moun Levi yo te dwe peye, e pa pèp la! Vreman vre, Malachi te ap kouri dèyè moun Levi yo ki pa te peye ladim nan ladim yo! Se konsa, madichon ki Malachi te anonse a, ki « lèzòm Bondye yo » ap menase nou paske yo ensiste pou kenbe ranmase ladim jodi a pa gen rapò avèk fidèl yo men li konsène lidè yo.

Gen pastè ki menm diskite ke Jezi te anseye ladim, yo baze sou vèsè sa yo.

« Malè pou nou, farizyen! Nou bay Bondye ladim nan donn ti pye mant, pye sitwon ak pye legim. Men, nou pa fè sa ki dwat devan Bondye, nou pa renmen Bondye. Okontrè, se sa pou n' te fè san nou pa bliye fè lòt bagay yo tou » Lik 11 :42.

« Malè pou nou, nou menm dirèktè lalwa ak farizyen, bann ipokrit! Nou bay Bondye ladim nan rekòt pye mant, pye ani etwale ak pye pèsi, men, nou neglije bagay ki pi konsekans nan lalwa a: n'ap fè lenjistis, nou pa gen kè sansib, nou pa kenbe pawòl nou. Men sa pou n' te fè san nou pa neglije lòt bagay yo » Matye 23 :23.

Nan lekti pasaj sa yo, nou reyalize ke Jezi reproché farizyen yo paske yo neglije sa ki esansyèl, sètadi jistis la, lanmou Bondye, mizèrikòd ak fidelite. E ankò, Jezi te deklare ke nou pa ta dwe neglije pou peye ladim. Kijan pou eksplike sa a?

Anvan li mouri, Jezi te fèt anba lalwa (Galasi 4:4) li te voye moun yo anba lalwa Moyiz la. Konsa, li te konseye nonm rich la pou aplike kòmandman yo (Lik 18:18-20) epi li te mande lepre a ke li te geri prezante yon ofrann pou li pirifye

nan tanp lan (Matye 8: 1-4). Vreman vre, lalwa seremoni yo te dwe respekte jouk rezirèksyon li.

Yon fwa Jezi te di ke « **Tou sa ki pou te rive rive** », (Jan 19:30), tout lwa sa yo pa te gen okenn rezon rete ankò paske Seyè a te akonpli yo.

« *Pa mete nan tèt nou mwen vin aboli lalwa Moyiz la ak sa pwofèt yo te moutre nou. Mwen pa vin pou aboli yo, mwen vin moutre sa yo vle di tout bon* » Matye 5 :17

Lè Jezi te di farizyen yo nan Matye 23:23 « ... *Men sa pou n' te fè san nou pa neglije lòt bagay yo* », èske sa vle di ke kreyen yo dwe peye ladim? Se pa sa, paske Jezi te pale ak farizyen yo, pa avèk kreyen yo. Ki sa ki te èspesyal osijè farizyen yo? Yo te konsidere tèt yo kòm « konsakre nan lalwa Moyiz la ». Konsa, Jezi te adrese avèk moun ki vante tèt yo ke yo obsève lalwa nan yon fason pafè, se pou sa li te sigjere yo respekte li konplètman san yo pa neglije jistis ak lanmou Bondye. Pawòl Jezi sou ladim pa te konsènan disip li yo paske li pa te janm fòse yo peye li.

Nan Ansyen Kontra a, 9/10yèm nan ladim nan te pou moun Levi yo ak 1/10yèm ki rete a te pou Bondye. Koulye a, anba Nouvo kontra a 100% nan tout bagay nou genyen se pou Bondye. Lè nou resevwa peye nou, nou dwe peye dèt nou epi mande Seyè a jan pou nou sèvi ak lajan ki rete a paske se pou li.

4. Parabòl diven an ak veso yo

« *Aprè sa, Jezi soti, li wè yon pèseptè kontribisyon yo te rele Levi. Li te chita devan biwo travay li. Jezi di l' konsa: Swiv*

mwen. Levi annik leve, li kite tout bagay, li swiv Jezi. Apre sa, Levi fè yon gwo resepsyon lakay li pou Jezi. Te gen anpil pèseptè kontribisyon ansanm ak lòt moun ankò ki te chita bò tab la avèk yo. **Farizyen yo ak dirèktè lalwa** ki te fè gwoup ak yo t'ap babye, yo di disip Jezi yo: Poukisa n'ap plede manje, n'ap plede bwè konsa ak **pèseptè kontribisyon ansanm ak lòt moun k'ap fè sa ki mal?** Jezi reponn yo: Lè yon moun ansante, li pa bezwen dòktè. Se moun malad ki bezwen dòktè. Enben, mwen pa vin rele moun k'ap mache dwat devan Bondye, men moun k'ap fè sa ki mal pou yo kapab tounen vin jwenn Bondye. Gen kèk moun ki di Jezi konsa: Patizan Jan Batis yo ak patizan farizyen yo fè jèn souvan, se tout tan y'ap lapriyè. Men disip pa ou yo, tout tan se manje, se bwè. Jezi reponn yo: Eske nou ka fòse zanmi yon nonm k'ap marye pou yo rete san manje tout tan li la avèk yo? Non. Men, lè lè a rive pou nonm k'ap marye a pa avèk yo ankò, se lè sa a y'a fè jèn. Epi li di yo parabòl sa a: Pesonn p'ap chire yon moso nan yon rad nèf pou pyese yon vye rad. Si ou fè sa, ou chire rad nèf la, lèfini moso twal nèf la pa ale ak vye rad la non plis. Konsa tou, pesonn pa mete **diven ki fenk fèt nan vye veso fèt an po**. Si ou fè sa, diven ki fenk fèt la va pete veso an po yo. Lè sa a, diven an koule atè, veso an po yo pèdi tou. Men, diven ki fenk fèt, sa dwe ale nan **veso an po ki fenk fèt tou**. Yon moun ki fin bwè **diven ki la lontan** p'ap vle bwè diven ki fenk fèt. Se sa pawòl la di: **Pi vye pi bon** » Lik 5 :27-39.

Farizyen yo te chòk wè Jezi pran manje li kay Matye nan konpayi pèseptè kontribisyon yo ak pechè yo. Vreman vre, pèseptè kontribisyon yo se te jwif ki te ap ranmase taks sou frè yo an favè women yo ki te okipe peyi a lè sa a. Aktivite sa a pa

te popilè pa sèlman paske taks sa a te pou okipan an, men nan adisyon an, pèseptè kontribisyon yo te pran yon komisyon enpòtan (Lik 19). Farizyen yo ak dirèktè lalwa yo pa te vle genyen okenn relasyon ak moun sa yo, yo te jouk refize rive apwòch yo paske yo te konsidere yo kòm bann trèt. Kòm dabitid, Jezi te reponn yo an parabòl.

- **Vye diven an: ansyen kontra a oswa lalwa Moyiz la**

Nan kontèks parabòl sa a, vye diven an repwezante lalwa Moyiz la oswa kontra ki te fèt nan Sinayi bay pèp Izrayèl la (Egzòd 19: 5). Alyans sa a te fèt sèlman ak nasyon Izrayèl la li te gen 613 règ.

Sou mòn Sinayi a, Bondye te bay Moyiz de wòch plat sou ki li te enskri dis kòmandman yo nan lalwa ki ekri a. Yo te konplete pa 603 lòt kòmandman ki te lalwa Bondye a. Pou fasilite etid li yo li te divize an twa pati: lwa moral yo, lwa seremoni yo ak lwa sivil ak sosyal yo.

- **Nouvo veso yo: pèseptè kontribisyon yo ak pechè yo**

Nouvo veso yo se pèseptè yo, vòlè ak fanm movèz vi yo ke Bondye delivre pou sèvis li. Anpil fwa yo pa gen enstriksyon, yo pa te kontamine avèk tradisyon relijye yo ak tradisyon lèzòm yo, se yo ki itilize nan fen tan sa yo, pou fè konnen bon pawòl la epi delivre prizonye yo.

«Koulye a, frè m' yo, chonje ki kalite moun nou te ye lè Bondye te rele nou. Pa gen anpil nan nou ki gen bon konprann dapre sa lèzòm rele bon konprann, pa gen anpil grannèg, ni anpil moun gran fanmi. Se konsa, Bondye chwazi moun lèzòm konsidere tankou moun sòt pou l' fè moun ki gen bon

konprann yo wont. Li chwazi moun lèzòm konsidere tankou moun ki fèb pou l' fè grannèg yo wont. Li chwazi moun lèzòm gade pou anyen, moun yo meprize, moun ki pa menm egziste pou yo, pou li te ka kraze sa ki gen enpòtans pou moun k'ap viv dapre lide ki nan lemonn. Konsa, pa gen moun ki ka fè grandizè devan Bondye » 1 Korint 1 :26-29.

- **Vye veso yo: farizyen yo**

Vye veso yo nan tan sa a te farizyen yo, dirèktè lalwa yo ak prèt yo. Jodi a, se lidè kretyen yo ki plis tache ak teyoloji ak tit yo ke ak Bondye epi delivrans nanm yo.

- **Diven nouvo an: nouvo kontra a**

Ebre di nou ke Seyè a te rezerve depi lontan nouvo kontra a pou kwayan yo ki genyen kè pwòp ki te aksepte travay lakwa a. Otè a espesyalman site pwofesi ke Jeremi te bay nan 627 anvan Jezikri :

*« Men, Bondye te gen repwòch pou l' fè pèp li a. Se sak fè Bondye di: Gade, pa rete lontan ankò anvan pou m' fè **yon lòt kontra** avèk pèp Izrayèl la, avèk branch fanmi Jida a. Bondye di ankò: Se p'ap yon kontra tankou kontra mwen te fè avèk zansèt yo a, lè m' te pran men yo pou m' te fè yo soti kite peyi Lejip la. Yo pa t' fè tou sa yo te dwe fè dapre kontra mwen te fè ak yo a. Se poutèt sa, mwen pa t' okipe yo tou. Bondye di ankò: Men kontra mwen pral fè ak pèp Izrayèl la, apre jou sa yo fin pase. **M'a mete lwa m' yo nan lespri yo, m'a make lwa m' yo nan kè yo. M'a tounen Bondye tout bon pou yo, y'a tounen yon pèp ki apa pou mwen. Pesonn p'ap bezwen moutre yon lòt moun anyen nan peyi a. Pesonn p'ap bezwen di yon lòt nan peyi a: Manyè chache konn Bondye.***

Paske, yo tout y'a konnen m', depi sa ki tou piti a jouk sa ki pi gran an. M'a padonnen sa yo fè ki mal, mwen p'ap chonje peche yo ankò » Ebre 8 :8-12, (Jeremi 31 :31-34).

Nan conclure yon lòt kontra, Bondye te te fè premye kontra a vin ansyen. Tou **sa ki pase mòd, tou sa ki fin vye prèt pou disparèt** (Ebre 8:13).

Gen kèk teolojiyen ki kwè ke alyans ki rele « nouvo » se yon amelyorasyon premye alyans lan, yo menm evite itilize tèm « Nouvo Testaman ». Men, pasaj sa a nan Bib la di nou ke Bondye te pwomèt fè yon NOUVO KONTRA e li deklare premye a ANSYEN.

Mesi a te vin pou akonpli lalwa Moyiz la pafètman, epi pou anile defo ki nan ansyen kontra a, pou etabli yon novo kontra ki pa sèlman renouvle oswa mete ajou.

Men sa lèt ebre a di sou sa :

« Se sou baz travay prèt ras Levi yo Bondye te bay pèp Izrayèl la lalwa Moyiz la. Si travay prèt ras Levi yo te yon travay ki te bon nèt, pa ta gen nesesite menm pou yon lòt prèt ki menm jan ak Mèlkisedèk men ki pa menm jan ak Arawon ta vini. Lè yo chanje travay prèt la, se pou yo chanje lalwa a tou. Men, nan tout pawòl sa yo, se sou Seyè a y'ap pale. Men li menm, li soti nan yon lòt branch fanmi, ki pa janm gen pesonn ladan l' ki te konn fè sèvis prèt yo devan lòtèl la. Sa se bagay tout moun konnen, Jezi te fèt nan branch fanmi Jida. Moyiz pa t' janm bay non sa a lè li t'ap pale sou prèt yo. Bon, men yon lòt pwèn k'ap eklèsi keksyon an plis toujou. Nou wè se yon lòt prèt ki tankou Mèlkisedèk ki vin la a. Yo pa t' fè l' prèt dapre regleman lèzòm: men, se akòz pouvwa lavi ki p'ap janm fini an kifè yo fè l' prèt. Men sa ki ekri nan Liv la: Ou prèt

*pou tout tan menm jan ak Mèlkisedèk. Konsa, **yo mete ansyen regleman an sou kote, paske li fèb, li pa t' kapab sèvi anyen ankò.** Lalwa Moyiz la pa t' kapab rann anyen bon nèt sou tout pwen. Men, koulye a, **yo ban nou yon pi bèl espwa,** kifè nou ka pwoche bò kot Bondye. Gen yon lòt bagay ankò: Se sèman Bondye te fè a. Bondye te fè lòt yo prèt san l' pa t' fè sèman. Men pou Jezi, Bondye te fè sèman lè li t'ap mete l' prèt, paske li te di: Bondye fè sèman. L'ap toujou kenbe pawòl li: Ou prèt pou tout tan. Konsa, avèk Jezi sa ban nou **yon garanti, nou gen yon lòt kontra ak Bondye ki pi bon lontan pase premye a** » Ebre 7 :11-22.*

Pasaj kle sa a nan pawòl Bondye a rezoud kesyon an nan Nouvo Kontra a. Li patikilyèman enpòtan ke li adrese premyèman pou kretyen yo ki gen orijin jwif ki melanje lalwa ak lagras. Se pou sa otè lèt la envite kretyen yo ki sipoze doktè pawòl la depi yon bon bout tan pou yo kite kan an.

« Depi tout tan sa a, se pou n' te fò deja tankou moun k'ap moutre nou yo. Men, okontrè, se bezwen nou bezwen toujou pou moun montre nou bagay ki pi fasil yo, premye konesans nan pawòl Bondye a. Se ti lèt nou bezwen bwè toujou, nou poko ka manje gwo manje » Ebre 5:12.

« Nou menm tou, ann soti al jwenn li lòt bò pòtay lakou a pou n' soufri menm wont la ansanm ak li » Ebre 13:13.

Mo « kan » oswa « pòtay » «nan pasaj sa a soti nan grèk « *parambole* » li refere a jidayis ansyen kote kretyen yo ki te soti nan relijyon jwif la te mete tèt yo. Jodi a, li reprezante krisyanis paganize a, ki baze esansyèlman sou lalwa Moyiz la

ki se yon prizon ki anpeche kèk pitit Bondye viv totalman libète yo nan Kris.

Sa anpil pa konprann se ke fondman lalwa Moyiz la **chanje**. Prètriz la pa « levitik » ankò, privilèj ki te rezève sèlman pou pitit Levi yo, men kounye a li « inivèsèl » dapre lòd Mèlkisedèk la. Prètriz sa a egzèse pa tout kretyen yo san okenn eksepsyon. Malerezman, depi lanmò dènnye apòt yo, kèk « zansèt nou yo nan Legliz la », ki gen ladan Ignace nan lavil Antiòch, Tertullien, Clément nan lavil Wòm, ak Cyprien nan lavil Carthage yo remèt fonksyonman sa a. Prèt yo anba Ansyen Kontra a te sèl entèprèt lalwa Moyiz la, yo te egzèse ansanm ak pwofèt kòm medyatè ant pèp la ak Bondye. Tankou moun fanmi Arawon yo ki te tansmèt prètriz la de papa a pitit gason, anpil asanble jere pa fanmi yo, ki repwoudi menm modèl sa a. Konsa, direksyon asanble lokal la pase nan men yon klas moun privilejye ki kòm moun Levi yo resevwa ofrann yo ak ladim fidèl yo, prezante Seyè timoun yo ki apèn fèt, yo mete rad seremoni, yo resevwa konsekrasyon epi yo regwoupe nan kò pastoral.

Ansyen Kontra a, ki rele tou « Lwa nan yon lòd lachè » opoze kounye a ak Nouvo Kontra a ki se lagras Bondye ki kondwi pa yon lavi intèrminabl. Lòd anvan a aboli akòz feblès li ak initilite li an favè yon pi bèl espwa ki vini ak Mesi a. Jezi, nouvo granprèt la, se garant yon pi bon kontra. Nouvo kontra a pi plis remakab ak pi konplè pase nenpòt anvan li. Li baze esansyèlman sou sakrifis Kris la epi li asire dapre kontra a ki te fèt ak Abraram, lajwa ki pap janm fini an pou tout moun yo ki delivre. Li definitiv, li paka chanje epi li enkondisyonèl paske li mande pou yon nonm gen lafwa sèlman.

5. Fen lalwa mozayik la

« *Nan tout bagay sa yo, se yon keksyon de sa ki bon pou manje, de sa ki bon pou bwè, de tout kalite seremoni pou yo fè pou lave deyò kò moun. Prensip sa yo vo kichòy jouk lè Bondye vin chanje tout bagay* » Ebre 9 :10.

Dapre pasaj sa a, lalwa Moyiz la te enpoze jiskaske yon tan refòm, ki vle di, jouk Mesi a te vini pou li te bay lavi li pou retabli lèzòm yo. Lalwa sa a te anonse lanmò ekspyatwa Jezi Kris pou delivrans ras imen an.

Jezi te pwoklame ke: « *Pa mete nan tèt nou mwen vin aboli lalwa Moyiz la ak sa pwofèt yo te moutre nou. Mwen pa vin pou aboli yo, mwen vin moutre sa yo vle di tout bon* » Matye 5:17. Nan pasaj sa a, li se kesyon lalwa seremoni ki te anonse sakrifis ekspyatwa Jezi Kris. Vreman vre, tout sakrifis bèt anba lalwa a te yon prefigirasyon lanmò Jezi, ti mouton Bondye a ki tap wete tout peche mond lan (Jan 1:29).

Vèb « *akonpli* » ou « *moutre sa yo vle di* » nan pasaj sa a, « *pleroo* » nan grèk, vle di « *fini* ». Kris la te vini fini lalwa seremoni a ki te pwoklame sakrifis li a. Sakrifis sa a fèt, li pa bezwen kòmanse ankò paske travay sou kwa a pafè: « *Tou sa ki pou te rive rive!* » Jan 19 :30

« *Epi li di yo: Men sa m' t'ap di nou an lè m' te la avèk nou toujou a. Tou sa ki te ekri sou mwen nan lalwa Moyiz la, nan Liv pwofèt yo, menm nan sòm yo, fòk tou sa te rive* » Lik 24 :44.

« *Li aboli lalwa Moyiz la ansanm ak kòmandman l' yo ak tout regleman l' yo. Li pran de pèp sa yo, li fè yo tounen yon sèl pèp tou nouvo k'ap viv ansanm nan li. Se konsa li fè nou byen yonn ak lòt. Avèk lanmò Kris la sou kwa a, li wete sa ki*

t'ap fè de pèp sa yo yonn rayi lòt, li fè yo tou de vin byen ak Bondye, li mete yo ansanm yonn ak lòt nan yon sèl kò » Ephez 2 :15-16.

« Li chire papye (lalwa seremoni a) kote tou sa nou te dwe l' yo ekri a. Papye sa a (obsèvasyon jou repo, ladim, fèt yo pou Seyè a ...) te kondannen nou devan lalwa. Kris la detwi l' nèt lè li kloure l' sou kwa a » Kolos 2 :14.

« Paske, avèk Kris la, lalwa a jwenn bout li. Konsa, Bondye fè tout moun ki kwè nan Kris la gras » Rom 10 :4.

- **Lòd yo aboli : (ladim, jou repo, sakrifis bèt, fèt ...)**

« Premye kontra a te gen regleman pa l' pou jan yo dwe fè sèvis pou Bondye nan tanp ki sou latè a » Ebre 9 :1.

Ki sa ki regleman? Pwosedi a te di ke regleman yo te aplike pou tout egzijans yo fè pou sèt fèt pou Seyè a (Egzòd 12; Resansman 9; 2 Istwa 35:13 ; Neemi 8:18, Lévitique 23), obsèvasyon jou repo a (Ezekyèl 20:11-12), adore nan tanp lan (Ezekyèl 43:11,18; 44:5), sakrifis bèt (Levitik 5:10; 9:16; Resansman 15:16, 24 ; Resansman 2; Esdras 3:4) ak ladim yo.

Bondye te mande jwif yo obsève lòd sa yo li te bay Moyiz pou tout pèp Izrayèl la (Malachi 4: 4).

« Men, lè lè a rive, Bondye te voye pwòp pitit li. Li soti nan vant yon fanm, li viv anba lalwa jwif yo » Galasi 4:4.

« Li aboli lalwa Moyiz la ansanm ak kòmandman l' yo ak tout regleman l' yo. Li pran de pèp sa yo, li fè yo tounen yon sèl pèp tou nouvo k'ap viv ansanm nan li. Se konsa li fè nou byen yonn ak lòt » Efez 2:15.

Mo « touye » oswa « aboli » nan grèk « *katargeo* » vle di « rann inoperant oswa inaktif ». Se pou rezon sa a apòt Pòl te ekri: « *Li chire papye kote tou sa nou te dwe l' yo ekri a. Papye sa a te kondannen nou devan lalwa. Kris la detwi l' nèt lè li kloure l' sou kwa a* » Kolos 2:14.

Lòd yo, ke Kris te detwi sou kwa a te kondane lèzòm yo, paske si yo pa te obsève li se te lakòz madichon ak lanmò. Sakrifis mesi a te satisfè kondisyon jistis Bondye, se poutèt sa lalwa Moyiz la te akonpli pa sakrifis sa a (Kolos 1: 12-14). Li reyalize objektif esansyèl li, kounye a li vin pa itil paske sakrifis Seyè a pafè. An reyalite, Jezi te rachte nou, padonnen nou, geri ak delivre nou anba madichon ki nan lalwa paske li te akonpli lalwa seremoni pou nou ka pratik lalwa moral yo (Efez 2:10; Galasi 3:13). Se konsa, pa gen okenn kondannasyon pou moun ki viv nan Kris (Rom 8: 1-2).

« *Se sak fè, pa kite pesonn kritike nou pou sa n'ap manje, pou sa n'ap bwè, pou jou nou mete apa pou fè fèt, pou fèt lalin nouvèl, osinon pou jou repo. Tou sa se lonbraj bagay ki te gen pou vini yo; bagay tout bon yo se nan Kris la yo ye* » Kolos 2:16-17.

« *Paske, avèk Kris la, lalwa a jwenn bout li. Konsa, Bondye fè tout moun ki kwè nan Kris la gras* » Rom 10:4.

Poukisa ale tounen nan bagay ansyen sa yo ale ke nan Kris nou beni ak tout benediksyon espiryèl ki nan syèl la (Efez 1:3)?

- Eske lalwa seremoni yo ta dwe toujou kontinye ?

Lwa ak lòd yo ki gen rapò avèk ladim yo, sakrifis bèt yo, fèt ekspyasyon yo ak jou repo yo avèk adore nan tanp lan, pa

gen rezon egziste ankò. Se konsa, yo te pwovizwa jiska restorasyon yon bon komunyon pafè akòz sakrifis pitit Bondye a.

« *Jezi bay yon gwo rèl ankò, epi li mouri. **Menm lè a, rido ki te nan tanp lan chire an de moso, depi anwo jouk anba.** Tè a tranble. Wòch yo fann. Tonm mò yo louvri, kò anpil moun pèp Bondye a ki te mouri leve vivan ankò, yo soti nan tonm yo » Matye 27:50-52.*

Vwal la ki te separe kote ki te rele sen an ak kote ki rele trè sen an, kote gran prèt la te ale jou ekspyasyon yo te chire lè Kris te ekspire (Egzòd 26: 31-37). Evènman sa a mak fen ant rituèl ansyen yo ak nouvo an, ki te etabli depi krisifiksyon Seyè a. Sakrifis Jezi Kris te louvwi yon chemen nèf ak lavi ki pèmèt tout moun ki va aksepte travay lakwa a konkli yon nouvo kontra ak Seyè a, epi gen aksè nan prezans Bondye san okenn lòt sakrifis ke pa Mesi a ak san lòt prèttriz ke prèttriz Jezi (Ebre 9 ak 10).

Sepandan, kwayan yo menm kapab reentrodwi yon vwal ki kouvri travay lakwa a. Li evidan, li pa kesyon enstale yon nouvo vwal nan yon tanp fizik, men pito li se yon vwal esprityèl ki avegle ak prive kretyen yo wè laglwa Bondye. Vwal sa a retounen chak fwa yon seri règ relijye vini ajoute oswa ranplase levanjil la.

Se pou sa sistèm relijye yo ki mande kwayan yo règ ki depase ak rejte kòmandman Bib la mennen moun ki ap pratike li anba lalwa. Yo òganize klèje a, dimanch kòm yon jou rezève pou Seyè a, ofrann pou pwofèt ak ofrann aksyon de gras, ladim, bilding tankou tanp ak rad prèt yo, sètènman yo gen yon orijin bibliik, men yo pa valab. Anplis, sistèm sa yo kontrè ak

senplisite levanjil la ak anpeche kretyen yo rantren nan vrè adorasyon an.

Konsa, lespri moun yo ki gen vwal avèk relijyon an vin pa kapab pou konprann mistè ki nan Kris la. « *Men, yo pa t' ka konprann anyen. Jouk koulye a, lè y'ap li liv ansyen kontra yo, vwal la toujou la sou lespri yo. Lè yon moun mete konfyans yo nan Kris la, se lè sa a vwal la disparèt. Jòdi a ankò, chak fwa y'ap li liv Moyiz yo, vwal la kouvri lespri yo. Men, tankou sa ekri nan liv la: Lè yon moun tounen vin jwenn Seyè a, vwal la soti » 2 Korint 3:14-16.*

Avèk Lespri Bondye, kounye a nou gen konpreyansyon nou louvri epi nou ka wè tankou nan yon glas limyè laglwa Seyè a ki klere a kontinye ap grandi. Glwa sa a manifeste nan ansyen kontra a pa gen anyen konparab ak sa ki nan Nouvo Kontra a. Paske, si sa ki pasaje te genyen glwa, sa ki rete pou tout tan pral gen pi plis glwa! An nou sèlman sanktifye nou ak adore Seyè a jan pawòl Bondye a rekòmande. Sa a implique yon konsekrasyon nan tout lavi nou ak soumèt bay Bondye, sa ki devan Bondye vo pi plis pase sakrifis ki te genyen nan ansyen kontra a.

- **Lalwa Moyiz la te yon lonbraj nan bagay sa ki te gen pou rive**

« *Lalwa Moyiz la pa t' menm yon bon pòtre bagay ki la tout bon yo. Se yon senp lonbraj benediksyon ki gen pou vini yo li ye. Moun ki pwoche bò kote Bondye avèk menm kalite ofrann bèt y'ap plede ofri chak lanne san rete a, moun sa yo, lalwa pa ka fè yo vin bon nèt » Ebre 10:1.*

Sa a se lalwa seremoni ki te anonse vini Kris la. Nan vèsè sa a, mo « lonbraj la », « skia » nan grèk, vle di yon imaj ke yon objè bay epi ki reprezante fòm objè sa a. Tout lalwa se te sèlman yon prefigirasyon bagay ki gen pou rive.

- **Lalwa Moyiz la te yon pwofesè**

« Anvan lè a te rive pou n' te ka gen konfyans, lalwa te kenbe nou prizonye anba men l', jouk tan pou Bondye te devwale kalite konfyans sa a. Konsa, lalwa te tankou yon moun ki la pou veye nou, jouk lè Kris la te gen pou vini pou n' te ka kwè nan li pou Bondye te fè nou gras. Men koulye a, lè a rive pou nou gen konfyans nan Kris la; nou pa anba men moun ki t'ap veye nou an ankò » Galasi 3 :23-25.

Pami moun grèk yo, pedagòg la se te yon esklav ki merite konfyans ki te reskonsab swen timoun yo. Li te dwe akonpaye yo, veye sou lavi yo ak konpòtman yo, pwoteje yo tou, kondwit yo nan lekòl ak pote yo tounen lakay yo. Pwofesè a te gen chay pran swen timoun nan jiskaske majorite li. Travay li te fini lè pitit la te vin gen matirite ak kapab okipe zafè papa li. Apòt Pòl te konpare lwa seremoni yo ak yon pwofesè ki mennen nou bay Kris, redanmtè nou an. Yo te fini ak lanmò Kris sou kwa a. Koulye a, se Sentespri a ki ap kondi nou nan tout verite (Jan 16).

« Enben! Men sa m' vle di: Pitit ki pou resevwa byen papa li a, toutotan li piti toujou, y'ap trete l' menm jan yo trete yon esklav, atout se li menm ki mèt tout bagay. Toutotan li timoun toujou, li sou lòd moun k'ap okipe l' la, moun k'ap regle zafè l' pou li a, jouk lè papa a te fikse a rive. Nou menm tou, toutotan nou te tankou timoun, nou te esklav tout lide ki t'ap

mennen lèzòm nan lemonn. Men, lè lè a rive, Bondye te voye pwòp pitit li. Li soti nan vant yon fanm, li viv anba lalwa jwif yo, pou l' te ka delivre tout moun ki te anba lalwa pou n' te kapab vin pitit Bondye. Pou fè nou wè nou se pitit li tout bon, Bondye te voye Lespri Pitit li a k'ap rele: Papa, nan kè nou. Konsa, ou pa esklav ankò, ou se yon pitit. Si ou se yon pitit Bondye, Bondye va ba ou tout byen li sere pou pitit li yo » Galasi 4 :1-7.

Paske anpil kretyen pa reyèlman konprann travay Jezikris te fè sou kwa a, yo kontinye mare avèk lalwa Moyiz la ak inyore idantite yo nan Kris ak richès ki genyen nan apèl Bondye a. Lalwa a vin yon prizon ki anpeche yo rive gen matirite espiyèl ak rive gen pafè karaktè Kris la.

CHAPIT 4

Ofrann yo anba lalwa Moyiz la ak anba lagras Bondye

I. OFRANN YO ANBA LALWA

Nan tanp lan, prèt yo te prezante Bondye senk kalite sakrifis ki te prezaje Kris ak travay li pou vin delivre nou.

- **Olokòs** la te imaj ke Seyè a te ofri tèt li san okenn enfimite bay Bondye pou ekspye fòt pechè lèzòm yo. Sakrifis sa a te anonse ofrann Kris la, viktim pou wete peche moun ki kwè nan li, ki pa gen okenn kapasite natirèl pou konfòme yo ak volonte Papa a.

- **Ofrann farin** lan senbolize konsekrasyon fidèl yo ki sipoze viv chak jou nan egzanp Jezi. Pèfeksyon farin nan montre total ekilib la nan karaktè Seyè a ki san defo ni an plis. Dife a te prefigire soufrans ke Jezi te aksepte jouk li mouri. Lansan an te evoke pafen bon sant lan ki te vide devan Bondye. Lwil melanje ak ofrann lan te senbolize nesans li gras a yon mirak pa pouvwa Sentespri a (Matye 1: 18-23). Ofrann lan wouze avèk lwil la prefigire Kris, chwazi pa Sentespri a (Lik 4: 16-21). Sèl la te imaj gou verite a ki kapab netralize aksyon kòwonpi sa ki mal. Fou a senbolize soufrans envizib Kris ak kè sere enteryè li (Ebre 2:18). Recho a te imaj soufrans piblik sovè a.

- **Sakrifis aksyon de gras** te yon ekspresyon kominyon kwayan an ak Bondye. Remake byen ke chwa viktim lan te pou moun pèp Izrayèl la (ti towò bèf, mouton osinon yon senp pijon) li te koresponn ak posiblite materyèl chak adoratè. Anplis, valè bèt yo pa te afekte kalite sakrifis la. Detay sakrifis aksyon de gras mete aksan sou karakteristik kominyon moun ki delivre an ak Bondye, gremesi Jezikri.

De dènye kalite sakrifis yo pa te make « yon odè agreyab pou Seyè a » paske yo te itilize pou ekspye peche yo. Li te **sakrifis pou peche** ki konsantre sou nati peche moun nan ak **sakrifis kilpabilite** ki te ofri pou reparasyon zak peche yo. Pechè an ki repanti te dwe prezante viktim ki te enpoze pa lalwa, epi, nan kèk ka, konfese fèt li. Ekspyasyon an fèt, padon an te akòde.

Te gen ofrann lapè tou (« *schlem* » nan lang ebre), ki te fè pati sakrifis aksyon de gras ki nou jwenn premye mansyone nan Egzòd 20:24. Ofrann sa a prezaj travay Kris la ki te bay kwayan yo lapè. Vreman vre, Bondye akòde lapè, gremesi Jezikri sèl (Kolos 1:20; Efez 2:17).

Kòm nou te wè lalwa te bay ofrann espesifik ki te gen entansyon kenbe kominyon an ak lapè ant Seyè a ak pèp li, jiska sakrifis pafè Jezi Kris. Sepandan, kèk moun pretann sèvi Bondye, anime pa yon lespri evaris san limit yo enpoze kreyen yo nouvo ofrann ki yon fwa ankò pa gen okenn fondasyon bibliik.

II. OFRANN ENVANTE PA FO PWOFÈT YO

Vòlè nan levanjil la gen abitud devye ekriti yo nan avantaj pa yo pou jistifye pran ofrann ki pa nan Bib la. Nou pral mansyone sèlman kèk egzanp.

- **Ofrann pwofèt la oswa pou anseyan a**

« *Domestik la reponn li: Gen yon bon sèvitè Bondye nan lavil sa a. Se yon nonm tout moun respekte paske tou sa li di rive vre. Ann al jwenn li. Ou pa janm konnen, li ka di nou kote pou n' ale pou n' jwenn bourik yo. Sayil di domestik la: - Dakò! Nou pral jwenn li. Men, kisa pou nou pote ba li? Nou pa gen pen ankò nan ralfò nou. Nou pa gen anyen pou n' fè sèvitè Bondye a kado. Domestik la reponn li: -Mwen gen yon ti pyès ajan sou mwen, m'a ba li l'. L'a di nou kote n'a jwenn yo » 1 Samyel 9 :6-8.*

Nan rès pasaj sa a, nou pa wè nan okenn moman Samyèl resevwa oswa aksepte lajan, men okontrè li te pwopoze Sayil ak domestik li a yon repa remoute kouraj.

« *Samyèl pran Sayil ansanm ak domestik li a, li fè yo antre nan gwo pyès kay la, li fè yo chita nan premye plas bò tab la ansanm ak tout envite yo. Te gen trant gason konsa yo te envite. Epi Samyèl di chèf kizin lan: -Pote moso vyann mwen te ba ou mete apa pou mwen an. Chèf kizin lan pran jigo a avèk tout vyann ki te avè l' la, li mete l' devan Sayil. Samyèl di li: -Gade, men moso yo te sere pou ou a. Manje l', paske se pou ou mwen te fè mete l' apa lè mwen t'ap envite pèp la. Se konsa Sayil manje ansanm ak Samyèl jou sa a » 1 Samyel 9:22-24.*

Bib la rakonte nou tou istwa Naaman. Jeneral Siryen sa a te ap chèche yon gerizon, li te ale kay pwofèt Elize avèk yon ofrann enpòtan. Sèvitè Bondye a te refize kado sa a, men Gerazi, domestik li a tankou anpil pastè prese fè reklamasyon offran sa a sou pretèks ki Elize te chanje lide. Konsekans zak visye sa a ak mansonjè sa a te terib paske Bondye frape li ak yon alèp, yon move maladi po, (2 Wa 5).

« *Moun k'ap resevwa bon nouvell la fèt pou separe tout byen l' yo ak moun k'ap ba li l' la* » Galasi 6 :6.

Kòm souvan, vèsè sa a soti nan kontèks espre oswa enkonnyaman pou enpoze kretyen yo antretyen finansye ak materyèl anseyan yo. Men si nou kontinye lekti a nan vèsè 10 la, nou wè ke li ekri: « *Se sak fè, toutotan nou jwenn okazyon, ann fè byen pou tout moun, sitou pou frè ak sè nou yo ki gen menm konfyans ak nou nan Bondye* ».

« *Se pou nou yonn renmen lòt tankou frè ak frè k'ap viv ansanm ak Kris la. Nan tou sa n'ap fè, se pou nou gen respè yonn pou lòt, pa konsidere tèt nou anvan* » Rom 12:10.

Mò « *byen* » nan vèsè 10 la se menm bagay la kòm nan vèsè 6 la; li soti nan grèk « *agathos* » ki vle di « *privilèj* » oswa « *onè* ». Sen yo rele pou pataje byen yo youn ak lòt. Anseyan yo pa dwe nan okenn ka mande pou frè yo ak sè yo bay yo yon salè paske ofrann yo dwe fèt libèman ak renmen epi konviksyon.

« *Kanta chèf reskonsab yo k'ap dirije Legliz la byen, se pou yo resevwa yon lajan doub, sitou ansyen k'ap bay tout tan yo pou bay pawòl la ak pou fè enstriksyon moun yo. Se sa ki ekri nan Liv la: Pa mare bouch bèf la lè l'ap fè moulen kann lan*

mache. Ou ankò: Moun ki travay fèt pou resevwa lajan travay li
» 1 Timote 1:17-18.

Sa se yon lòt pafè egzanzp vèsè ki krochi pa machann mirak yo ki kouri Legliz yo pou apovrisman kretyen yo.

Anpil di ke yo merite yon salè paske yo preche, priye pou moun epi yo vwayaje pou ale anonse levanjil la. Yo bliye nan pasaj sa a, moun ki travay la konpare ak yon bèf. Bèt sa yo te esklav, mare de pa de anba yon jouk pou fouye yon jaden ki chwazi pa mèt li ki te deside tout bagay pou yo. Nan pasaj ki anwo a, Pòl te tou senpleman raple Timote pawòl Seyè a nan Lik 10:1-12. Nan vèsè 4 la, Jezi te mande misyonè yo ke li te voye pou yo pa pran bous (imaj kont bank) paske fò yo konte sèlman sou li. Remake byen se yon kesyon de travayè e pa antreprenè ki te konplètman atann yo a Seyè a pou yo peye. Anplis, kisa Bib la di nou sou salè travayè sa yo?

« *Lè nou antre nan yon kay, premye bagay pou nou di: benediksyon pou tout moun ki nan kay la. Si gen yon moun ki ka resevwa benediksyon an, benediksyon an va desann sou li; si pa genyen, benediksyon an va tounen vin jwenn ou. **Rete nan kay sa a; manje, bwè tou sa y'a ban nou, paske moun ki travay merite pou yo peye l' lajan travay li. Pa soti nan yon kay pou al rete nan yon lòt. Lè nou antre man yon lavil, si yo resevwa nou, **manje sa y'a mete devan nou.** Geri moun malad ki nan lavil la, di tout moun yo: Gouvènman Bondye a rive toupre nou*** » Lik 10 :5-9.

Salè travayè a se te tou senpleman yon chanm pou dòmi ak manje!

- **Lawodise ak levanjil pwosperite**

« Mwen konnen tou sa w'ap fè. Mwen konnen ou pa ni cho ni frèt. Pito ou te cho osinon ou te frèt. Men, ou kièd, ou pa cho, ou pa frèt. Mwen pral vonmi ou soti nan bouch mwen. W'ap plede di: Mwen rich, zafè m'ap mache byen. Mwen pa manke anyen. Pòdiab! Konnen ou pa konnen jan ou malere, jan ou nan gwo nesesite, jan ou pòv, toutoni ak tou de je ou yo pete! Se poutèt sa, mwen ta ba ou konsèy achte nan men m' bon lò san melanj ki pase nan dife. Konsa ou va rich tout bon. Achte nan men m' tou rad blan pou mete sou ou pou moun pa wè jan ou toutouni. Sa se yon wont pou ou. Achte nan men m' tou renmèd pou mete nan je ou pou ou ka wè» Revelasyon 3:15-18.

Malgre richès materyèl li yo, Seyè a te di klèman ke Legliz Lawodise a te pòv, avèg ak toutouni paske kè li pa te tache ak li.

Moun yo ki devye pawòl Bondye a pou satisfè apeti visye yo se reprezantan Legliz Lawodise a. Yo fè moun yo panse ke difikilte finansye se yon siy madichon. Avèk fo ansèyman yo, yo blame kretyen yo ki pa genyen anpil lajan, yo pouse yo nan dèt pou simen nan ministè yo.

« Paske, gen anpil moun k'ap viv tankou moun ki pa vle tandè pale jan Kris la mouri sou kwa a. Mwen te deja di nou sa, koulye a m'ap di nou sa ankò ak dlo nan je mwen: Moun sa yo ap rive fin detwi tèt yo. Se vant yo ki bondye yo. Yo pran plezi yo nan bagay ki pou ta fè yo wont pito. Se bagay lemonn ase ki nan tèt yo » Filip 3:18-19.

Avèk doktrin demon yo, moun sa yo te vin lènmi kwa a. Yo pa janm preche repantans, sanktifikasyon, retounen Kris la, gen krentif pou Bondye, pèsekisyon... Yo meprize pwofesi

biblik yo ki pale de fen tan an, olye pou yo prevni Legliz la yo bay li bwè, gave li, fè li dòmi ak fab abil. Apòt Pòl ak Pyè (espesyalman nan 2 Pie 2) yo te avèti nou kont lou vòlè sa yo ki rantré nan koté yo gadò mouton yo.

Jodi a, Legliz Lawodise a pran yon gwo grandè. Pou konvenk, fò gade tou senpleman pwopagasyon «méga-church» nan peyi Ameriken ki se tankou referans absoli an tèm de siksè espiyèl. Byen lwen senp travayè, lidè yo nan asanble sa yo plis sanble ak patwon miltinasyonal. Yo woule nan yon liksyè ekzòbitan epi yo pa refize kò yo anyen: rad liksyè, machin liksyè, villas, avyon prive, ... Yo viv tankou wa yo mete tèt yo nan ane limyè modèl Jezi ki te vin pou sèvi e pa pou yo te sèvi li (Matye 8:28).

Se pou nou priye pou Bondye ka voye vre pwofèt ki mache nan sanktifikasyon tankou David Wilkerson, Osborn, Séverin Kacou ak anpil lòt pou denonse tou fo pwofèt sa yo.

Plizyè pastè mande kreyen yo ofrann aksyon de gras lè yo ap marye, prezantasyon timoun yo, anivèsè nesans yo oswa lè yo gwadye. Men, ki sa Nouvo Testaman an di sou ofrann sa a ?

III. OFRANN YO NAN NOUVO KONTRA A

1. Aksyon de gras

Kontrèman ak ladim yo ak divès kalite lwa seremoni yo, ofrann yo pa te disparèt anba Nouvo Kontra a, men yo pran yon fòm ak yon sèvi diferan. Nan Nouvo Testaman an, tèm « aksyon de gras », « *charis* » nan grèk la, tradui kòm « di ou

mèsi ». Kris la te delivre nou ak yon gwo pri, tou sa nou fè, nou dwe fè li ak di Bondye mèsi kòm pawòl la rekòmande nou.

- **Manje** : « *Si mwen di Bondye mèsi pou sa m'ap manje a, ki jan pou yo ta ka pale m' mal pou yon manje konsa? Se sak fè, kit n'ap manje, kit n'ap bwè, nenpòt kisa n'ap fè, fè l' pou sa sèvi yon lwanj pou Bondye* » 1 Korint 10:30-31.

- **Pale nan lang** : « *Lè m'ap lapriyè nan langaj, se bonnanj mwen k'ap lapriyè, men lespri mwen pa travay. Kisa m' pral fè koulye a? Mwen pral lapriyè avèk bonnanj mwen, men mwen pral lapriyè avèk lespri mwen tou. Mwen pral chante avèk bonnanj mwen, men mwen pral chante avèk lespri mwen tou. Konsa tou, si w'ap di Bondye mèsi nan langaj, ki jan pou moun k'ap koute ou nan asanble a ka reponn "amèn" lè ou fin fè lapriyè a, si li pa konprann sa w'ap di a? Mwen dakò avèk nou, nou te ka fè yon bèl lapriyè pou di Bondye mèsi, men konsyans lòt moun yo pa pwofite. Mwen di Bondye mèsi dèske mwen pale langaj pase nou tout* » 1 Korint 14 :14-18.

Pale nan lang se yon fason di Bondye mèsi pou benediksyon li yo.

- **Don ke yo resevwa nan men sen yo**: « *Se pou nou konn sa byen: sèvis n'ap rann lè nou bay lajan sa a, se pa sèlman pou bay moun pèp Bondye sa yo bezwen. Men, akòz sèvis sa a, anpil moun pral lapriyè Bondye pou di l' mèsi* » 2 Korint 9 :12.

Nan pasaj sa a, mo « di Bondye mèsi » oswa « lapriyè Bondye » soti nan grèk « *eucharistia* » ki vle di « manje Seyè a », « rekonesans », « di ou mèsi ». Disip yo te fè lwanj

Bondye lè yo te resevwa ofrann frè ak sè yo. Yo pa te di Bondye mèsì pa bay li lajan men yo te di Bondye mèsì nan lapriyè.

- **Lapriyè** : « *Pou konmanse, m'ap mande pou nou lapriyè Bondye pou tout moun. Fè l' tout kalite demann pou yo, mande l' padon pou yo, di l' mèsì pou yo. Se pou nou lapriyè pou chèf yo ak tout lòt moun ki gen otorite nan men yo, pou nou ka viv trankil ak kè poze nan sèvis Bondye a, ak yon konpòtman ki respektab sou tout pwèn* » 1 Timote 2:1-2.

Nou dwe di Bondye mèsì pou tout moun epi espesyalman lapriyè pou moun yo ki ap gouvène nou, ke Bondye ba yo lasajès.

Li enteresan konstate ke tout ofrann sa yo pa te ofri nan lajan kach men nan bagay natirèl. Men, nou jwenn ke pifò Legliz jodi a, yo pa sèlman kontni retounen anba lalwa men yo envante tout kalite ofrann finansye ki pa gen okenn baz bibliik.

2. Ki sa pou ofri Seyè a anba Nouvo Kontra a?

- **Ofrann kè nou**

Premye ofrann, Bondye mande se kè kwayan an pa lajan li. Bondye te voye sèl pitit li mouri sou kwa a pou sove kè yo ki te pèdi. Li enpòtan ke sen yo konnen ke dezi Seyè a se wè kè nou transfòme.

« *Dezòm moute nan tanp lan al lapriyè. Yonn te yon farizyen, lòt la yon pèseptè kontribisyon. Farizyen an te kanpe apa, li t'ap lapriyè konsa: Bondye, m'ap di ou mèsì dapre mwen pa vòlò, ni visye, ni adiltè tankou lòt yo; mèsì dapre mwen pa tankou pèseptè kontribisyon sa a. Chak senmenn*

mwen pase de jou ap fè jèn, mwen bay ladim nan tou sa mwen genyen. Pèseptè kontribisyon an menm te rete dèyè, li pa t' menm gen kouraj leve je l' nan syèl; li t'ap bat lestonmak li, li t'ap di: Bondye, gen pitye pou mwen ki fè anpil peche. Lè sa a, Jezi di yo: M'ap di nou sa, se pa farizyen an non, men se pèseptè kontribisyon an ki tounen lakay li ak padon Bondye. Paske, yon moun ki vle leve tèt li, y'a desann li, yon moun ki desann tèt li, y'a leve li » Lik 18:10-14.

Nan istwa sa a, farizyen an glorifye tèt li de ofrann li yo, ladim li yo ak bon zèv li yo pandan ke pèseptè kontribisyon an te jis imilye tèt li devan Seyè a. Bondye te jistifye pèseptè kontribisyon an paske kè li te repanti se pa pou tèt ofrann li yo.

Se pou rezon sa apòt Pòl te di: « *Menm si mwen ta bay tout byen mwen yo, menm si mwen ta bay kò m' pou yo boule l', si m' pa gen renmen nan kè m', sa p'ap sèvi m' anyen »* 1 Korint 13 :3. Ou ka bay tout richès ou bay pòv yo, men si ou pa renmen, Bondye pa janm apwouve ofrann ou yo.

« Paske, kote richès ou ye, se la kè ou ye tou »
Matye 6:21.

Si Bondye se richès ou, lè sa a kè ou dwe tache avèk li e pa avèk byen materyèl yo ki ka gate. Se poutèt sa, ou pral konprann ke tout bagay ou genyen se pou li konplètman epi li pral fasil pou obeyi li.

« Se sak fè, frè m' yo, jan Bondye fè nou wè li gen kè sansib pou nou an, se pou nou ofri tout kò nou ba li tankou ofrann bèt yo mete apa pou Bondye, bèt yo ofri tou vivan epi k'ap fè Bondye plezi. Se sèl jan nou dwe sèvi Bondye tout bon. Pa fè menm bagay ak sa moun ap fè sou latè. Men, kite Bondye chanje lavi nou nèt lè la fin chanje tout lide ki nan tèt

nou. Lè sa a, n'a ka konprann sa Bondye vle, n'a konnen sa ki byen, sa ki fè l' plezi, sa ki bon nèt ale » Rom 12:1-2.

Mo « sakrifis » oswa « ofrann », « *thusia* » nan grèk, tradui pa « viktim ». Sonje ke Bib la mande nou ofri kò nou bay Bondye kòm yon sakrifis agreyab. Menm jan olokòs la anba lalwa a, lavi nou dwe ofri premyèman konplètman bay Seyè a. Vreman vre, nan Ansyen Kontra a, olokòs la te yon ofrann ki te gen yon bon sant, li te konplètman boule nan dife. Prèt yo pa te pran anyen sou li paske li te totalman pou Bondye.

« Seyè a rete nan Tant Randevou a, li rele Moyiz, li di l' konsa: -W'a pale ak moun pèp Izrayèl yo, w'a di yo: Lè yon moun vle fè Seyè a yon ofrann, si se yon bèt li vle ofri, l'a ofri yon bèf osinon yon kabrit ou ankò yon mouton l'a pran nan bèt li yo. Si se yon gwo bèt li vle ofri pou yo boule pou Seyè a, l'a mennen yon towò bèf ki pa gen ankenn enfimite. L'a vin avè l' jouk devan pòt Tant Randevou a pou Seyè a ka asepte l'. L'a mete men l' sou tèt bèt l'ap ofri a pou Bondye ka asepte l' tankou yon ofrann l'ap fè pou mande Bondye fè li gras. L'a touye towò a la devan Seyè a. Apre sa, prèt yo, pitit Arawon yo, va pran san an pou yo ofri l' bay Seyè a. Lèfini, y'a voye san an sou kat bò lotèl ki toupre pòt Tant Randevou a. Apre sa, y'a kouche towò a, y'a koupe l' an moso. Prèt yo, pitit Arawon, prèt la, va limen dife sou lotèl la, y'a mete bwa nan dife a. Apre sa, prèt yo, pitit Arawon yo, va mete moso vyann yo ansanm ak tèt la ak moso grès yo sou dife ki sou lotèl la. Moun k'ap fè ofrann lan va lave tripay yo ak pye dèyè yo nan dlo. Lèfini, prèt yo va ofri yo bay Seyè a. Konsa y'a boule tout ofrann lan nèt sou lotèl la. Se sa yo rele yon ofrann bèt ou

boule pou Seyè a, yon ofrann ou boule nèt nan dife epi k'ap fè Seyè a plezi ak bon sant li » Levitik 1:1-9.

Ou ka bay tout kalite ofrann ak ladim, men si kè ou pa antyèman pou Bondye, ofrann ou a se pou gremesi. Bib la pale nou disip Masedwan yo te bay premyèman kè yo bay Bondye anvan yo ba li ofran. « *Frè m' yo, mwen ta renmen nou konnen ki jan Bondye te fè wè favè l' nan Legliz ki nan peyi Masedwan yo. Patizan Kris yo te pase anba anpil eprè avèk tout soufrans ki te tonbe sou yo. Men, yo te sitèlman kontan, yo te moutre jan yo ka bay ak tout kè yo, malgre yo te nan nesosite. Sa m'ap di nou la a, se vre wi: yo bay sa yo te kapab, yo menm bay pase sa yo te kapab. San moun pa fòse yo, se yo menm menm ki mande, se yo menm menm ki plede ak nou pou nou ba yo privilèj patisipe nan sekou n'ap voye pou manm pèp Bondye nan peyi Jide a. Sa depase sa nou te kwè a anpil: **yo ofri tèt yo bay Seyè a anvan. Apre sa, yo ofri tèt yo ban nou jan Bondye vle l' la** » 2 Korint 8 :1-5.*

« *Men, mwen te penmèt mwen ekri nou sou anpil pwen nan lèt mwen an pou mwen te ka fè nou chonje sa nou te konnen deja. Mwen te penmèt mwen fè sa poutèt favè Bondye te fè m' lan, pou m' te sèvi Jezikri pandan m'ap travay nan mitan moun lòt nasyon yo. Lè m'ap fè konnen bon nouvèl Bondye a, se yon sèvis apa pou Bondye m'ap rann, **pou moun lòt nasyon yo ka tounen yon ofrann ki fè Bondye plezi, yon ofrann yo mete apa pou Bondye ak pouvwa Sentespri a** » Rom 15:15-16.*

Pawòl Bondye a « ofrann » nan vèsè sa a, « *prosphora* » nan grèk, vle di « yon don, yon kado » oubyen « yon sakrifis ».

Sonje byen ke ou pap janm achte lapè, gerizon, delivrans oswa padon pou tout peche ou ak lajan ou. Sepandan, li posib pou byen itilize li pou laglwa Bondye.

- **Ofrann lajan nou ak byen materyèl nou yo**

Ki moun ki te benefisye ofrann yo nan Legliz primitif la?

« Tout moun ki te kwè yo te fè *yon sèl kò*, yo te gen menm santiman yonn pou lòt, yo te gen yon sèl lide yonn anvè lòt. Pesonn pa t' di byen li yo te pou tèt pa l' ase, men tou sa yonn te genyen te pou tout moun. Se avèk anpil pouvwa apòt yo t'ap bay prèv ki jan Bondye te leve Jezi fè l' soti vivan nan lanmò. Bondye menm te vide benediksyon l' an kantite sou yo tout. **Pesonn nan mitan yo pa t' nan neseseite.** Sa ki te gen jaden, sa ki te gen kay, yo vann sa, yo pote lajan an renmèt apòt yo. Apre sa, **yo te separe lajan an bay chak moun dapre neseseite yo.** Se konsa, te gen yon nonm yo rele Jozèf, yon moun Levi ki soti lil Chip. Apòt yo te ba l' yon ti non Banabas, ki te vle di: Nonm k'ap ankouraje a. Enben, li vann yon jaden li te genyen, li pote lajan an renmèt apòt yo » Travay 4:32-37.

Ofrann sa yo te adrese pwemyèman pou kretyen yo ki nan bezwen, sa vle di vèv yo ak pòv yo. Premye kretyen yo pa te peye ladim men yo te bay ofrann volontè nan posibilite yo. Lajan ki te rekòlt a pa te estoke nan bank yo, kòm jodi a nan anpil Legliz, men li te distribiye nan asanble a dapre bezwen youn ak lòt.

« *Frè m' yo, mwen ta renmen nou konnen ki jan Bondye te fè wè favè l' nan Legliz ki nan peyi Masedwan yo. Patizan Kris yo te pase anba anpil eprèv avèk tout soufrans ki te tonbe sou yo. Men, yo te sitèlman kontan, yo te moutre jan yo ka bay*

*ak tout kè yo, malgre yo te nan neseseite. Sa m'ap di nou la a, se vre wi: yo bay sa yo te kapab, yo menm bay pase sa yo te kapab. San moun pa fòse yo, se yo menm menm ki mande, **se yo menm menm ki plede ak nou pou nou ba yo privilèj patisipe nan sekou n'ap voye pou manm pèp Bondye nan peyi Jide a** » 2 Korint 8:1-4.*

« Sa pa vle di se pou nou mete tèt nou nan lamizè lè n'ap soulaje lòt moun. Men, se pou tout moun menm jan. Si koulye a nou gen anpil, se pou n' ede sa ki nan neseseite yo. Si yon jou pita nou vin nan neseseite, epi yo menm yo gen anpil, lè sa a y'a kapab ede nou tou. Konsa tout moun va menm jan, dapre sa ki te ekri nan Liv la: Moun ki te ranmase plis yo pa t' gen twòp. Moun ki te ranmase pi piti yo pa t' manke anyen » 2 Korint 8:13-15.

« Se pou nou konn sa byen: sèvis n'ap rann lè nou bay lajan sa a, se pa sèlman pou bay moun pèp Bondye sa yo bezwen. Men, akòz sèvis sa a, anpil moun pral lapriyè Bondye pou di l' mèsì. Sèvis sa a ap fè yo wè ki kalite moun nou ye. Yo pral fè lwanj Bondye, paske sekou sa a pral fè yo wè jan nou soumèt, jan nou kwè nan bon nouvèl ki pale sou Kris la. Y'a fè lwanj Bondye tou pou jan nou separe byen nou yo ak yo ansanm ak tout lòt yo » 2 Korint 9:12-13.

« Kanta lajan nou t'ap ranmase pou ede pèp Bondye ki lavil Jerizalèm lan, se pou nou fè tankou mwen te di Legliz nan peyi Galasi yo fè. Chak premye jou nan senmenn lan, se pou chak moun mete yon ti lajan apa dapre sa yo te fè. Y'a sere l' lakay yo. Konsa, nou p'ap bezwen tann se lè m' rive lakay nou pou n'ap chache lajan an. Lè m' ava rive, n'a chwazi

kèk moun pou m' voye pote kado nou fè a ale lavil Jerizalèm ak yon lèt rekòmasyon. Si sa merite pou m' ale tou, y'a fè vwayaj la ansanm avè mwen » 1 Korint 16:1-4.

Jodi a anpil Legliz sèvi ak ofrann yo, pou konstwi bilding kiabri moun ki prèske mouri espiyityèlman olye pou yo sipòte sen yo kòm Bib la mande. Tout vèsè yo ki pale de lajan nan Nouvo Testaman an gen yon rapò avèk asistans sen yo ki nan bezwen. Annefè, lajan Legliz yo se pou sen yo. Malerezman, anpil pastè enpoze ladim ak ofrann pou achte villas ak gwo machin san yo pa enkyete pou frè ak sè yo ki nan sitiasyon delika.

Gen yon diferanse avèk Pòl ki te rekolte lajan pou ede moun ki te endijan: « *Lè sa a, mwen te asepte lajan nan men lòt Legliz yo. Se tankou si m' te pran nan sa ki pou yo pou m' te kapab ede nou. Pandan tout tan mwen te pase lakay nou an, mwen pa t' sou kont pesonn lè m' te bezwen lajan, paske frè ki soti Masedwan yo te pote tou sa m' te bezwen pou mwen. Mwen te pran kont prekosyon m' pou m' pa t' sou kont nou yonn pou anyen, epi m'ap toujou pran menm prekosyon sa a. » 2 Korint 11:8-9.*

Vreman vre, si nou mete konfyans nou nan yon lojik ki bibli, se papa yo ki ramase pou pitit yo e pa kontrè a.

Bon, kote lajan misyon yo te sòti ? Bib la di nou ke fanm yo te sipòte ministè Seyè Jezi Kris ak lajan yo, ak byen materyèl yo.

« Apre sa, Jezi mache ale nan tout lavil yo ak nan tout bouk yo. Li t'ap mache bay mesaj la, li t'ap anonse bon nouvèl peyi kote Bondye Wa a. Douz disip yo te toujou avè li. Te gen kèk fanm avè l' tou. Se moun li te wete move lespri sou yo, li te

*geri maladi yo. Te gen Mari (yo te rele moun Magdala a). Jezi te wete sèt move lespri sou li. Te gen Jan, madanm Chouza, yonn nan jeran Ewòd yo. Te gen Sizan ak anpil lòt ankò. Yo tout yo t'ap ede Jezi ansanm ak disip li yo **ak sa yo te genyen***
» Lik 8:1-3.

Legliz yo te fè menm bagay la pou Pòl: « *Patizan Kris yo te pase anba anpil eprèv avèk tout soufrans ki te tonbe sou yo. Men, yo te sitèlman kontan, yo te moutre jan yo ka bay ak tout kè yo, malgre yo te nan nesosite. Sa m'ap di nou la a, se vre wi: yo bay sa yo te kapab, yo menm bay pase sa yo te kapab. San moun pa fòse yo, se yo menm menm ki mande, se yo menm menm ki plede ak nou pou nou ba yo privilèj patisipe nan sekou n'ap voye pou manm pèp Bondye nan peyi Jide a »*
2 Korint 8:2-4.

« *Pandan tout tan mwen te pase lakay nou an, mwen pa t' sou kont pesonn lè m' te bezwen lajan, paske frè ki soti Masedwan yo te pote tou sa m' te bezwen pou mwen. Mwen te pran kont prekosyon m' pou m' pa t' sou kont nou yonn pou anyen, epi m'ap toujou pran menm prekosyon sa a »*
2 Korint 11:9.

Pòl pa te vle yon fado pou frè li yo, sepandan Legliz Masedwan la te sipòte li finansyèman. Tankou Apòt Pòl, misyonè yo ki rele nan tan plen dwe atann Seyè a pou reponn bezwen yo. Vreman vre, Bondye kapab touche kè sen yo pou sipòte misyonè yo nan bezwen yo. Anplis, li se devwa Legliz lokal la pou fòme voye ak sipòte finansyèman ak materyèlman misyonè yo ki vwayaje nan mond lan pou fè konnen Pawòl Bondye a.

« Fè sa ou kapab pou mèt Zenas, avoka a, ansanm ak Apolòs, pou yo pa manke anyen pou vwayaj yo a. Se pou moun nou yo aprann fè sa ki byen tou, pou yo bay lè gen ka neseseite. Yo pa fèt pou y'ap viv konsa san yo pa bay anyen » Tit 3:13-14.

Pa kont, ansyen yo ak pastè yo ki egzèse nan asanble lokal yo dwe travay pou anpeche koripsyon epi pou yo pa depann de sen yo.

3. Ki jan pou ou bay ?

- Avèk kè kontan!

« Se pou chak moun bay jan yo te deside nan kè yo, san yo pa règrèt anyen, san moun pa bezwen fòse yo, paske Bondye renmen moun ki bay ak kè kontan. Bondye menm gen pouvwa pou l' ban nou tout kalite benediksyon an kantite. Li fè sa, pa sèlman pou nou ka toujou genyen tou sa nou bezwen, men pou nou ka gen rèz ki rete pou n' fè tout kalite bon zèv. Se sa menm ki ekri nan Liv la: Li bay moun ki nan neseseite yo san gad dèyè. L'ap toujou gen kè nan men. Bondye ki bay moun k'ap simen an grenn pou l' simen ak pen pou l' manje, l'a ban nou tou sa nou bezwen pou simen. L'a fè l' pouse pou nou, pou nou ka fè yon bèl rekòt lè nou bay an kantite konsa. Bondye ap toujou fè nou rich ase pou nou ka toujou bay ak tout kè nou. Konsa, anpil moun va di Bondye mèsè pou kado n'a ban mwenn pou yo. Se pou nou konn sa byen: sèvis n'ap rann lè nou bay lajan sa a, se pa sèlman pou bay moun pèp Bondye sa yo bezwen. Men, akòz sèvis sa a, anpil moun pral lapriyè Bondye pou di l' mèsè » 2 Korint 9:7-12.

- **Dapre mwayen ou genyin**

« Paske si nou mete tout kè nou pou nou bay, Bondye ap asepte kado nou bay la. L'ap gade sou sa nou genyen, li p'ap gade sou sa nou pa genyen » 2 Korint 8:12.

Si ou gen 100 ero epi ou gen dèt 100 ero pou yon moun, e ke olye pou ou ranbouse dèt ou, ou bay lajan sa a nan yon òganizasyon relijye, Bondye pap aksepte ofrann ou a. Bay sèlman ke sa ou reyèlman genyen. Pa kite ou manipile pa moun ki visye ak move kòm nan anpil Legliz pentkotist oswa karismatik ki mande « bay pa lafwa, kwè ke Bondye ap miltipliye pa san don ou fè a »! Bib la di klèman ke Bondye konsidere don sa yo kòm inaseptab !

- **An kachèt ak imilite**

« Fè atansyon lè n'ap fè devwa nou pou Bondye pou nou pa fè l' yon jan pou fè moun wè. Lè nou fè l' konsa, Papa nou ki nan syèl la p'ap ban nou okenn rekonpans. Se sa ki fè tou, lè w'ap bay yon moun ki nan neseseite kichòy, ou pa bezwen fè tout moun wè sa, tankou ipokrit yo fè l' nan sinagòg ak nan lari. Yo fè sa pou moun ka fè lwanj yo. Sa m'ap di nou la a, se vre wi: Konsa, yo tou jwenn rekonpans yo. Men, lè w'ap ede moun ki nan neseseite, fè l' yon jan pou menm pi bon zanmi ou pa konn sa. Konsa, kado ou fè a rete yon sekre. Papa ou menm ki wè sa ou fè an sekre a va ba ou rekonpans ou » Matye 6:1-4.

Kouman nou ta dwe selebre kilt la anba Nouvo Alyans la ? E byen senpleman ofri kò nou bay Jezikris tankou yon sakrifis tou vivan kòm pawòl Bondye a mande nou nan Rom 12: 1.

« *Se konnen nou pa konnen kò nou se tanp Sentespri k'ap viv nan kè nou, Sentespri Bondye te ban nou an? Nou pa mèt tèt nou ankò. Bondye achte nou kach, li peye chè pou sa. Se poutèt sa, sèvi ak kò nou yon jan pou fè lwanj Bondye » 1 Korint 6:19-20.*

Nan Matye 5:17, Jezi te di ke li pa vini aboli lalwa Moyiz la men pou akonpli li. Li pale lalwa seremoni ki anba Ansyen Kontra a te prezaje lanmò ekspyatwa li nan sakrifis bèt yo (Lik 24:13-27; Lik 24:45-47).

Se pou rezon sa Jezi di sou kwa a: « ***Tou sa ki pou te rive rive*** » (Jan 19 :30).

Jezi te delivre nou paske li akonpli lalwa seremoni yo pou nou ka pratike lwa moral yo (Efez 2:10).

KONKLIZYON

« Se pou n' te ka lib tout bon kifè Kris la te delivre nou. Se poutèt sa, ann rete fèm nan libète sa a. Veye kò nou pou n' pa tounen esklav ankò » Galasi 5:1.

Depi ke Adan tonbe, tout lèzòm yo te vin èsklav peche, demon ak moun. Kris te vini pou lage nou anba tou jouk sa yo. Pa lanmò ekspyatwa li sou kwa a, peche ak wayòm fènwa a te finalman bat (Kolos 1:13). Libète se pa definisyon kondisyon yon moun ki libere anba esklavaj pou li viv yon bonè ki pa te aksesib.

« Kanta nou menm, frè m' yo, Bondye te rele nou pou n' te ka gen libète nou. Sèlman, pa pran libète a sèvi eskiz pou nou viv dapre egzijans lachè. Okontrè, se pou nou yonn sèvi lòt nan renmen nou yonn gen pou lòt » Galasi 5 :13.

Dapre apòt Pòl, kretyen yo resevwa apèl Bondye pou libète. Menm jan moun pèp Izrayèl yo te libere anba men farawon pou yo sèvi Bondye sou mòn Sinayi a, Kretyen yo te delivre tou, pou sèvi Seyè a.

Jezi se enstriman delivrans nou ke Bondye te anonse nan bouch Moyiz, sèvitè li.

*« Lè sa a, Seyè a di mwen konsa: Sa yo di a, se vre wi. **M'a chwazi yonn nan yo pou pwofèt, m'a voye l' ba yo tankou mwen te voye ou la.** M'a mete pawòl mwen nan bouch li. Epi l'a di pèp la tou sa m'a ba li lòd di yo. Si yon moun pa koute sa pwofèt la ap di yo nan non mwen, se avè m' menm l'ap an afè. Se mwen menm menm la gen pou l' rann kont » Deteronom 18 :17-19.*

Nan pasaj sa a, Moyiz te anonse vini yon pwofèt egzòd tankou li. Vreman vre, pwofèt sa a te genyen pou misyon delivre pèp Bondye a nan esklavaj. Sepandan pwofèt sa te sèlman Mesi a.

« *Se konsa Moyiz te di: Bondye, Mèt nou an, gen pou l' voye yon pwofèt ban nou tankou l' te voye m' lan. Se va yonn nan frè nou yo. Se pou nou koute tou sa la di nou. Nenpòt moun ki p'ap koute pwofèt sa a, se pou yo disparèt li nèt nan mitan pèp Bondye a, se pou yo touye li. Tout pwofèt ki te pale depi Samyèl ak tou sa ki te vin apre l' yo, yo tout yo te anonse tan sa a. Pwomès Bondye te fè pwofèt li yo di ak bouch yo, se pou nou yo ye, lèfini nou gen pòsyon pa nou tou nan kontra Bondye te fè avèk zansèt nou yo. Se sa l' te di Abraram: Gremèsi pitit pitit ou yo, tout fanmi ki sou latè va jwenn benediksyon » Travay 3:22-25.*

« *Jezi ale lavil Nazarèt kote l' te grandi a. Jou repo a, li antre nan sinagòg la tankou l' te toujou konn fè. Li leve kanpe pou l' li pou yo. Yo renmèt li liv pwofèt Ezayi a. Lè li louvri l', li jwenn kote ki te ekri: Lespri Bondye a sou mwen. Li chwazi m' pou m' anonse bon nouvèl la bay pòv yo. Li voye m' pou m' fè tout prizonye yo konnen yo lage, pou m' fè tout avèg yo konnen yo kapab wè ankò, pou m' delivre moun y'ap maltrete yo, pou m' fè yo konenn lè a rive pou Bondye vin delivre pèp li a » Lik 4:16-19.*

« *Anpil moun ki te tandè Jezi pale konsa te kwè nan li. Jezi di jwif ki te kwè nan li yo: Si nou kenbe pawòl mwen yo nan kè nou, nou se disip mwen vre. **N'a konnen verite a, lè sa a verite a va ban nou libète nou.** Yo di li: Nou se pitit pitit Abraram. Nou pa janm esklav pesonn. Ki jan ou ka fè di nou:*

N'a gen libète nou? Jezi reponn yo: Sa m'ap di nou la a, se vre wi: Tout moun ki fè peche, se esklav peche yo ye. Yon esklav pa fè pati moun kay la pou tout tan. Men, yon pitit fè pati moun kay la pou tout tan. Si Pitit Bondye a ban nou libète, n'a lib tout bon » Jan 8:30-36.

Kris, inyore efò zélote yo pou libere avèk fòs nasyon jwif la anba pouvwa Women an, li te kòmanse ministè li pa anonse yon liberasyon espiyrityèl. Li te vin pou delivre moun anba esklavaj Satan, peche ak lalwa Moyiz la.

- **Satan** : « *Moun li rele pitit li yo, se moun ki gen yon kò ki fèt ak chè ak san. Jezi vin tankou yo tou, menm chè ak yo, menm san ak yo. Konsa, lè li mouri, li detwi Satan ki te gen pouvwa pou touye moun » Ebre 2 :14.*

« *Avèk Kris la ki mouri sou kwa a, Bondye wete tout pouvwa ak tout otorite lespri yo te genyen nan lemonn. Li fè tout moun wè sa yo ye. Li fè yo mache tankou prizonye devan Kris la ki te genyen batay la » Kolos 2:15.*

- **Peche**: « *Nou konn sa byen: vye moun nou te ye anvan an, sa mouri avèk*

Kris la sou kwa a. Konsa, sa nou gen nan kò nou ki te konn fè nou fè peche a fini. Nou pa esklav peche ankò » Rom 6 :6.

- **Lalwa**: « *Li aboli lalwa Moyiz la ansanm ak kòmandman l' yo ak tout regleman*

l' yo. Li pran de pèp sa yo, li fè yo tounen yon sèl pèp tou nouvo k'ap viv ansanm nan li. Se konsa li fè nou byen yonn ak lòt » Efez 2:15.

« Men, lè lè a rive, Bondye te voye pwòp pitit li. Li soti nan vant yon fanm, li viv anba lalwa jwif yo, pou l' te ka delivre tout moun ki te anba lalwa pou n' te kapab vin pitit Bondye » Galasi 4:4-5.

« Kilès Seyè y'ap pale la a? Se Lespri Bondye a. Kote Lespri Bondye a ye, la gen libète » 2 Korint 3:17.

Men, libète ke Kris te pran pou nou sou kwa a pa konplètman gen eksperyans nan anpil asanble paske lidè yo kenbe verite a kaptif.

« Malè pou nou, nou menm dirèktè lalwa yo! Nou pran kle ki pou louvri pòt kay konesans la: nou menm nou pa antre ladann, epi moun ki ta vle antre, nou anpeche yo antre » Lik 11:52.

Nan pasaj sa a, mò « kle » se « *kleis* » nan grèk, li vle di « pouvwa » oswa « otorite ». Mo « syans » oswa « konesans », li mem, soti nan grèk « *gnosis* » li vle di « konesans nan Bondye ak lavi kretyen an ».

Seyè Jezi Kris te repwoche dirèktè lalwa yo paske yo te retire otorite ekri sen yo epi yo anpeche aksè verite a pou jwif yo ki te vle sove.

Vreman vre, dirèktè lalwa yo te ranplase pawòl Bondye a pa tradisyon yo ak koutim yo (Matye 15; Mak 7).

Jodi a, anpil lidè kretyen konpòte yo tankou farizyen yo nan tan Kris la. Yo kenbe konesans sa a pou yo epi yo refize kretyen yo gen aksè nan verite a pou yo vin lib. Bib la predi ke sityasyon sa a pral vin pi mal pi plis jouk Seyè a retounen. Apostazi ap enstale nan anpil asanble ak anpil fo pwofèt pral

pran kretyen yo nan otaj. Men, verite a ap koni pa vre timoun Bondye yo tout bon ki destine pou sove.

Okenn moun, ni apòt yo, ni pwofèt yo, ni pastè yo oswa evanjelis yo, ni doktè yo, sèl verite a pou kont li kapab delivre lèzòm yo.

Verite sa a aksesib sèlman pa Jezikri kòm li menm li di: « *Jezi reponn li: Se mwen menm ki chemen an. Se mwen menm ki verite a, se mwen menm ki lavi a. Pesonn pa ka al jwenn Papa a si li pa pase nan mwen* » Jan 14:6.

Tan yo move, se poutèt sa Seyè a rele jenerasyon sa a tounen vin jwenn Bondye. Moun ki swaf verite a envite soti nan Babilòn ansanm ak nan tout sistèm lèzòm yo ki kenbe moun nan kaptivite.

Seyè a prepare pèp li a pou retounen li, ministè Eli yo pral de pli zan pli reveye pou anonse anlèvman iminan lamarye a. Moun sa yo sòti nan sistèm lèzòm, yo ap mache kont kouran epi yo ap pwoklame vre levanjil la ki ap sòti Legliz la nan dòmi li ye kounye a.

Se rèl minwi a ki ap sonnen nan nasyon yo pou reveye nou soti nan dòmi. « ***Nan mitan lannwit lan, yon rèl pati: Men msye marye a. Ann al kontre li*** » Matye 25:6.

REFERANS

Jacques A. Blocher et Jacques Blandenier :
**«Précis d'histoire des missions
Volume 1 : L'évangélisation du monde»**
Editions de l'Institut Biblique de Nogent.